

Miniszterelnökség

Iromány száma: **T/3353.**

Benyújtás dátuma: **2018-11-06 14:59**

Parlex azonosító: **1APPZBN00001**

Címzett: Kövér László, az Országgyűlés elnöke

Tárgy: Törvényjavaslat benyújtása

Benyújtó: Dr. Semjén Zsolt, miniszterelnök-helyettes

Előadó: Dr. Trócsányi László, igazságügyi miniszter

Törvényjavaslat címe: A közigazgatási bíróságokról

A Kormány megtárgyalta és elfogadta a közigazgatási bíróságokról szóló törvényjavaslatot, amelyet a Kormány nevében mellékelten benyújtok.

A törvényjavaslat 1. §-a, II-IV. Fejezete, 7-9. alcíme, 11-12. alcíme, az VI-VIII. Fejezete, 26-28. alcíme, és 32-33. alcíme az Alaptörvény 25. cikk (6) és (8) bekezdése alapján sarkalatosnak minősül, ezért elfogadásához a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának „igen” szavazata szükséges.

2018. évi törvény
a közigazgatási bíróságokról

Az Országgyűlés

- az Alaptörvény Nemzeti Hitvallásában kifejezett, a polgárokat szolgáló állam eszméjét követve,
 - elismerve, hogy a közigazgatási bírászkodás célja a közigazgatás cselekvéseinek vonatkozásában a jog uralmának biztosítása,
 - a jogállam alapvető biztosítékát jelentő bírói függetlenség maradéktalan megvalósulását és az ítélezés egységét szem előtt tartva,
 - az önálló közigazgatási bírászkodás korszerű szervezeti és személyi feltételeinek megteremtése érdekében,
 - a független ítélezést szolgáló bírósági igazgatás hatékonyságának kiterjesztését óhajtva, hazánk történeti alkotmányának igazságszolgáltatással összefüggő vívmányaira és a magyar jogtörténeti hagyományokra figyelemmel, a Közigazgatási Bíróság 1949. évben történt megszüntetését követően hét évtizeddel,
- az Alaptörvény végrehajtására, az Alaptörvény 25-28. cikkeinek a közigazgatási bírászkodásra vonatkozó rendelkezései alapján a következő törvényt alkotja:

ELSŐ RÉSZ

A közigazgatási bíróságok szervezete

I. Fejezet

ALAPVETŐ RENDELKEZÉSEK

1. A közigazgatási bírósági szervezet általános szabályai

1. §

- (1) Közigazgatási bíróságok a Közigazgatási Felsőbíróság és a közigazgatási törvényszékek.
- (2) A közigazgatási törvényszékek elnökei együttműködnek a Közigazgatási Felsőbíróság elnökével e törvény céljainak megvalósítása érdekében.
- (3) A közigazgatási bíróságok járnak el és döntenek közigazgatási jogvitákban, valamint törvénnyel a közigazgatási bíróságok hatáskörébe utalt egyéb ügyekben. A Közigazgatási Felsőbíróság mint a közigazgatási bírósági szervezet legfőbb szerve országos illetékességgel jár el a hatáskörébe tartozó ügyekben.
- (4) A Közigazgatási Felsőbíróság és a közigazgatási törvényszékek önálló jogi személyek.
- (5) A közigazgatási bíróságok költségvetése a központi költségvetés szerkezeti rendjében önálló fejezet, amelyen belül a Közigazgatási Felsőbíróság önálló címet alkot.

2. §

A Közigazgatási Felsőbíróság székhelye Esztergom.

3. §

A közigazgatási törvényszékek a hatáskörükbe tartozó ügyekben az 1. melléklet szerinti illetékességi területen járnak el.

4. §

Közigazgatási bíróságon egyesbíróként a határozott időre kinevezett bíró a kinevezését követő egy évig nem járhat el, továbbá bíró jogkörében bírósági titkár nem járhat el.

II. Fejezet

AZ EGYES KÖZIGAZGATÁSI BÍRÓSÁGOK SZERVEZETE

2. A közigazgatási törvényszék

5. §

- (1) A közigazgatási törvényszéket az elnök vezeti és képviseli.
- (2) A közigazgatási törvényszék a hatáskörébe tartozó ügyekben első fokon jár el.

6. §

- (1) A közigazgatási törvényszék hivatali szervezetét a hivatalvezető vezeti.
- (2) A közigazgatási törvényszék bírói testületei:
 - a) az összbírói értekezlet és
 - b) a közigazgatási bírói tanács.
- (3) A közigazgatási törvényszéken ítélkező tanácsok működnek.
- (4) A közigazgatási törvényszékeken összevont közigazgatási kollégium működik azzal, hogy a Fővárosi Közigazgatási Törvényszéken általános és pénzügyi közigazgatási kollégium működik. A Közigazgatási Felsőbíróság közigazgatási kollégiumainak vezetői meghívottként részt vesznek a közigazgatási törvényszék közigazgatási kollégiumának ülésén.
- (5) A közigazgatási törvényszék elnöke a szakmai munka támogatása érdekében – a közigazgatási törvényszék szervezeti és működési szabályzatában, a Közigazgatási Felsőbíróság elnöke véleményének kikérését követően – szakági osztályokat hozhat létre.

7. §

- (1) A közigazgatási törvényszék összbírói értekezlete a közigazgatási törvényszékre beosztott közigazgatási bírákból álló testület.

(2) Az összbírói értekezlet évente legalább egy alkalommal, a közigazgatási törvényszék elnöke hívja össze. Az összbírói értekezlet tizenöt napon belül, harminc napon belüli időpontra össze kell hívni, ha azt

- a) a közigazgatási bírák egyharmada,
- b) a közigazgatási bírói tanács vagy
- c) a Közigazgatási Felsőbíróóság elnöke

kezdeményezi.

(3) Az összbírói értekezlet határozatképes, ha a közigazgatási bírák több mint fele jelen van. Határozatképtelenség esetén az összbírói értekezlet legkésőbb tizenöt napon belüli időpontra ismét össze kell hívni. A megismételt összbírói értekezlet a jelenlévő közigazgatási bírák számától függetlenül határozatképes.

(4) Az összbírói értekezlet a döntéseit titkos szavazás alapján, szótöbbséggel hozza. Szavazni igennel vagy nemmel lehet. Szavazategyenlőség esetén a javaslat elutasítottnak minősül. Az összbírói értekezlet – titkos szavazással – dönthet arról, hogy meghatározott kérdésben az adott alkalommal nyílt szavazással dönt. Ügyrendi kérdésben – az összbírói értekezlet tagjainak legalább egynegyedétől származó eltérő kezdeményezés hiányában – nyílt szavazással dönt.

8. §

(1) A közigazgatási bírói tanács tagjait az összbírói értekezlet a tagjai közül hat évre választja meg. A közigazgatási bírói tanács öttagú.

(2) Ha a közigazgatási bírói tanács tagjának megbízatása megszűnik, kilencven napon belül új tagot kell választani.

(3) A közigazgatási bírói tanács az elnökét és elnökhelyettesét a tagjai közül választja.

(4) Ha a közigazgatási bírói tanács személyi tanácsként jár el, kiegészül két, a Közigazgatási Felsőbíróóság elnöke által kijelölt közigazgatási felsőbíróági bíróval, akiket a közigazgatási bírói tanácsnak e feladatai ellátása körében a többi taggal azonos jogok illetnek meg és kötelezettségek terhelnek. Ha a közigazgatási bírói tanács igazgatási tanácsként jár el, kiegészül a közigazgatási törvényszék elnökével, akit e feladatai ellátása körében a többi taggal azonos jogok illetnek meg és kötelezettségek terhelnek.

(5) Nem választható a közigazgatási bírói tanács tagjává

- a) a közigazgatási törvényszék elnöke, másodelnöke, és hivatalvezetője,
- b) aki fegyelmi büntetés hatálya alatt áll,
- c) aki ellen fegyelmi eljárás van folyamatban,
- d) aki ellen büntetőeljárás van folyamatban – ide nem értve a magánvádas és pótmagánvádoló vádindítványa alapján indult eljárást –,
- e) akivel szemben eljárás van folyamatban alkalmatlanságának megállapítása iránt.

(6) Megszűnik a közigazgatási bírói tanácsi tagság

- a) a közigazgatási bíró szolgálati viszonyának megszűnésével,
- b) a tagságról való lemondással,
- c) ha az (5) bekezdés a) vagy b) pontjában meghatározott kizáró ok utóbb következett be,
- d) a megbízás időtartamának leteltével, továbbá
- e) ha a tagnak az adott közigazgatási törvényszékre való beosztása megszűnik.

(7) Szünetel a közigazgatási bírói tanácsi tagság, ha az (5) bekezdés c), d) vagy e) pontjában meghatározott kizáró ok utóbb következett be. A szünetelés időtartama alatt a közigazgatási bírói tanácsi tagságból fakadó jogok nem gyakorolhatók. A szünetelő tagot a határozatképesség számítása során figyelmen kívül kell hagyni.

9. §

(1) A közigazgatási bírói tanács évente legalább négy alkalommal ülésezik, ülését az elnöke hívja össze. Ha a tagok több mint a fele írásban kezdeményezi, a közigazgatási bírói tanácsot tizenöt napon belül, harminc napon belüli időpontra össze kell hívni.

(2) A közigazgatási bírói tanács ülése a közigazgatási törvényszék bírái számára nyilvános, személyi ügyekben történő véleménynyilvánítás esetén a közigazgatási bírói tanács zárt ülést tart. Zárt ülésen kizárólag a tanács tagjai vehetnek részt.

(3) A közigazgatási bírói tanács ülésén a közigazgatási törvényszék és a Közigazgatási Felsőbíróság elnöke állandó meghívottként – személyesen vagy megbízottja útján, tanácskozási joggal – részt vehet.

(4) A közigazgatási bírói tanács tagja és az állandó meghívott nem vehet részt az őt érintő napirendi pont tárgyalásán.

(5) A közigazgatási bírói tanács akkor határozatképes, ha ülésén tagjainak több mint a kétharmada jelen van. Határozatképtelenség esetén a közigazgatási bírói tanácsot legkésőbb tizenöt napon belüli időpontra ismét össze kell hívni. A közigazgatási bírói tanács megismételt ülése határozatképes, ha ülésén tagjainak több mint a fele jelen van.

(6) A közigazgatási bírói tanács a döntéseit szótöbbséggel hozza. Szavazni igennel vagy nemmel lehet, szavazategyenlőség esetén a közigazgatási bírói tanács elnökének szavazata dönt. Titkos szavazás esetén, vagy, ha az ülésen a közigazgatási bírói tanács elnöke nem vesz részt, szavazategyenlőség esetén a javaslat elutasítottnak minősül.

(7) Ha a közigazgatási bírói tanács személyi ügyben jár el, döntéseit titkos szavazással, minden más esetben nyílt szavazással hozza.

10. §

(1) A közigazgatási kollégium tagjai az adott szakágba beosztott közigazgatási bírák.

(2) A közigazgatási kollégium az egységes ítélkezési gyakorlat biztosítása érdekében figyelemmel

kíséri a közigazgatási törvényszékek gyakorlatát.

3. A Közigazgatási Felsőbíróság

11. §

(1) A Közigazgatási Felsőbíróság elbírálja a közigazgatási törvényszék határozata ellen előterjesztett perorvoslati kérelmeket, törvényben meghatározott ügyekben egy fokon jár el, továbbá normakontroll hatáskört gyakorol és eljár törvénnyel a hatáskörébe utalt egyéb ügyekben.

(2) A Közigazgatási Felsőbíróságot az elnök vezeti és képviseli.

(3) A Közigazgatási Felsőbíróság hivatali szervezetét a hivatalvezető vezeti.

(4) A Közigazgatási Felsőbíróság bíró testületei:

- a) a teljes ülés és
- b) a közigazgatási bírói tanács.

(5) A Közigazgatási Felsőbíróságon ítélkező tanácsok, önkormányzati tanácsok és közigazgatási kollégiumok működnek, továbbá a 16. § szerint jogegységi tanácsok, valamint a 24. § alapján közigazgatási bírósági joggyakorlat-elemző csoportok létesíthetők.

12. §

A Közigazgatási Felsőbíróság teljes ülésére a közigazgatási törvényszék összbírói értekezletére vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.

13. §

(1) A Közigazgatási Felsőbíróságon alapjogi, általános, és pénzügyi közigazgatási kollégiumok működnek, tagjaik az adott szakágba beosztott közigazgatási bírák. A Közigazgatási Felsőbíróság közigazgatási kollégiumának ülésén meghívottként részt vesz a közigazgatási törvényszék közigazgatási kollégiumának vezetője.

(2) A közigazgatási kollégium

- a) egységes ítélkezési gyakorlat biztosítása érdekében figyelemmel kíséri a közigazgatási bíróságok gyakorlatát,
- b) a joggyakorlat-elemző csoport vezetőjének felkérésére közreműködik a joggyakorlat-elemző munkában.

(3) A Közigazgatási Felsőbíróság elnöke – a Közigazgatási Felsőbíróság szervezeti és működési szabályzatában – az ügyelosztási rendre figyelemmel a közigazgatási kollégiumokon belül szakági osztályokat hozhat létre.

14. §

A Közigazgatási Felsőbíróság közigazgatási bírói tanácsára a közigazgatási törvényszék

közigazgatási bírói tanácsára irányadó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni azzal, hogy

- a) a közigazgatási bírói tanács héttagú,
- b) a személyi és az igazgatási tanács a Közigazgatási Felsőbíróság elnökével egészül ki, és
- c) a 9. § (3) bekezdése nem alkalmazható.

4. A Közigazgatási Felsőbíróság önkormányzati tanácsa

15. §

(1) A Közigazgatási Felsőbíróságon az önkormányzati tanács dönt az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközésének vizsgálatára irányuló, valamint a helyi önkormányzat jogalkotási kötelezettségének elmulasztása miatti eljárásban.

(2) Az eljáró önkormányzati tanács három közigazgatási bíróból áll.

III. Fejezet

A KÖZIGAZGATÁSI FELSŐBÍRÓSÁG JOGGYAKORLAT-EGYSÉGESÍTŐ TEVÉKENYSÉGE

16. §

(1) A Közigazgatási Felsőbíróságon a jogalkalmazás egységének biztosítása érdekében jogegységi tanács hozható létre, amelynek elnöke a Közigazgatási Felsőbíróság elnöke vagy másodelnöke. A jogegységi tanács a közigazgatási kollégiumoknak megfelelő feladatmegosztás szerint végzi a tevékenységét.

(2) A jogegységi tanács az elnökből és további négy tagból áll, a tagokat a jogegységi tanács elnöke választja ki. Ha a jogegységi eljárásban hozandó döntés több szakágú jogegységi tanács ügykörét érinti, az elnök a jogegységi tanácsot az érintett szakágban eljáró bírák közül egyenlő arányban jelöli ki. E jogegységi tanács az elnökből és további hat tagból áll.

(3) A jogegységi indítvány előterjesztője az indítvány alapján indult jogegységi eljárásban nem lehet a jogegységi tanács elnöke, kivéve a (4) bekezdésben foglalt esetet.

(4) Ha az ítélező tanács jogkérdésben el kíván térni a Közigazgatási Felsőbíróság másik ítélező tanácsának határozatától, a jogegységi tanács tagjait úgy kell kiválasztani, hogy abban nem lehetnek többségben a jogegységi eljárást indítványozó tanácsnak a tagjai.

(5) A jogegységi tanácsként a Közigazgatási Felsőbíróság megfelelő közigazgatási kollégiuma, ha több közigazgatási kollégiumot érint az indítvány, az érintett közigazgatási kollégiumok együttes ülése jár el, ha a jogegységi eljárás célja

- a) korábban meghozott közigazgatási tárgyú jogegységi határozat megváltoztatása vagy hatályon kívül helyezése vagy
- b) a joggyakorlat továbbfejlesztése érdekében szükséges elvi kérdés eldöntése.

(6) A jogegységi tanács valamennyi tag jelenléte esetén határozatképes és a határozatát szavazattöbbséggel hozza. Szavazategyenlőség esetén a javaslat elutasítottnak minősül. Ha jogegységi tanácsként a közigazgatási kollégium jár el, az akkor határozatképes, ha ülésén tagjainak több mint kétharmada jelen van, és a döntéséhez a jelenlévő tagok legalább kétharmadának egyező szavazata szükséges. Szavazni igennel vagy nemmel lehet. Szavazategyenlőség esetén a javaslat elutasítottnak minősül.

17. §

(1) Jogegységi eljárásnak van helye, ha

- a) a joggyakorlat továbbfejlesztése vagy az egységes ítélkezési gyakorlat biztosítása érdekében elvi kérdésben jogegységi határozat meghozatala, korábban meghozott közigazgatási tárgyú jogegységi határozat megváltoztatása vagy hatályon kívül helyezése szükséges, vagy
- b) a Közigazgatási Felsőbíróság valamely ítélkező tanácsa jogkérdésben el kíván térni a Közigazgatási Felsőbíróság másik ítélkező tanácsának határozatától.

(2) Az (1) bekezdés b) pontja szerinti esetben az ítélkező tanács a jogegységi eljárás indítványozása mellett a jogegységi határozat meghozataláig az eljárást felfüggeszti.

(3) Jogegységi eljárást kell lefolytatni, ha azt

- a) a Közigazgatási Felsőbíróság elnöke, másodelnöke, vagy a közigazgatási kollégium vezetője, vagy a közigazgatási törvényszék elnöke,
- b) az (1) bekezdés b) pontja szerinti esetben a Közigazgatási Felsőbíróság tanácselnöke, vagy
- c) a legfőbb ügyész

indítványozza.

(4) A jogegységi határozat hozatalára irányuló indítványban az indítványozó megjelöli, hogy milyen kérdésekben és mely okokból kéri a jogegységi tanács határozatának meghozatalát, és az (1) bekezdés b) pontjában említett esetben javaslatot tesz a jogkérdés mikénti eldöntésére. Az indítványhoz mellékelni kell az indítvánnyal érintett bírósági határozatok anonimizált kiadmányát.

(5) Az (1) bekezdés b) pontja szerinti indítványról a jogegységi tanács legkésőbb az indítvány előterjesztésétől számított kilencven napon belül dönt.

18. §

(1) A jogegységi eljárást a jogegységi tanács elnöke készíti elő, ennek során a jogegységi tanácsból legfeljebb két előadó bírót jelöl ki és az indítvánnyal kapcsolatban véleményeket szerezhet be.

(2) A jogegységi határozat meghozatalára irányuló indítványt a jogegységi tanács elnöke a jogegységi indítvánnyal érintett bírósági határozat kiadmányával együtt megküldi

- a) a legfőbb ügyésznek, ha azt nem a legfőbb ügyész nyújtotta be, továbbá
- b) az indítvánnyal érintett jogszabály megalkotójának, törvény esetében a törvény kezdeményezőjének.

(3) Ha a (2) bekezdésben meghatározottak álláspontjukról a jogegységi tanácsot tájékoztatni kívánják, az indítvány kézbesítésétől számított tizenöt napon belül megküldik a jogegységi indítványra tett nyilatkozataikat.

(4) Az indítvány alapján a jogegységi tanács elnöke az indítvány előterjesztését követő tizenöt napon belül, negyvenöt napon belüli időpontra kitűzi az ülés határnapját, melyről a jogegységi tanács tagjait és a törvény alapján részvételre jogosultakat értesíti. A jogegységi tanács ülése nem nyilvános, azon a jogegységi tanács tagjain kívül az indítványozó, a legfőbb ügyész és az eseti meghívott vehet részt. Akadályoztatása esetén a jogegységi tanács ülésén a legfőbb ügyészt az általa kijelölt ügyész helyettesíti. Az eseti meghívott személyére az indítványozó vagy a jogegységi tanács tagja tehet javaslatot, a meghívásról a jogegységi tanács elnöke dönt.

(5) A (2) bekezdés b) pontja szerinti véleményező kérheti az ülésen való személyes vagy képviselője útján való meghallgatását, amit a jogegységi tanács tagjai többségének szavazatával utasíthat el.

19. §

(1) Az ülést a jogegységi tanács elnöke vezeti, az ülés megnyitása után a jogegységi tanács elnöke vagy az előadó bíró összefoglalja a jogegységi indítványt, illetve az elbírálendő elvi kérdés lényegét. Az ülésen valamennyi résztvevő felszólalhat, az indítványozó a jogegységi határozat meghozataláig az indítványt módosíthatja vagy visszavonhatja.

(2) A felszólalások után a jogegységi tanács elnöke az ülést berekeszti. Ezt követően a jogegységi tanács a határozatát tanácskozás után, szavazással hozza meg, a tanácskozáson és a szavazásnál a jogegységi tanács elnökén és tagjain kívül csak jegyzőkönyvvezető lehet jelen.

(3) Az ülést a jogegységi tanács elnöke fontos okból elnapolhatja.

20. §

(1) A kezdeményezésre nem jogosulttól származó indítványt a tanács elnöke visszautasítja.

(2) Ha az indítványt visszavonták, és az eljárás lefolytatása a 17. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt okok miatt egyébként nem indokolt, a tanács a jogegységi eljárást megszünteti.

(3) Az indítvány alapján – az (1) és (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a jogegységi tanács jogegységi határozatot vagy a határozathozatalt mellőző végzést hoz. A határozatot vagy a végzést a jogegységi tanács elnöke a jogegységi tanács ülését követő tizenöt napon belül megküldi az indítvány előterjesztőjének, valamint a 18. § (2) bekezdésében megjelölteknek.

(4) Ha a tanács a jogegységi indítványnak helyt ad, a határozat rendelkező része tartalmazza a jogegységi eljárás tárgyául szolgáló, illetve azzal szorosan összefüggő elvi kérdésben adott iránymutatást.

(5) Ha jogegységi határozat meghozatala nem szükséges, a tanács az indítványnak nem ad helyt és a

jogegységi határozat meghozatalát mellőzi.

(6) A jogegységi eljárás érdemében hozott döntés indokolása tartalmazza, hogy a jogegységi indítványt ki terjesztette elő, az indítvány mire irányult, és mely bírósági határozatokat érint. Ismerteti az elbírálandó elvi kérdésben kialakult eltérő álláspontokat, szükség esetén az indítvánnyal érintett bírósági határozatokban megállapított tényállás lényegét, a helyt adó határozat esetében számot ad a rendelkező részben adott iránymutatás indokairól, a határozathozatal mellőzése esetében annak okáról.

(7) A jogegységi határozatnak – törvény eltérő rendelkezése hiányában – a felekre kiterjedő hatálya nincs.

21. §

(1) A jogegységi határozatot a Magyar Közlönyben és a közigazgatási bíróságok központi honlapján közzé kell tenni. A jogegységi határozat a bíróságokra a Magyar Közlönyben történő közzététel időpontjától kötelező.

(2) Ha a jogegységi tanács a jogegységi határozatot hatályon kívül helyezi, a hatályon kívül helyező határozatot a Magyar Közlönyben közzé kell tenni. A jogegységi határozat a hatályon kívül helyező határozat közzététele időpontjától nem alkalmazható.

(3) A jogegységi határozatnak a közigazgatási bíróságok központi honlapján történő közzétételéről – a határozat meghozatalát követő három napon belül – a Közigazgatási Felsőbíróság elnöke intézkedik.

(4) Ha a Közigazgatási Felsőbíróság elnöke indokoltnak tartja, a jogegységi határozat egyéb módon történő közzétételéről is intézkedhet.

22. §

Törvény – az e fejezetben nem szabályozott kérdésekben – a jogegységi eljárásra vonatkozóan további szabályokat állapíthat meg.

23. §

A jogegységi eljárásra vonatkozó ügyviteli rendelkezéseket a Közigazgatási Felsőbíróság ügyviteli szabályzata állapítja meg; a rendelkezéseket a közigazgatási bíróságok központi honlapján közzé kell tenni.

24. §

(1) A Közigazgatási Felsőbíróságon – a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) szabályainak megfelelő alkalmazásával – joggyakorlat-elemző csoport létesíthető.

(2) A Közigazgatási Felsőbíróság a joggyakorlat-elemző csoport összefoglaló véleményét közzéteszi a közigazgatási bíróságok központi honlapján.

IV. Fejezet

AZ ORSZÁGOS KÖZIGAZGATÁSI BÍRÓI TANÁCS

5. Az Országos Közigazgatási Bírói Tanács feladatai

25. §

(1) Az Országos Közigazgatási Bírói Tanács (a továbbiakban: OKBT) a közigazgatási bírák konzultatív, véleményező és döntéshozó testülete.

(2) Az OKBT

a) figyelemmel kíséri és megvitatja

aa) a közigazgatási bíráskodás általános helyzetét,

ab) a közigazgatási bírák és igazságügyi alkalmazottak helyzetét (jogállási szabályait, illetményét, feladatait, a bíróságok igazgatásának gyakorlatát és szabályait) érintő jelentős kérdéseket,

b) véleményezi a közigazgatási bíróságokat érintő jelentős jogszabályok tervezeteit, ilyen tárgyú jogi szabályozás megalkotását kezdeményezheti az igazságügyért felelős miniszternél (a továbbiakban: miniszter),

c) véleményezi a központi költségvetés közigazgatási bíróságok fejezetének tervezetét,

d) e törvényben meghatározott egyetértési jogot gyakorol a központi költségvetés közigazgatási bíróságok fejezetét érintő, fejezetek közötti és a fejezeten belüli előirányzatok közötti átcsoportosítással kapcsolatban,

e) e törvény közigazgatási bírói és közigazgatási bírósági vezetői pályázati eljárásra vonatkozó rendelkezései szerint a közigazgatási bíróság személyi tanácsa véleményének beérkezését követően a közigazgatási bírói és közigazgatási bírósági vezetői pályázatokat a miniszter elé terjeszti,

f) véleményt ad, illetve javaslatot tesz a miniszternek a közigazgatási bírósági vezető felmentésére,

g) véleményezi a közigazgatási bírák képzési rendszerére vonatkozó tervet és programot, valamint a közigazgatási bíróságok titkárai és fogalmazói egységes központi képzésének tervét és programját (a továbbiakban együtt: képzési program),

h) szabályzattal kitüntető címet, díjat, oklevelet vagy más elismerést alapíthat a kiemelkedő színvonalú közigazgatási bírói, közigazgatási bírósági igazgatási, valamint igazságügyi alkalmazotti tevékenységek, továbbá a közigazgatási bíráskodással összefüggő tudományos teljesítmények elismerésére.

(3) Az OKBT székhelye Esztergom. Az OKBT üléseinek előkészítését a Közigazgatási Felsőbíróságon működő titkársága végzi.

6. Az OKBT összetétele és működése

26. §

(1) Az OKBT tizenegy tagú testület, amelynek elnöke a Közigazgatási Felsőbíróság elnöke, és tíz tagját az összbírói értekezletek választják meg hat évre a következők szerint:

- a) a közigazgatási törvényszékek összbírói értekezlete egy-egy bírót,
- b) a Közigazgatási Felsőbíróság teljes ülése két bírót.

(2) Ha az OKBT tagjának megbízatása megszűnik, kilencven napon belül új tagot kell választani.

(3) Nem választható az OKBT tagjává, aki közigazgatási bírói tanács tagjává sem lenne választható.

(4) Az OKBT tagja egyszer újraválasztható.

(5) A 25. § (2) bekezdés e) pontjában meghatározott hatáskörben – e törvényben foglaltak szerint – az OKBT Személyi Tanácsa jár el.

27. §

(1) Az OKBT évente legalább négy ülést tart. Az ülésen tanácskozási joggal

- a) részt vesz a miniszter vagy megbízottja, és
- b) jogosultak részt venni a közigazgatási törvényszékek elnökei.

(2) Az OKBT-t az elnöke hívja össze. Az OKBT ülését tizenöt napon belül, harminc napon belüli időpontra össze kell hívni, ha azt a tagjainak egyharmada megtárgyalandó témakörök megjelölésével kezdeményezi.

(3) Az OKBT ülését a megvitatandó javaslat OKBT titkárságához érkezését követő tizenöt napon belüli időpontra kell összehívni, ha arra a 25. § (2) bekezdés c)-d) pontjaiban megjelölt hatáskörök gyakorlása miatt kerül sor. Ha az OKBT a 25. § (2) bekezdés c)-d) pontjaiban megjelölt feladatkörében eljárva a miniszter által meghatározott határidőn belül nem ad véleményt, a javaslatot támogatottnak kell tekinteni.

(4) Az OKBT ülése határozatképes, ha tagjainak több mint kétharmada jelen van. Határozatképtelenség esetén az OKBT ülését legkésőbb tizenöt napon belüli időpontra ismét össze kell hívni. Az OKBT megismételt ülése határozatképes, ha ülésén tagjainak több mint a fele jelen van.

(5) Az OKBT elnöke azt, akinek véleménye megismerését a tárgyalt napirendi pont szempontjából fontosnak tartja, az ülésre meghívja.

(6) Az OKBT a döntéseit szótöbbséggel hozza. Szavazni igennel vagy nemmel lehet. Szavazategyenlőség esetén az OKBT elnökének szavazata dönt. Titkos szavazás esetén, vagy, ha az ülésen az OKBT elnöke nem vesz részt, szavazategyenlőség esetén a javaslat elutasítottnak minősül. Ha az OKBT személyi ügyben jár el, döntéseit titkos szavazással, minden más esetben

nyílt szavazással hozza.

(7) Az OKBT ülése a közigazgatási bírák számára nyilvános, kivéve, ha az OKBT zárt ülést rendel el. A zárt ülésen csak az OKBT tagjai és a meghívottak vehetnek részt.

28. §

(1) Az OKBT Személyi Tanácsának elnöke a Közigazgatási Felsőbíróság elnöke, nyolc tagjából

- a) négyet az OKBT saját tagjai közül választ,
 - b) nem bíró tagjaivá a kiemelkedő tudású elméleti jogászok vagy legalább tízévi, jogi területen folytatott szakmai gyakorlattal rendelkező személyek közül egyet-egyet kér fel
 - ba) az Országgyűlés igazságügyért felelős bizottsága,
 - bb) a legfőbb ügyész,
 - bc) a közigazgatás-szervezésért felelős miniszter,
 - bd) a Magyar Ügyvédi Kamara elnöke
- három évre.

(2) Az OKBT Személyi Tanácsának bíró tagjait az OKBT az előző tag megbíratási idejének lejártát megelőző kilencven napon belül választja meg. Ha az OKBT Személyi Tanácsának bíró tagja megbíratása más okból szűnik meg, az új tagot az erre okot adó körülmény bekövetkezését követő ülésén, de legkésőbb harminc napon belül kell megválasztani.

(3) Az OKBT Személyi Tanácsának nem bíró tagjait az (1) bekezdés b) pontjában megjelölt személy vagy szerv az előző tag megbíratási idejének lejártát megelőző kilencven napon belül kéri fel. Ha az OKBT Személyi Tanácsának nem bíró tagja megbíratása más okból szűnik meg, az új tagot az erre okot adó körülmény bekövetkezését követő harminc napon belül kell felkérni.

(4) Az OKBT Személyi Tanácsának tagja nem hívható vissza, e tevékenysége körében nem utasítható.

(5) Az OKBT Személyi Tanács bíró tagjának megbíratása megszűnik:

- a) a megbíratási idő lejártával,
- b) halálával
- c) lemondással,
- d) bírói szolgálati viszonyának megszűnésével,
- e) olyan körülmény bekövetkeztével, amely esetén bíróként a közigazgatási bírói tanács tagjává sem volna megválasztható.

(6) Az OKBT Személyi Tanácsa nem bíró tagjának megbíratása megszűnik:

- a) a megbíratási idő lejártával,
- b) halálával
- c) lemondással,
- d) bíróvá történő kinevezésével,
- e) olyan körülmény bekövetkeztével, amely esetén bíróként a közigazgatási bírói tanács tagjává

sem volna megválasztható.

(7) Az OKBT Személyi Tanácsának ülését a megvitatandó javaslat OKBT Titkárságához érkezését követő tizenöt napon belüli időpontra kell összehívni.

(8) Az OKBT Személyi Tanácsa zárt ülést tart, melyen csak a tagjai vehetnek részt. Az OKBT Személyi Tanácsának érintett tagja a napirendi pont tárgyalásán nem vehet részt.

(9) Az OKBT Személyi Tanácsa határozatképes, ha az elnök, valamint három-három bíró és nem bíró tag jelen van. Határozatképtelenség esetén nyolc napon belül megismételt ülést kell tartani, amely határozatképes, ha azon az elnök és legalább négy tag jelen van.

(10) Az OKBT Személyi Tanácsa döntéseit titkos szavazással, a jelenlévő tagok kétharmadának szavazatával hozza. Szavazni – a pályázati pontszámok megállapításának kivételével – igennel vagy nemmel lehet.

MÁSODIK RÉSZ

A közigazgatási bíróságok igazgatása

V. Fejezet

EGYES BÍRÓSÁGI IGAZGATÁSI HATÁSKÖRÖK

7. A közigazgatási bíróságok költségvetésére vonatkozó különös szabályok

29. §

(1) Az e törvényben és az államháztartásról szóló törvényben meghatározott általános és különös rendelkezések szerint a miniszter gyakorolja a központi költségvetés közigazgatási bíróságok fejezete tekintetében a fejezetet irányító szerv hatásköreit.

(2) A központi költségvetés közigazgatási bíróságok fejezete előirányzata főösszegének év közbeni megváltoztatására az Országgyűlés jogosult.

30. §

(1) A miniszter állítja össze a központi költségvetés közigazgatási bíróságok fejezetére vonatkozó javaslatot, illetve a központi költségvetés e fejezete végrehajtására vonatkozó beszámolót.

(2) A miniszter (1) bekezdésben foglalt költségvetési javaslatának és beszámolójának összeállítása érdekében – legalább negyvenöt napos határidő tűzésével – felkéri a Közigazgatási Felsőbíróság elnökét, hogy tegyen javaslatot a központi költségvetés közigazgatási bíróságok fejezetének, illetve a központi költségvetés e fejezete végrehajtására vonatkozó beszámoló (a továbbiakban együtt: költségvetési fejezeti javaslat) részletes tartalmára.

(3) A Közigazgatási Felsőbíróság elnöke a költségvetési fejezeti javaslatát a közigazgatási bíróság és az OKBT költségvetésre és a költségvetés végrehajtásról szóló beszámolójára vonatkozó javaslat

(a továbbiakban: egyedi költségvetési javaslat) alapján teszi meg.

(4) A közigazgatási bírói tanács a közigazgatási bíróság elnöke által meghatározott – legalább tizenöt napos – határidőn belül véleményezi az egyedi költségvetési javaslatot. Ha közigazgatási bírói tanács határidőben nem ad véleményt, az egyedi költségvetési javaslat támogatottnak minősül.

(5) Az OKBT a Közigazgatási Felsőbíróság elnöke által meghatározott – legalább tizenöt napos – határidőn belül véleményezi az egyedi költségvetési javaslatot. Ha az OKBT határidőben nem ad véleményt, az egyedi költségvetési javaslat támogatottnak minősül.

(6) Ha a Közigazgatási Felsőbíróság elnöke a (2) bekezdésében foglalt felkérésnek határidőben nem tesz eleget, a miniszter a központi költségvetési közigazgatási bíróságok fejezetére az előző évi központi költségvetési közigazgatási bíróságok fejezetével megegyező javaslatot tesz.

31. §

(1) A miniszter az elkészített költségvetést és a beszámolót határidő tűzésével, véleményezésre megküldi a Közigazgatási Felsőbíróság elnökének és az OKBT-nek.

(2) A miniszter által a 30. §-ban foglaltak szerint elkészített költségvetést és beszámolót a Kormány a központi költségvetésről szóló törvényjavaslat és a végrehajtására vonatkozó törvényjavaslat részeként változtatás nélkül terjeszti az Országgyűlés elé azzal, hogy a Közigazgatási Felsőbíróság elnökének véleményét is egyidejűleg megküldi.

(3) A miniszter és a Közigazgatási Felsőbíróság elnöke meghívottként részt vesz az Országgyűlés költségvetéssel foglalkozó bizottságának ülésén a központi költségvetésről szóló törvényjavaslat és az annak végrehajtására vonatkozó törvényjavaslat közigazgatási bíróságokról szóló fejezetének megtárgyalásakor.

32. §

A miniszter ellátja a 29. § (1) bekezdésében foglalt feladatokat azzal, hogy költségvetési év közben a fejezeten belül új alcím, jogcímcsoport, jogcím létrehozásához, a fejezet címrendjének, valamint a címrend alá rendezett alcímek, jogcímcsoportok módosításához, kiegészítéséhez és fejezeten belüli előirányzatok közötti átcsoportosításhoz

- a) a Közigazgatási Felsőbíróság elnökének
- b) ha az átcsoportosítás nem a Közigazgatási Felsőbíróság címét érinti, az OKBT egyetértése szükséges.

33. §

A központi költségvetés közigazgatási bíróságok fejezetével kapcsolatban az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény

- a) 33. § (1)-(2) és (5) bekezdésben biztosított jogaival a Kormány és az államháztartásért felelős miniszter nem élhet, a fejezet címrendjének 32. § szerinti módosítására, kiegészítésére a miniszter

az ott meghatározottak szerint jogosult,

b) 33. § (4) bekezdés b) pontja szerinti megállapodás érvényességéhez az OKBT véleményének beszerzése és a Közigazgatási Felsőbíróság elnökének egyetértése szükséges.

8. A közigazgatási bíróság szervezeti és működési szabályzata

34. §

(1) A közigazgatási bíróság szervezeti és működési szabályzatára vonatkozó javaslatot a hivatalvezető készíti elő.

(2) Az (1) bekezdés szerinti javaslatot a közigazgatási bírói tanács véleményezi. Ha az elnök a közigazgatási bírói tanács véleményétől eltér, azt indokolni köteles.

(3) A közigazgatási bíróság szervezeti és működési szabályzatát a közigazgatási bíróság elnöke adja ki azzal, hogy a közigazgatási törvényszék esetén a (4)-(6) bekezdést is alkalmazni kell

(4) A közigazgatási törvényszék elnöke a szervezeti és működési szabályzatot jóváhagyás céljából felterjeszti a miniszternek, amelyhez csatolja a közigazgatási bírói tanács véleményét is.

(5) A közigazgatási törvényszék szervezeti és működési szabályzatát a miniszter legfeljebb harminc napon belül megvizsgálja. Ha nem ütközik jogszabályba, a miniszter azt jóváhagyja, és jóváhagyását haladéktalanul megküldi a közigazgatási bíróság elnökének.

(6) Ha a közigazgatási törvényszék szervezeti és működési szabályzata jogszabályba ütközik, a miniszter a jóváhagyás megtagadását és annak indokait haladéktalanul közli a közigazgatási törvényszék elnökével, aki a szervezeti és működési szabályzat kifogásolt pontját harminc napon belül módosítja.

9. Egyéb szabályzatok

35. §

A közigazgatási bíróság elnöke törvényben meghatározott tárgykörökben, a szervezeti és működési szabályzatában nem rendezett kérdésben szabályzatot ad ki.

10. Az ügyelosztás rendje

36. §

(1) Az ügyelosztási rendet – a közigazgatási bírói tanács véleményének ismeretében – a közigazgatási bíróság elnöke határozza meg, legkésőbb a tárgyévet megelőző év december 1. napjáig.

(2) A közigazgatási bírói tanács a közigazgatási bíróság elnökének az ítélező tanácsok összetételére és az ügyelosztási rendre vonatkozó javaslatát előzetesen véleményezi. Ha a közigazgatási bírói tanács véleménye szerint az ítélező tanácsok összetételének meghatározása,

vagy az ügyelosztási rend törvénysértő, és ezen véleményét a közigazgatási bíróság elnöke nem vette figyelembe, a közigazgatási bírói tanács három napon belül szolgálati bírósághoz fordulhat. A szolgálati bíróság a közigazgatási bírói tanács indítványáról annak beérkezését követő nyolc napon belül dönt.

(3) Az ügyteher megoszlását érdemben befolyásoló, előre nem látható körülmény bekövetkezését követő harminc napon belül – az (1) bekezdés megfelelő alkalmazásával – az ügyelosztási rendet felül kell vizsgálni. Ha a közigazgatási bírót a bíróságra az ügyelosztási rend meghatározását követően rendelik ki, az ügyelosztási rendet ennek megfelelően ki kell egészíteni.

(4) A törvényes bíróhoz való jog érvényesítése érdekében az ügyelosztási rendet úgy kell összeállítani, hogy abból kétséget kizáróan előzetesen megállapítható legyen, hogy az adott közigazgatási perben mely tanács jár el, ideértve azt is, hogy akadályoztatásuk esetén ki jár el helyettük.

(5) Az ügyelosztási rend összeállításánál és évenkénti felülvizsgálatánál figyelemmel kell lenni különösen

- a) az ügyek jelentőségére, munkaigényességére,
- b) az ügyérkezés statisztikai adataira, az arányos munkateher megvalósítására,
- c) a bíraskodás időszerűségének követelményére,
- d) az egyes közigazgatási bírák különös szakértelmére,
- e) az ügy tárgya szerinti szakosodásra.

(6) A Közigazgatási Felsőbíróság ügyelosztási rendjében meg kell jelölni azt is, hogy az önkormányzati tanács tagjaként mely bírák járnak el.

(7) Ha a közigazgatási bíró megítélése szerint az őt közvetlenül érintő valamely igazgatási intézkedés az ügyelosztási rend megsértésével járt, ennek megállapítását az intézkedés tudomásra jutásától számított harminc napon belül – de legkésőbb az intézkedés kibocsátásától számított kilencven napon belül – a szolgálati bíróságtól kérheti.

11. A bírói testületek ügyrendje

37. §

A közigazgatási bíróságok bírói testületei és az OKBT ügyrendjüket e törvény rendelkezéseivel összhangban maguk állapítják meg.

12. A személyügyi igazgatás általános szabályai

38. §

(1) A miniszter a közigazgatási bíróság elnökének javaslatára – a közigazgatási törvényszék esetén a Közigazgatási Felsőbíróság elnökének véleménye megismerését követően – meghatározza a közigazgatási bíróság bírói és igazságügyi alkalmazotti létszámát.

- (2) A közigazgatási bírák személyi nyilvántartásának feladatait a miniszter látja el.
- (3) A közigazgatási törvényszék elnöke felett a munkáltatói jogokat a miniszter gyakorolja.
- (4) A közigazgatási bíróság bírái, titkárai és fogalmazói felett – e törvény eltérő rendelkezése hiányában – a munkáltatói jogokat a bíróság elnöke gyakorolja.
- (5) A 81. § szerint beosztott bírák vagyonynyilatkozatával kapcsolatos feladatokat a miniszter látja el.

39. §

- (1) A közigazgatási bíróság titkári és fogalmazói álláshelyére a pályázatot a miniszter írja ki. A pályázatot a közigazgatási bíróság elnökéhez kell benyújtani.
- (2) A pályázati határidő leteltét követő tizenöt napon belül az álláshely szerinti közigazgatási bíróság személyi tanácsa a pályázókat meghallgatja és a pályázatokat véleményének csatolásával megküldi a közigazgatási bíróság elnökének.
- (3) A közigazgatási bíróság elnöke közigazgatási bíróság személyi tanácsa véleményének megismerését követően javaslatot tesz a miniszternek a kinevezésre.
- (4) A miniszter a (3) bekezdés szerint javasolt személyt kinevezi.

13. A képzéssel kapcsolatos igazgatási feladatok

40. §

- (1) A képzési programot az OKBT véleményének beszerzését követően Közigazgatási Felsőbíróság elnöke adja ki.
- (2) A közigazgatási bíróság elnöke ellátja a képzési programban megállapított oktatási és továbbképzési feladatokat.

14. A közigazgatási bíróságok működésének átláthatóságával összefüggő egyes kérdések

41. §

- (1) A közigazgatási bíróságok működésének átláthatósága érdekében
- a) a közigazgatási bíróság elnöke és
 - b) az OKBT
- a közigazgatási bíróságok tevékenységéről a közigazgatási bíróságok központi honlapján rendszeresen, időszerű tájékoztatást nyújt.
- (2) A közigazgatási bíróság elnöke gondoskodik az ügyelosztási rendnek a közigazgatási bíróságok központi honlapján történő közzétételéről.
- (3) A Közigazgatási Felsőbíróság a jogegységi határozatot, és az általa az ügy érdemében hozott

határozatot, a közigazgatási törvényszék az általa az ügy érdemében hozott jogerős határozatot a Közigazgatási Bírósági Határozatok Gyűjteményében digitális formában, a közigazgatási bíróságok központi honlapján közzéteszi. A közzétett határozat személyes adatot és a törvény által védett titkot nem tartalmazhat.

(4) A közzétett bírósági határozathoz kapcsolva, azzal egyidejűleg közzé kell tenni mindazon bírósági és más hatósági vagy egyéb szerv által hozott határozatnak a miniszter rendeletében meghatározott módon a bíróság által anonimizált digitális másolatát is, amelyet a közzétett bírósági határozattal felülbíráltak vagy felülvizsgáltak.

(5) A Közigazgatási Felsőbíróság erre rendelt szervezeti egysége útján közzéteszi a joggyakorlat-elemző csoport összefoglaló véleményét és általános jelleggel tájékoztatást ad egy adott jogkérdésben kialakult külföldi és nemzetközi gyakorlatról.

VI. Fejezet

A KÖZIGAZGATÁSI BÍRÓSÁGOK VEZETŐI ÉS IGAZGATÁSI HATÁSKÖREIK

15. A közigazgatási bíróságok vezetői

42. §

(1) A közigazgatási bíróságok vezetői:

- a) a Közigazgatási Felsőbíróság és a közigazgatási törvényszék elnöke (a továbbiakban együtt: a közigazgatási bíróság elnöke) és másodelnökei (a továbbiakban együtt: másodelnök),
- b) a kollégiumvezető és a kollégiumvezető-helyettes,
- c) a tanácselnök,
- d) a közigazgatási bíróság hivatalvezetője.

(2) A bírósági vezetői tisztséget pályázat alapján kell betölteni, kivéve, ha azt e törvény, a Bszi. vagy a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (a továbbiakban: Bjt.) kizárja.

(3) A kinevezés részletes feltételeit – a vezetői megbízatás jellegére és az ellátandó vezetői feladatokra figyelemmel – a miniszter a közigazgatási bírósági vezetői pályázatban határozza meg. A pályázat elbírálása során fokozottan értékelni kell a 81. § szerinti beosztás időtartama alatt végzett közigazgatási tevékenységet.

(4) A közigazgatási bírósági vezetők tisztségének megszűnésére, a Bszi. rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni, azzal, hogy

- a) a Kúrián a Közigazgatási Felsőbíróságot, ítélőtáblán és törvényszéken a közigazgatási törvényszéket kell érteni, és
- b) a kinevezési jogkör gyakorlója helyett a közigazgatási bírósági vezető bírósági vezetői vizsgálatát
 - ba) a közigazgatási törvényszék másodelnöke esetében a közigazgatási törvényszék elnöke

- c) alkotmánybíróként, ügyészként, ügyészségi alkalmazottként, ügyvédként, jogtanácsosként közigazgatási jogvitákhoz kapcsolódóan kifejtett tevékenység,
- d) az Alkotmánybíróság Hivatalánál, az Állami Számvevőszéknél valamint az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalánál a hatósági jogalkalmazói tevékenység külső ellenőrzéséhez, vagy közigazgatási jogvitákhoz kapcsolódóan kifejtett tevékenység,
- e) a nemzetközi igazságszolgáltatási szervezetben, közigazgatási jogvitákhoz kapcsolódóan kifejtett igazságszolgáltatási tevékenység,
- f) közigazgatási eljárásjogi vagy közigazgatási perjogi jogszabály előkészítésében, valamint véleményezésében való részvétel

időtartama.

(3) Nem választható a Közigazgatási Felsőbíróság elnökévé,

- a) akivel szemben fegyelmi vagy – a magánvádas és pótmagánvádló vádindítványa alapján indult eljárást kivéve – büntetőeljárás van folyamatban,
- b) aki fegyelmi büntetés hatálya alatt áll,
- c) akivel szemben eljárás van folyamatban a bírói alkalmatlanságának megállapítása iránt vagy
- d) akinek a bírói szolgálati viszonya törvény alapján szünetel.

(4) A Közigazgatási Felsőbíróság elnökének megválasztása során a Bszi. Kúria elnökének megválasztására vonatkozó szabályait megfelelően alkalmazni kell. Ha a Közigazgatási Felsőbíróság elnökének megbízatása a 45. § (1) bekezdés b)-f) pontjában meghatározott okból szűnt meg, a köztársasági elnök harminc napon belül tesz javaslatot a Közigazgatási Felsőbíróság elnökének személyére.

(5) A Közigazgatási Felsőbíróság elnöke az elődje megbízatásának megszűnését követő napon, vagy ha elődje megbízatásának megszűnését követően választották meg, a megválasztásának napján lép hivatalba.

45. §

(1) A Közigazgatási Felsőbíróság elnökének megbízatása megszűnik:

- a) a megbízatási időtartam leteltével,
- b) a bírói szolgálati viszonya megszűnésével,
- c) lemondással,
- d) az összeférhetetlenség kimondásával,
- e) felmentéssel, vagy
- f) a tisztségtől való megfosztással.

(2) A Közigazgatási Felsőbíróság elnöke megbízatásának megszűnését

- a) az (1) bekezdés a)-c) pontja esetében az Országgyűlés elnöke,
 - b) az (1) bekezdés d)-f) pontja esetében az Országgyűlés
- határozattal állapítja meg.

(3) A Közigazgatási Felsőbíróság elnöke megbízatásának megszűnéséről az Országgyűlés elnöke

annak megállapítását követő nyolc napon belül tájékoztatja a köztársasági elnököt.

(4) Ha a Közigazgatási Felsőbíróság elnökének megbízatása az 45. § (1) bekezdés a) pontja alapján szűnt meg, és a megbízatás megszűnéséig az Országgyűlés nem választott új elnököt, a Közigazgatási Felsőbíróság elnöke az elnöki jogköröket az új elnök megválasztásáig gyakorolja.

46. §

(1) A Közigazgatási Felsőbíróság elnökének jogállására és javadalmazására a Kúria elnökére vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. A Közigazgatási Felsőbíróság elnökének lemondására, az összeférhetetlenségének kimondására, felmentésére és tisztségétől való megfosztásra a Bszi. rendelkezéseit azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a tisztségétől való megfosztást kizárólag a köztársasági elnök kezdeményezheti.

(2) Ha a Közigazgatási Felsőbíróság elnökének a megbízatása a határozott idő leteltével szűnik meg, őt pályázat nélkül a Közigazgatási Felsőbíróságra tanácselnöknek kell kinevezni.

(3) Ha a Közigazgatási Felsőbíróság elnökének megbízatása a határozott idő letelte előtt szűnik meg, őt pályázat nélkül, lehetőleg a korábbi szolgálati helyére és legalább a korábbival azonos bírói beosztásba kell helyezni.

47. §

(1) A Közigazgatási Felsőbíróság elnöke az igazságügyi igazgatáshoz kapcsolódó feladatkörében

- a közigazgatási bíróságokat érintő jogszabály megalkotását kezdeményezheti a miniszternél,
- véleményt nyilvánít a közigazgatási bíróságokat érintő jogszabályok tervezetéről,
- meghívottként részt vesz az Országgyűlés bizottságainak ülésén a közigazgatási bíróságokat közvetlenül érintő jogszabályokra vonatkozó napirendi pont megtárgyalásakor,
- évente véleményezi a közigazgatási bírósági igazgatás hosszú távú feladatait és a megvalósításuk feltételeit tartalmazó programot, továbbá részt vesz annak végrehajtásában,
- javaslatot tesz a miniszternek a közigazgatási bíróságok ügyviteli szabályaira.

(2) A Közigazgatási Felsőbíróság elnöke a szakmai munka támogatásával összefüggő feladatkörében az egységes, magas szintű ítélkezés elméleti és tudományos megalapozása érdekében:

- évente évkönyvet ad ki a közigazgatási bíráskodás helyzetéről és a joggyakorlat fejlődéséről,
- szakmai fórumokat szervez és az ilyen fórumokon részt vehet,
- tudományos tanácsadó testületet állíthat fel,
- közigazgatási bíróságok bírái, titkárai és fogalmazói részére tudományos ösztöndíjat létesíthet,
- működteti a közigazgatási bíróságok központi közigazgatás-tudományi szakkönyvtárát.

(3) A Közigazgatási Felsőbíróság elnöke a közigazgatási bíróságok költségvetésével kapcsolatos feladatkörében

- közreműködik a központi költségvetés közigazgatási bíróságok fejezete végrehajtásában,
- a közigazgatási bíróságok költségvetésével kapcsolatos feladatai ellátásához szükséges

mértékben kezelheti a fejezethez tartozó költségvetési szerveknél kezelt adatokat.

- (4) A Közigazgatási Felsőbíróság elnöke a személyi ügyekkel kapcsolatos feladatkörében
- a) javaslatot tesz a köztársasági elnöknek a Közigazgatási Felsőbíróság másodelnökének személyére,
 - b) a miniszter felkérésére véleményezi a közigazgatási törvényszék elnökének a közigazgatási törvényszéki vezetői pályázatok, valamint a közigazgatási törvényszéki bírói állaspályázatok kiírására irányuló javaslatát,
 - c) a közigazgatási törvényszékek elnökeinek bevonásával javaslatot tesz a miniszternek annak megállapítására, hogy a közigazgatási bíróság hatáskörének vagy illetékességi területének csökkenése olyan mértékű-e, hogy ott a közigazgatási bíró további foglalkoztatása nem lehetséges,
- (5) A Közigazgatási Felsőbíróság elnöke a tájékoztatással kapcsolatos feladatkörében
- a) évente beszámol a közigazgatási bíróságok általános helyzetéről és működéséről az Országgyűlés igazságügygel foglalkozó bizottságának,
 - b) évente beszámol az Országgyűlésnek a közigazgatási bírósági jogalkalmazás egységének biztosítása érdekében kifejtett tevékenységről, az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközése és megsemmisítése, továbbá a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapítása iránti feladatai ellátása során tapasztaltakról; a beszámolót a közigazgatási bíróságok központi honlapján is közzéteszi,
 - c) a miniszter felkérésére elrendeli a jogalkotás előkészítéséhez, továbbá a jogszabályok hatályosulásának vizsgálatához szükséges adatok gyűjtését a közigazgatási bíróságokon,
 - d) tájékoztatást ad a miniszter felkérésére – amennyiben indokolt, a közigazgatási törvényszékek elnökeinek véleményét beszerezve – a jogalkotáshoz szükséges, a bíróságok szervezetével és igazgatásával, továbbá a bírósági jogalkalmazással kapcsolatos kérdésekben,
 - e) gondoskodik a 41. § (5) bekezdésében foglalt tájékoztatási feladatok ellátásáról.

48. §

A Közigazgatási Felsőbíróság elnöke kezdeményezheti az Alkotmánybíróságnál a jogszabályok Alaptörvénnyel való összhangjának felülvizsgálatát, valamint a kihirdetéstől számított harminc napon belül az Alaptörvény és az Alaptörvény módosítása megalkotására és kihirdetésére vonatkozó, az Alaptörvényben foglalt eljárási követelmények megtartásának vizsgálatát.

49. §

A Közigazgatási Felsőbíróság elnöke a Közigazgatási Felsőbíróság vonatkozásában ellátja mindazon feladatokat, amelyeket e törvény a közigazgatási törvényszék elnökének hatáskörébe utal.

17. Közigazgatási Felsőbíróság másodelnöke

50. §

- (1) A Közigazgatási Felsőbíróság másodelnökévé az a határozatlan időre kinevezett közigazgatási

bíró nevezhető ki, aki

- a) a határozatlan időre kinevezett és összesen legalább ötéves, rendes bíróságon közigazgatási ügyszakban vagy közigazgatási bíróságon eltöltött bírói szolgálati viszonyal, vagy
- b) legalább ötéves – a 44. § (2) bekezdésében meghatározott – közigazgatási jogi szakterületen szerzett joggyakorlati idővel

rendelkezik.

(2) A Közigazgatási Felsőbíróság másodelnökét pályázat nélkül a Közigazgatási Felsőbíróság elnöke javaslatára a köztársasági elnök nevezi ki.

(3) A Közigazgatási Felsőbíróság másodelnökének jogállására a Kúria elnökhelyettesére vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

(4) A Közigazgatási Felsőbíróság másodelnöke a Közigazgatási Felsőbíróság elnökét akadályoztatása esetén teljes jogkörrel helyettesíti, és ellátja a Közigazgatási Felsőbíróság szervezeti és működési szabályzata szerint hatáskörébe utalt igazgatási feladatokat.

18. A közigazgatási törvényszék elnöke és másodelnöke

51. §

(1) A közigazgatási törvényszék elnökévé vagy másodelnökévé az a határozatlan időre kinevezett közigazgatási bíró nevezhető ki, aki

- a) a határozatlan időre kinevezett és összesen legalább ötéves, rendes bíróságon közigazgatási ügyszakban vagy közigazgatási bíróságon eltöltött bírói szolgálati viszonyal, vagy
- b) legalább ötéves – a 44. § (2) bekezdésében meghatározott – közigazgatási jogi szakterületen szerzett joggyakorlati idővel

rendelkezik.

(2) A közigazgatási törvényszék elnökét és másodelnökét a bírói testületek e törvényben meghatározott közreműködésével a miniszter nevezi ki.

(3) A közigazgatási törvényszék elnökének és másodelnökének jogállására a törvényszék elnökére és elnökhelyettesére vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

52. §

A közigazgatási törvényszék elnöke az e törvényben külön nevesített feladatok mellett:

1. vezeti és képviseli a közigazgatási bíróságot,
2. irányítja a hivatalvezető tevékenységét,
3. meghatározza a közigazgatási bíróság munkarendjét – ideértve a készenlét és az ügyelet részletes szabályait is – valamint munkatervét, ellenőrzi a betartásukat,
4. ellenőrzi az eljárási határidők megtartását és gondoskodik az ügyviteli és igazgatási szabályok megtartásáról,
5. biztosítja a bírói testületek működési feltételeit,

6. biztosítja az érdek-képviselői szervezetek jogainak gyakorlását,
7. felelős a jogszabályokban elrendelt nyilvántartások vezetéséért, adatok szolgáltatásáért,
8. felelős a közigazgatási bíróságra kötelező szabályzatok és határozatok határidőben történő végrehajtásáért,
9. kiadja az igazgatási tárgyú döntési jogköreivel összefüggő belső szabályzatokat,
10. gondoskodik a közigazgatási bíróság perbeli képviseléről,
11. a költségvetési keretek között gondoskodik a bíróság működéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételekről,
12. javaslatot tesz a miniszternek a közigazgatási bíróság bírója tekintetében a tartós külszolgálat ellátására,
13. felelős a közigazgatási bírósági sajtótájékoztató, és a közigazgatási bíróságok központi honlapján történő közzététel rendjéért,
14. gondoskodik a közérdekű bejelentések és panaszok elintézéséről,
15. tevékenységéről évente beszámol az összbírói értekezletnek.

53. §

A másodelnök teljes jogkörrel helyettesíti a közigazgatási bíróság elnökét annak akadályoztatása vagy az elnöki tisztség betöltetlensége esetén, és ellátja a bíróság szervezeti és működési szabályzata szerint a feladatkörébe utalt feladatokat.

19. A közigazgatási bíróság kollégiumvezetője és helyettese, valamint a tanácselnök

54. §

A kollégiumvezetőt, a kollégiumvezető-helyettest és a tanácselnököt a bírói testületek e törvényben meghatározott közreműködésével a közigazgatási bíróság elnöke nevezi ki.

55. §

(1) A kollégiumvezető szervezi a közigazgatási kollégium munkáját, évente beszámol a közigazgatási kollégiumnak a pályázatához csatolt pályaművében szereplő – az adott időszakra vonatkozó – tervek megvalósulásáról, a megelőző naptári évben a kitűzött célok és intézkedések végrehajtásáról és eredményéről, és ellátja a jogszabály, a közigazgatási kollégiumra kötelező szabályzat, továbbá a közigazgatási bíróság szervezeti és működési szabályzata szerint hatáskörébe utalt feladatokat.

(2) A kollégiumvezető-helyettes a kollégiumvezetőt akadályoztatása, vagy a tisztség betöltetlensége esetén helyettesíti, és ellátja a közigazgatási bíróság szervezeti és működési szabályzata szerint hatáskörébe utalt feladatokat.

56. §

A tanácselnök vezeti az ítélkező tanácsot és szervezi annak munkáját.

20. A közigazgatási bíróság hivatalvezetője

57. §

(1) A hivatalvezetőt a közigazgatási bírák közül a közigazgatási bíróság elnökének javaslatára a miniszter nevezi ki.

(2) A hivatalvezetőt a közigazgatási bíróság elnökének kezdeményezésére a miniszter menti fel azzal, hogy őt egyidejűleg beosztja a hivatalvezetői kinevezését megelőző korábbi szolgálati helyére és legalább a korábbival azonos bírói beosztásba.

(3) A hivatalvezető a közigazgatási bíróság működésével összefüggésben

- a) segíti a bíróság elnökét igazgatási feladatai ellátásában,
- b) adatot szolgáltat a bíróság elnökének a közigazgatási bírói és közigazgatási bírósági vezetői álláshely megüresedéséről vagy annak várható időpontjáról,
- c) adatot szolgáltat a bíróság elnökének a közigazgatási bíróságon titkári és fogalmazói álláshely megüresedéséről vagy annak várható időpontjáról,
- d) ellátja a közigazgatási bírói és közigazgatási bírósági vezetői pályázati eljárások lebonyolításához kapcsolódó igazgatási tevékenységet,
- e) gondoskodik a bíróság ügyfélfogadási rendjének a közigazgatási bíróságok egységes honlapján történő közzétételéről,
- f) a közigazgatási bíróság titkárai és fogalmazói kivételével gyakorolja az igazságügyi alkalmazottak felett a munkáltatói jogokat,
- g) kidolgozza a közigazgatási bíróság költségvetésére vonatkozó javaslatot,
- h) gondoskodik a közigazgatási bíróság költségvetésének végrehajtásáról,
- i) közreműködik a miniszter hatáskörébe tartozó gazdasági, műszaki, informatikai és szervezési feladatok ellátásában.

(4) A hivatalvezető a hivatalvezetői megbízatásának ideje alatt ítélkezési tevékenységet nem folytathat, jogállására a beosztott bíróra, javadalmazására pedig a közigazgatási bíróság másodelnökére vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

(5) A hivatalvezetőt akadályoztatása esetén a szervezeti és működési szabályzatban kijelölt másodelnök helyettesíti eseti jelleggel.

VII. Fejezet

A BÍRÓI TESTÜLETEK IGAZGATÁSI HATÁSKÖREI

21. Az összbírói értekezlet

58. §

Az összbírói értekezlet a következő feladatokat látja el:

- a) évente egyszer meghallgatja a közigazgatási bíróság elnökének, kollégiumvezetőinek

beszámolóját,

- b) megválasztja a közigazgatási bírói tanácsot, és évente legalább egyszer beszámoltatja működéséről, ideértve az igazgatási és személyi tanácsként eljárva végzett tevékenységét is,
- c) megválasztja az OKBT tagját.

22. A közigazgatási bírói tanács

59. §

- (1) A közigazgatási bírói tanács személyi tanácsként eljárva
 - a) a pályázati határidő lejártát követő harminc napon belül véleményt nyilvánít a közigazgatási bíró és közigazgatási bírósági vezető kinevezése tárgyában és azt a pályázatokkal együtt az OKBT-nek, a tanácselnöki, kollégiumvezetői és kollégiumvezető-helyettesi pályázatok esetén a közigazgatási bíróság elnökének felterjeszti,
 - b) véleményt nyilvánít – ha az nem a bíró hozzájárulásával történik – a bíró beosztása, áthelyezése, kirendelése tárgyában,
 - c) kezdeményezheti a közigazgatási törvényszéki elnök, másodelnök vizsgálatának elrendelését,
 - d) véleményt nyilvánít a közigazgatási bíróság titkári és fogalmazói pályázatairól.
- (2) A közigazgatási bírói tanács igazgatási tanácsként eljárva
 - a) véleményezi a közigazgatási bíróság éves költségvetési tervét és a jóváhagyott költségvetés felhasználását,
 - b) véleményezi a közigazgatási bíróság szervezeti és működési szabályzatának tervezetét,
 - c) véleményezi a közigazgatási bíróság elnökének az ügyelosztási rendről és az ítélkező tanácsok meghatározásáról szóló javaslatát.

VIII. Fejezet

AZ IGAZSÁGÜGYI IGAZGATÁS KÖZIGAZGATÁSI BÍRÓSÁGOKAT ÉRINTŐ FELADATAI

23. Alapelvek

60. §

- (1) Az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdésében foglalt bírói függetlenség elvének biztosításával a bírói testületek közreműködésével, a közigazgatási bíróságok működésért viselt felelőssége keretében a miniszter látja el az e törvényben meghatározott igazságügyi igazgatási feladatokat.
- (2) A miniszter nem jogosult a közigazgatási bíróságokra kötelező szabályzatot alkotni, ajánlást kiadni és – e törvény eltérő rendelkezésének hiányában – határozatot hozni.
- (3) A Bszi.-ben az Országos Bírósági Hivatal (a továbbiakban: OBH) elnökének megállapított azon feladatokat és hatásköröket, amelyek esetében e törvény eltérő szabályt nem állapít meg, a miniszter látja el, illetve gyakorolja.

24. Az igazságügyi igazgatás közigazgatási bíróságokat érintő feladatainak részletes szabályai

61. §

- (1) A miniszter az általános igazságügyi igazgatási feladatkörében
 - a) a bíróságokat érintő jogszabály megalkotását kezdeményezi a jogalkotónál, rendeletet ad ki törvény felhatalmazása alapján a közigazgatási bíróságok igazgatását érintő tárgykörben,
 - b) kikéri a Közigazgatási Felsőbíróság elnöke és az OKBT véleményét a bíróságokat érintő jogszabályok tervezetéről,
 - c) meghívottként részt vesz az Országgyűlés bizottságainak ülésén a közigazgatási bíróságokat közvetlenül érintő jogszabályokra vonatkozó napirendi pont megtárgyalásakor,
 - d) meghatározza a közigazgatási bíróság igazgatásának hosszú távú feladatait és a megvalósításuk feltételeit tartalmazó programot.
- (2) A miniszter a közigazgatási bíróságok költségvetésével kapcsolatos feladatkörében a 29-33. §-okban foglaltakon túl ellátja a közigazgatási bíróságok elnökei belső ellenőrzési tevékenységének központi irányítását.
- (3) A miniszter a statisztikai adatgyűjtéssel és a munkateher méréssel kapcsolatos feladatkörében rendeletben szabályozza a közigazgatási bírósági statisztikai adatok gyűjtését és az adatok feldolgozását, valamint egyedi statisztikai adatgyűjtést rendelhet el.
- (4) A miniszter a személyi ügyekkel kapcsolatos feladatkörében
 - a) a Közigazgatási Felsőbíróság elnökének javaslatára dönt arról, hogy a bíróság hatáskörének vagy illetékességi területének csökkenése olyan mértékű-e, hogy ott a bíró további foglalkoztatása nem lehetséges,
 - b) beoszthatja a közigazgatási bírót a kérelmében megjelölt 81. § szerinti szervhez, valamint dönt a beosztás megszüntetéséről és a közigazgatási bírónak ismét tényleges közigazgatási bírói álláshelyre történő beosztásáról,
 - c) dönt a közigazgatási bíró áthelyezése, más szolgálati helyre történő kirendelése kérdésében,
 - d) dönt a közigazgatási bíró tekintetében a tartós külszolgálat ellátásáról,
 - e) rendeletben meghatározza a közigazgatási bíró Bszi.-ben, illetve az igazságügyi alkalmazottaknak az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló törvényben szabályozott kötelezettségeire és összeférhetlenségére vonatkozó szabályokhoz kapcsolódó részletes eljárási rendelkezéseket.
- (5) A miniszter a közigazgatási bíróságok igazgatásával kapcsolatos feladatkörében
 - a) felügyeli és ellenőrzi a közigazgatási bírósági elnök és hivatalvezető igazgatási tevékenységét, ennek során figyelemmel kíséri a bíróságok igazgatására vonatkozó szabályok érvényesülését, az eljárási határidők és az ügyviteli szabályok megtartását, mindezek érdekében vizsgálatot kezdeményez,
 - b) elrendeli a kinevezési jogkörébe tartozó közigazgatási bírósági vezetők vizsgálatát, és
 - c) az a) és b) pont szerinti vizsgálat megállapításaitól függően megteszi a hatáskörébe tartozó intézkedéseket, és ellenőrzi azok végrehajtását, fegyelmi eljárás kezdeményezését javasolhatja,

- d) ellenőrzi a 35. § szerint kiadott szabályzatokat és eljár a 34. § (5) és (6) bekezdés megfelelő alkalmazásával,
- e) felügyeli a közigazgatási bíróságok infrastruktúrájának fenntartásával és fejlesztésével kapcsolatos feladatok ellátását,
- f) gondoskodik a közigazgatási bíróságok egységes informatikai rendszerének működtetéséről és fejlesztéséről, ide értve a közigazgatási bíróságok központi honlapjának működtetését,
- g) – a Közigazgatási Felsőbíróság elnökének javaslatára – rendeletben meghatározza a közigazgatási bíróságok ügyvitelének szabályait,
- h) rendeletben meghatározza a közbeszerzési, minősített beszerzési és beszerzési eljárásairól szóló közigazgatási bírósági elnöki szabályzat általános követelményeit.

(6) A miniszter jogosult a központi költségvetés közigazgatási bíróságok fejezetéhez tartozó költségvetési szerveknél kezelt adatok – az e §-ban meghatározott feladatai ellátásához szükséges mértékű – kezelésére.

IX. Fejezet

A RENDES BÍRÓSÁG ÉS A KÖZIGAZGATÁSI BÍRÓSÁG HATÁSKÖRI ÖSSZEÜTKÖZÉSÉNEK FELOLDÁSÁRA ÉS A HATÁSKÖRÜKET ÉRINTŐ JOGEGYSÉGI KÉRDÉSEK KEZELÉSÉRE IRÁNYULÓ ELJÁRÁSOK

25. A rendes bíróság és a közigazgatási bíróság hatásköri összeütközésének feloldása

62. §

- (1) Ha a rendes bíróság és a közigazgatási bíróság ugyanazon ügyben hatásköre hiányát állapítja meg, az eljáró bíróságot a Kúria és a Közigazgatási Felsőbíróság közös hatásköri tanácsa (a továbbiakban: hatásköri tanács) jelöli ki.
- (2) A hatásköri tanács összehívását a hatáskörének hiányát később megállapító bíróság kezdeményezi. A hatásköri tanácsot tizenöt napon belül azon bírósági szervezet legfőbb szervének elnöke harminc napon belüli időpontra hívja össze, amelynek bírósága a hatásköri tanács összehívását kezdeményezte.
- (3) A hatásköri tanács a közigazgatás perrendtartásról szóló törvény eljáró bíróság kijelölésére vonatkozó rendelkezései szerint jár el. A hatásköri tanács határozatképes, ha valamennyi tagja jelen van, döntéseit szótöbbséggel hozza.
- (4) A hatásköri tanács társelnökei a Kúria elnöke és a Közigazgatási Felsőbíróság elnöke, tagjai a Kúria elnöke és a Közigazgatási Felsőbíróság elnöke által kijelölt két-két kúriai, illetve közigazgatási felsőbbbírósági bíró. A hatásköri tanács tagjainak kijelölésére vonatkozó elveket a Kúria és a Közigazgatási Felsőbíróság ügyelosztási rendjében kell meghatározni.
- (5) A hatásköri tanács működésének költségeit a Kúria és a Közigazgatási Felsőbíróság egyenlő arányban viselik, működésének feltételeit közösen biztosítják.

26. A rendes bíróság és a közigazgatási bíróság hatáskörét egyaránt érintő jogegységi kérdések rendezése

63. §

(1) A Kúria és a Közigazgatási Felsőbíróság együttes jogegységi tanácsa (a továbbiakban: együttes tanács) együttes jogegységi határozattal dönt a rendes bíróságok és a közigazgatási bíróságok egységes ítélkezési gyakorlatának biztosítása céljából, ha

a) a rendes bíróság és a közigazgatási bíróság eltérő ítélkezési gyakorlata szükségessé teszi elvi kérdésben együttes jogegységi határozat meghozatalát, korábban meghozott jogegységi határozat vagy együttes jogegységi határozat megváltoztatását vagy hatályon kívül helyezését, vagy

b) a Kúria vagy a Közigazgatási Felsőbíróság ítélkező tanácsa jogkérdésben el kíván térni a Kúria vagy a Közigazgatási Felsőbíróság ítélkező tanácsának elvi bírósági határozatként közzétett határozatától vagy közzétett elvi bírósági döntéstől,

c) a Kúria vagy a Közigazgatási Felsőbíróság ítélkező tanácsa jogkérdésben el kíván térni a Kúria vagy a Közigazgatási Felsőbíróság jogegységi határozatától,

feltéve, hogy a Kúria vagy a Közigazgatási Felsőbíróság jogegységi tanácsának eljárásával nem rendezhető az indítványban foglalt kérdés.

(2) A Bszi.-nek és e törvénynek a jogegységi tanácsra, jogegységi indítványra és a jogegységi eljárásra vonatkozó rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni – az e §-ban foglalt eltérésekkel –

a) az együttes ülés részvevőinek összetételére és eljárására, valamint

b) az indítványra és az indítványozóra.

(3) Az együttes tanács társelnökei a Kúria elnöke és a Közigazgatási Felsőbíróság elnöke, tagjai a Kúria elnöke és a Közigazgatási Felsőbíróság elnöke által kijelölt öt-öt kúriai, illetve közigazgatási felsőbbbírósági bíró.

(4) Az együttes tanács ülését a Kúria elnöke és a Közigazgatási Felsőbíróság elnöke félévente felváltva vezeti. Az együttes tanács ülésének költségeit a Kúria és a Közigazgatási Felsőbíróság egyenlő arányban viselik.

(5) A Kúria elnöke és a Közigazgatási Felsőbíróság elnöke az együttes tanács ülését előkészítő bírót egyetértésben jelöli ki.

(6) Az együttes tanács ülése határozatképes, ha valamennyi tagja jelen van.

(7) Az együttes tanács döntéseit szótöbbséggel hozza. Szavazni igennel vagy nemmel lehet. Szavazategyenlőség esetén a javaslat elutasítottnak minősül.

HARMADIK RÉSZ

A közigazgatási bírák jogállásának sajátos szabályai

X. Fejezet

A KÖZIGAZGATÁSI BÍRÁK SZOLGÁLATI VISZONYÁNAK KÜLÖNÖS SZABÁLYAI

27. A közigazgatási bírák szolgálati viszonyának különös alapelvei

64. §

- (1) A közigazgatási bíró az egységes bírói kar tagja.
- (2) A közigazgatási bíró a közigazgatási bírósági szervezet tagjaként teljesíti bírói szolgálatát.

28. A közigazgatási bíró kinevezésének különös tartalmi feltételei

65. §

Közigazgatási bírónak az nevezhető ki, aki – a Bjt.-ben meghatározott kinevezési feltételeken túlmenően – kiemelkedő közigazgatási jogi ismeretekkel és gyakorlati tapasztalatokkal rendelkezik. E követelményt a 66. § szerint kell érvényesíteni.

66. §

A közigazgatási bírónak, illetve bírósági vezetővé való kinevezés szempontjából közigazgatási jogi szakterületen szerzett joggyakorlati időnek minősül az egyetemi jogi végzettség birtokában

- a) a bíróként, igazságügyi alkalmazottként közigazgatási ügyekben kifejtett tevékenység,
- b) hatósági jogalkalmazói tevékenység, annak közvetlen irányítása, valamint közigazgatási perbeli jogi képviselő ellátása,
- c) az alkotmánybíróként, ügyészként, ügyészségi alkalmazottként, ügyvédként, jogtanácsosként a közigazgatási jogvitákhoz kapcsolódóan kifejtett tevékenység,
- d) az Alkotmánybíróság Hivatalánál, az Állami Számvevőszéknél, valamint az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalánál a hatósági jogalkalmazói tevékenység külső ellenőrzéséhez, vagy közigazgatási jogvitákhoz kapcsolódóan kifejtett tevékenység,
- e) nemzetközi bíróság szervezetében közigazgatási jogvitákhoz kapcsolódóan kifejtett igazságszolgáltatási tevékenység, és
- f) a pályázó munkakörében a közigazgatási eljárásjogi vagy közigazgatási perjogi jogszabály előkészítésében, valamint véleményezésében való részvétel időtartama.

29. A közigazgatási bírói pályázat

67. §

- (1) A közigazgatási bírói pályázatot (a továbbiakban: pályázat) a miniszter írja ki.
- (2) A közigazgatási bíróság elnöke a közigazgatási bíró felmentése esetén a felmentés kezdeményezésével egyidejűleg, a bírói szolgálati viszony egyéb okból történő megszűnése esetén a hivatalvezető adatszolgáltatása alapján a bírói szolgálati viszony megszűnéséhez vezető okról való tudomásszerzéstől számított nyolc munkanapon belül értesíti a minisztert a közigazgatási bírói

álláshely megüresedéséről, illetve ennek várható időpontjáról.

(3) A miniszter a közigazgatási bírói álláshely megüresedéséről való tudomásszerzést követő tizenöt napon belül tájékoztatja a közigazgatási bíróság elnökét, hogy

- a) a megüresedő közigazgatási bírói álláshelyre pályázatot írt ki,
- b) az álláshelyet másik közigazgatási bírósághoz csoportosította át,
- c) a megüresedő álláshely betöltésére irányuló pályázat kiírásáról legkésőbb a tudomásszerzést követő hat hónapon belül dönt, vagy
- d) az álláshelyet a Bjt. alapján pályázat kiírása nélkül tölti be.

68. §

(1) A pályázatot azon közigazgatási bíróság elnökéhez kell benyújtani, amelynek közigazgatási bírói álláshelyére a pályázati felhívás szól.

(2) A pályázatnak a pályázati kiírásban foglalt valamennyi feltételt tartalmaznia kell.

(3) A pályázati eljárást a 69-72. §-ok szerint kell lefolytatni.

69. §

(1) A pályázati határidő leteltét követő tizenöt napon belül az álláshely szerinti közigazgatási bíróság személyi tanácsa a pályázókat meghallgatja és a pályázatokat véleményének csatolásával a pályázati határidő leteltét követő harminc napon belül megküldi az OKBT Személyi Tanácsának.

(2) A Bjt.-ben a pályázat elutasításával kapcsolatban a bíróság elnökének megállapított hatásköröket az álláshely szerinti közigazgatási bíróság személyi tanácsa gyakorolja azzal, hogy döntésével szemben – a 70. § (4) bekezdés megfelelő alkalmazásával – kifogásnak van helye.

70. §

(1) Az OKBT Személyi Tanácsa ülését a pályázatok OKBT titkárságához érkezését követő tizenöt napon belüli időpontra kell összehívni.

(2) A pályázaton az elérhető pontszám nyolcvan százalékában kizárólag a pályázó képzettségét, szakmai tudását és megszerzett tapasztalatát kell tárgyilagosan értékelni (a továbbiakban: objektív pontszám), húsz százalékában pedig a pályázónak a bírói hivatás gyakorlásához szükséges tárgyilagosan nem mérhető felkészültsége, elhivatottsága értékelhető (a továbbiakban: meghallgatás pontszáma).

(3) Az OKBT Személyi Tanácsa a pályáalkalmassági vizsgálaton alkalmas minősítést kapott pályázót az (1) bekezdés szerinti ülésén meghallgatja. A meghallgatás előtt a Bjt.-ben meghatározott szempontok alapján, az e törvényben meghatározott közigazgatási tapasztalatra – ide értve a 81. §-ban meghatározott szervhez történt beosztás időtartamát is – figyelemmel kell megállapítani az elért objektív pontszámot, amelyet az OKBT Személyi Tanácsa a pályázóval a meghallgatás előtt közöl.

(4) A pályázó az objektív pontok számításának eredményét három napon belül a szolgálati bíróság előtt kifogásolhatja. A szolgálati bíróság a kifogást, annak előterjesztését követő nyolc napon belül elbírálja, és döntését nyomban közli a pályázóval és OKBT Személyi Tanácsával. Ha a szolgálati bíróság a kérelemnek helyt ad, az objektív pontok számításáról szóló döntést megváltoztatja. A szolgálati bíróság döntésével szemben további jogorvoslatnak nincs helye.

(5) Az OKBT Személyi Tanácsa a pályázó meghallgatását követően a (6) bekezdés szerint megállapítja a meghallgatás pontszámát, amelyet nyomban közöl a pályázóval.

(6) Az OKBT Személyi Tanácsának tagjai – a pályázat véleményezésére jogosultak írásban közölt véleményének ismeretében, legjobb meggyőződésük szerint – a meghallgatás pontszámáról titkosan, nulla és az elérhető legmagasabb meghallgatás pontszáma közötti egész számot adva szavaznak. A meghallgatás pontszámát a szavazatok számtani közepe adja azzal, hogy annak megállapítása során a legalacsonyabb és legmagasabb szavazatot figyelmen kívül kell hagyni.

(7) Az OKBT Személyi Tanácsa a pályázók elért pontszáma alapján megállapítja a rangsort. A rangsor alapján a ténylegesen elért legmagasabb pontszám nyolcvanöt százalékát elérő pályázók pályázati anyagát – a közigazgatási bíróság tanácsának véleményével együtt – a pontszámok megküldésével felterjeszti a miniszternek.

(8) A (7) bekezdéstől eltérően nem terjeszthető fel annak a pályázónak a pályázati anyaga, aki az elérhető pontszám ötven százalékát nem érte el.

71. §

(1) A miniszter az azonos álláshelyre pályázókat meghallgathatja.

(2) A meghallgatáson a pályázattal érintett közigazgatási bíróság elnöke, valamint OKBT Személyi Tanácsa által eseti jelleggel kijelölt egy-egy, bíró és nem bíró tagja, valamint a miniszter által felkért személyek vehetnek részt. A meghallgatás a többi pályázó számára nem nyilvános.

72. §

(1) A miniszter az első helyre rangsorolt

- a) nem bírói jogállású személy kinevezési javaslatát a köztársasági elnöknek felterjeszti, és a köztársasági elnöki kinevezés után beosztja az elnyert közigazgatási bírói álláshelyre,
- b) bírói jogállású személy esetén dönt a bírónak az elnyert közigazgatási bírói álláshelyre való beosztásáról.

(2) Ha a miniszter a meghallgatást követően nem ért egyet az OKBT Személyi Tanácsa által felterjesztett rangsorral, írásbeli indokolás mellett megváltoztathatja és a megváltoztatott rangsor alapján első helyre került

- a) nem bírói jogállású személy kinevezési javaslatát – mellékelve az OKBT Személyi Tanácsa által megállapított rangsort és a rangsor megváltoztatásának indokait is –, a köztársasági elnöknek felterjeszti, és a köztársasági elnöki kinevezés után beosztja az elnyert közigazgatási bírói

álláshelyre,

b) bírói jogállású személy esetén dönt a bírónak az elnyert közigazgatási bírói álláshelyre való beosztásáról.

(3) A miniszter a pályázatot az OKBT Személyi Tanácsa indokolt kezdeményezésére eredménytelenné nyilvánítja, ha

a) egyetlen pályázat sem érkezik vagy azokat a közigazgatási bíróság személyi tanácsa valamely törvényi vagy pályázati feltétel hiánya miatt elutasította,

b) egy pályázó sem érte el az elérhető pontszám ötven százalékát,

c) valamennyi, a miniszternek felterjeszhető pályázó esetén a kinevezéssel a Bjt. szerinti összeférhetetlenség jönne létre.

(4) A miniszter a pályázatot indokolt döntésével eredménytelenné nyilvánítja, ha

a) a pályázat elbírálása során az elbírálási folyamatban résztvevők olyan súlyos eljárási szabálysértést követtek el, amely nem orvosolható,

b) a pályázat kiírását követően olyan körülmény merült fel, amelynek eredményeként az álláshelyet a törvény alapján pályázat kiírása nélkül szükséges betölteni.

(5) Ha pályázat alapján rendes bírósági bíró nyeri el a közigazgatási bírói álláshelyet, erről a miniszter haladéktalanul tájékoztatja az OBH elnökét, kúriai bíró esetén a Kúria elnökét. A miniszter a bírót az OBH elnökével, kúriai bíró esetén a Kúria elnökével folytatott egyeztetés alapján, de legkésőbb a tájékoztatást követő három hónapon belül osztja be.

(6) A miniszter a (2) és (4) bekezdése szerinti indokolást az OKBT Személyi Tanácsának az ott megjelölt intézkedésével egyidejűleg tájékoztatásul megküldi.

30. A közigazgatási felsőbírósági bírói pályázat

73. §

(1) A Közigazgatási Felsőbíróságon rendszeresített közigazgatási bírói álláshely betöltése esetén a közigazgatási bírói pályázatra vonatkozó szabályokat az e §-ban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A Közigazgatási Felsőbíróság elnöke a 70. § (7) bekezdése szerint felterjesztett pályázathoz csatolja az azzal kapcsolatos véleményét.

(3) Ha a Közigazgatási Felsőbíróság elnökének véleménye az OKBT Személyi Tanácsa által felterjesztett rangsortól eltér, a miniszter a pályázókat a 71. § szerint meghallgatja, és annak eredményéhez képest a 72. § szerint jár el.

31. A közigazgatási bírósági vezetői pályázat

74. §

(1) A közigazgatási bírósági vezetői pályázatot (a továbbiakban: vezetői pályázat) a miniszter írja

ki.

(2) A közigazgatási bíróság elnöke a hivatalvezető adatszolgáltatása alapján a közigazgatási bírósági vezetői megbízatás megszűnésére okot adó körülményről való tudomásszerzését követő nyolc munkanapon belül értesíti a minisztert a közigazgatási bírósági vezetői megbízatás megszűnéséről, illetve ennek várható időpontjáról.

(3) A miniszter a közigazgatási bírósági vezetői megbízatás megszűnéséről való tudomásszerzést követő tizenöt napon belül kiírja a vezetői pályázatot.

(4) A pályázati eljárást az közigazgatási törvényszék elnöke és a másodelnöke esetében a 75-76. §-okban meghatározottak szerint kell lefolytatni.

75. §

(1) A vezetői pályázatnak a vezetői tisztség elnyeréséhez szükséges valamennyi feltételt tartalmaznia kell.

(2) A benyújtott vezetői pályázatnak tartalmaznia kell a pályaművet, amely a pályázónak a megpályázott tisztségtől függően a bíróság, a kollégium, illetve a tanács működésével kapcsolatos hosszú távú terveiről, és azok megvalósításának ütemezéséről szól. A vezetői pályázatnak tartalmaznia kell a hozzájárulást ahhoz, hogy az OKBT Személyi Tanácsa és a kinevezésre jogosult a pályázati eljárással összefüggő személyes adatait – ide értve a pályázó bírói értékelésének és vezetői vizsgálatának iratait – kezelje.

76. §

(1) Az álláshely szerinti közigazgatási bíróság személyi tanácsa a 69. § megfelelő alkalmazásával jár el.

(2) A vezetői pályázati eljárásban az OKBT Személyi Tanácsa megállapítja a pályázók pontszámát, és a ténylegesen elért legmagasabb pontszám nyolcvanöt százalékát elérő pályázók pályázati anyagát – ideértve a pályaművet is – a pontszámok megküldésének mellőzésével felterjeszti a miniszternek.

(3) A miniszter közigazgatási bírósági vezetői pályázati eljárásban az OKBT Személyi Tanácsa által felterjesztett pályázókat meghallgatja.

(4) A miniszter a 71. § (2) bekezdés szerint megtartott meghallgatást követően dönt, és a pályázatot elnyert személyt kinevezi.

77. §

(1) A kollégiumvezetői és kollégiumvezető-helyettesi pályázat esetén a pályázati határidő leteltét követő tizenöt napon belül a közigazgatási bíróság személyi tanácsa a pályázókat meghallgatja és a pályázatokat véleményének csatolásával megküldi a közigazgatási bíróság elnökének.

(2) A Bjt.-ben a pályázat elutasításával kapcsolatban a bíróság elnökének megállapított hatásköröket a közigazgatási bíróság bírói tanácsa mint személyi tanács gyakorolja azzal, hogy döntésével szemben – a 70. § (4) bekezdés megfelelő alkalmazásával – kifogásnak van helye.

(3) A közigazgatási bíróság elnöke a közigazgatási bíróság bírói tanácsa mint személyi tanács véleményének megismerését követően dönt a kollégiumvezetői és kollégiumvezető-helyettesi kinevezésről.

78. §

(1) A tanácselnöki pályázat esetén a pályázati határidő leteltét követő tizenöt napon belül az álláshely szerinti közigazgatási bíróság bírói tanácsa mint személyi tanács a pályázókat meghallgatja és a pályázatokat véleményének csatolásával megküldi a közigazgatási bíróság elnökének.

(2) A Bjt.-ben a pályázat elutasításával kapcsolatban a bíróság elnökének megállapított hatásköröket az álláshely szerinti közigazgatási bíróság bírói tanácsa mint személyi tanács gyakorolja azzal, hogy döntésével szemben – a 70. § (4) bekezdés megfelelő alkalmazásával – kifogásnak van helye.

(3) A közigazgatási bíróság elnöke a közigazgatási bíróság személyi tanácsa véleményének megismerését követően dönt a tanácselnöki kinevezésről.

32. A közigazgatási bíró jogállásának egyes különös szabályai

79. §

(1) A bírót kinevezésekor a miniszter osztja be a közigazgatási bíróságra.

(2) Ha a bíró a továbbiakban pályázat alapján vagy pályázat nélkül, hozzájárulásával másik bíróságon tölt be bírói álláshelyet, áthelyezéséről a miniszter intézkedik.

(3) A kérelmére, külön törvény erejénél fogva közigazgatási bíróvá váló rendes bírósági bírót a miniszter osztja be a közigazgatási bíróságra, azzal, hogy a kúriai bíró választása szerint a Közigazgatási Felsőbíróságra vagy valamely közigazgatási törvényszékre osztható be.

(4) A kérelmére, külön törvény erejénél fogva közigazgatási bíróvá váló, e törvény hatálybalépését megelőző napon bírósági vezetői megbízással rendelkező bírót e törvény hatálybalépésének napjától a korábbi bírósági vezetői megbízásának megfelelő javadalmazás illeti meg az eredeti megbízása lejáratának időpontjáig, kivéve, ha más közigazgatási bírósági vezetővé nevezik ki.

(5) A kérelmére, külön törvény erejénél fogva közigazgatási bíróvá váló, e törvény hatálybalépését megelőző napon tanácselnöki megbízással rendelkező bírót e törvény hatálybalépésének napjától pályázat nélkül tanácselnökké kell kinevezni.

80. §

A közigazgatási bírót másik közigazgatási bíróságra a Bjt. szerinti feltételek fennállása esetén a miniszter rendeli ki az érintett közigazgatási bíróságok elnökeinek egyetértésével.

81. §

(1) A miniszter a közigazgatási bírót

- a) a Köztársasági Elnöki Hivatalba,
- b) az Alkotmánybíróság Hivatalába,
- c) az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalába,
- d) az Állami Számvevőszékre,
- e) az ügyészségre,
- f) központi államigazgatási szervhez,
- g) fővárosi és megyei kormányhivatalhoz

beoszthatja.

(2) Az (1) bekezdés szerinti beosztást a közigazgatási bíró kérelmére az érintett szerv vezetője – az ügyészség esetén a legfőbb ügyész – kezdeményezheti. A beosztáshoz a közigazgatási bíró álláshelye szerinti közigazgatási bíróság elnökének egyetértése szükséges.

(3) A közigazgatási bíró az érintett szerv alaptevékenységébe tartozó közigazgatási vagy egyéb közjogi jellegű feladat- és hatáskör ellátására osztható be. A beosztás célja, hogy a közigazgatási bíró az érintett szerv tevékenységében való részvétellel szakmai gyakorlatot és ismereteket szerezzen, valamint az érintett szerv tevékenységét közigazgatási bírói tapasztalatával támogassa.

(4) A beosztás határozott vagy határozatlan időre történhet. Határozott időre kinevezett közigazgatási bíró legfeljebb egy évre osztható be.

(5) A beosztás nem érinti a közigazgatási bíró bírói tisztségét, de beosztásának időtartama alatt ítélkező tevékenységet nem folytathat.

(6) A beosztott közigazgatási bíró felett az érintett szerv vezetője gyakorolja a munkáltatói jogkört. A beosztott bíró jogállására egyebekben a Bjt.-nek a minisztériumba beosztott bíró jogállására, valamint a beosztás megszűnésére vonatkozó rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni, azzal, hogy az igazságügyért felelős miniszteren a szerv vezetőjét kell érteni.

82. §

A közigazgatási bíró mentelmi jogának felfüggesztése tárgyában az OKBT javaslatára a köztársasági elnök dönt. A mentelmi jog megsértése esetén szükséges intézkedést az az OKBT javaslatára a köztársasági elnök teszi meg.

33. A közigazgatási bírónak adományozható cím

83. §

(1) A miniszter a Közigazgatási Felsőbíróság elnökének javaslatára a kiváló, magasabb bírói

beosztásra alkalmas, illetve kiválóan alkalmas minősítés és az adott bírósági szinten tényleges bírói gyakorlattal eltöltött legalább hat év után – beszámítva a magasabb szintű bíróságon bírói szolgálati viszonyban töltött időt is – a közigazgatási törvényszék közigazgatási bírójának címzetes felsőbbírósági bírói címet adományozhat. A címzetes felsőbbírósági bírói címmel járó címpótlékra a Bjt.-nek a címzetes kúriai bíró címpótlékára vonatkozó rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

(2) A közigazgatási bíróság elnöke a kiváló, magasabb bírói beosztásra alkalmas, illetve kiválóan alkalmas minősítés és az adott bírósági szinten tényleges bírói gyakorlattal eltöltött legalább hat év után – beszámítva a magasabb szintű bíróságon bírói szolgálati viszonyban töltött időt is – a közigazgatási bírójának címzetes tanácselnöki címet adományozhat. A címzetes tanácselnöki címmel járó címpótlékra a tanácselnök javadalmazására vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

NEGYEDIK RÉSZ

Záró rendelkezések

84. §

(1) Az e törvényben nem szabályozott kérdésekben a Bszi. és a Bjt. rendelkezéseit kell e törvény céljával és az ebben szabályozott szervezeti, igazgatási jogintézmények jellegével összhangban álló módon, megfelelően alkalmazni.

(2) Ha törvény valamely bírói testület, bírósági vezető, vagy a miniszter döntésének határidejéről nem rendelkezik, döntés meghozatalának határideje harminc nap.

85. §

E törvény hatálybalépéséről és az átmeneti rendelkezések megállapításáról külön törvény rendelkezik.

86. §

Felhatalmazást kap az igazságügyért felelős miniszter, hogy

1. a Közigazgatási Felsőbíróság elnökének javaslatára a közigazgatási bíróságok ügyviteli szabályait,
 2. a közigazgatási bírósági statisztikai adatok gyűjtésére és feldolgozására vonatkozó szabályokat,
 3. a közbeszerzési, minősített beszerzési és beszerzési eljárásairól szóló közigazgatási bírósági elnöki szabályzat általános követelményeit,
 4. a közigazgatási bírák és az igazságügyi alkalmazottak kötelezettségeihez és összeférhetetlenségéhez kapcsolódó részletes eljárási rendelkezéseket,
 5. a Közigazgatási Bírósági Határozatok Gyűjteményében történő közzététel rendjét
- rendelettel állapítsa meg.

87. §

E törvény 1. §-a,II-IV. Fejezetei , 7-9. alcímei, 11-12. alcímei, az VI-VIII. Fejezetei, 26-28. alcímei, és 32-33. alcímei az Alaptörvény 25. cikk (6) és (8) bekezdése alapján sarkalatosnak minősülnek.

A közigazgatási törvényszékek illetékességi területe

1. FŐVÁROSI KÖZIGAZGATÁSI TÖRVÉNYSZÉK (székhelye: Budapest)

Budapest főváros területe

2. BUDAPEST KÖRNYÉKI KÖZIGAZGATÁSI TÖRVÉNYSZÉK (székhelye: Budapest)

Nógrád megye

Pest megye területén

3. DEBRECENI KÖZIGAZGATÁSI TÖRVÉNYSZÉK (székhelye: Debrecen)

Hajdú-Bihar megye

Jász-Nagykun-Szolnok megye

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye

4. GYŐRI KÖZIGAZGATÁSI TÖRVÉNYSZÉK (székhelye: Győr)

Győr-Moson-Sopron megye

Komárom-Esztergom megye

Vas megye

5. MISKOLCI KÖZIGAZGATÁSI TÖRVÉNYSZÉK (székhelye: Miskolc)

Borsod-Abaúj-Zemplén megye

Heves megye

6. PÉCSI KÖZIGAZGATÁSI TÖRVÉNYSZÉK (székhelye: Pécs)

Baranya megye

Somogy megye

Tolna megye

7. SZEGEDI KÖZIGAZGATÁSI TÖRVÉNYSZÉK (székhelye: Szeged)

Bács-Kiskun megye

Békés megye

Csongrád megye

8. VESZPRÉMI KÖZIGAZGATÁSI TÖRVÉNYSZÉK (székhelye: Veszprém)

Fejér megye

Veszprém megye

Zala megye

Általános indokolás

I.

A közigazgatási bíráskodás célja a jog uralmának a közigazgatás minden területére kiterjedő biztosítása. A közigazgatás joghatást kiváltó cselekvései feletti bírói ellenőrzés történeti alkotmányunk vívmányai közé tartozik. Mintegy 70 évvel az 1896-ban létrehozott Magyar Királyi Közigazgatási Bíróság jogutódjaként működő Közigazgatási Bíróság megszüntetését követően, az Alaptörvény hetedik módosítása ismét megteremtette az elkülönült közigazgatási bíráskodás szervezeti kereteit. Ezen alkotmánymódosítás teremtette meg az Országgyűlés azon kötelezettségét, hogy a közigazgatási bíráskodásról önálló törvényt alkosson. Az Európai Unió tagállamainak többségében a közigazgatási bírósági szervezet elkülönül a rendes bírósági szervezettől és 1949-ig Magyarországon is különvált a rendes és a közigazgatási bírósági rendszer. A szervezetenként elkülönült közigazgatási bírósági rendszer kialakításával biztosítható a magas színvonalú közigazgatási bíráskodás, amely alkalmas arra, hogy hatással legyen a közigazgatás-tudomány fejlődésére és a közigazgatási politika alakítására. A törvényjavaslat elkészítése során az előterjesztő támaszkodott a magyar közjogi hagyományokra, a közigazgatási bíráskodással kapcsolatos összehasonlító jogi vizsgálatok eredményeire, valamint figyelembe vette különböző nemzetközi fórumok, így a Velencei Bizottság ajánlásait is.

A közigazgatási bíráskodás sui generis jellegét az 2011. évi igazságszolgáltatási reform is felismerte amikor döntött a nem önálló jogi személyiséggel rendelkező, járásbírói jogállású közigazgatási és munkaügyi bíróságok felállításáról. A 2014-2018 közötti parlamenti ciklus alatt került elfogadásra – a magyar közjogi törvényhozás során első alkalommal – az önálló közigazgatási perrendtartás, amely megalapozta, hogy az alkotmányozó a közigazgatási bíráskodás önálló szervezeti kereteinek megteremtéséről döntsön.

Jelen törvényjavaslat (a továbbiakban: Javaslat) a közigazgatási bíróságok szervezetének és igazgatásnak, valamint a közigazgatási bírák jogállásának sajátos szabályait állapítja meg.

A törvény koncepciójának kiindulópontja, hogy az Alaptörvény 25. cikk (1) bekezdése szerint „[b]íróság a rendes és a közigazgatási bíróság”, 26. cikke pedig következetesen „bírákról” szól; vagyis a bírósági szervezet és a bírói jogállás alapvetően egységes. Mindazonáltal a közigazgatási bíráskodásnak vannak olyan objektív sajátosságai, amelyek részben eltérő szabályokat indokolnak.

A közigazgatási bíráskodásban méltányos egyensúlyt kell ugyanis teremteni az egyéni és a közérdek között, biztosítva az egyén alanyi jogai és a közérdeken alapuló jogvédelem összhangját. A felek speciális viszonyrendszere miatt a közigazgatási jogviták elbírálása különleges szakismeretet és sajátos bírói attitűdöt igényel, amely képes megvédeni az állampolgárt a szükségszerűen erőfölényben lévő hatósággal szemben. A közigazgatási bíráskodás sajátos célja ezért szükségessé teszi a bírák esetében a közigazgatási tapasztalat

szerepének hangsúlyozását. Az ügyek, illetve eljárások sajátossága egyúttal sajátos működési mechanizmusokat igényel. Az Alaptörvény hetedik módosítása – felismerve, hogy a közigazgatási különbíróóság szervezete és működése szervezetszociológiai szempontok miatt is elválnak a nagyobb, általánosabb feladatokat ellátóktól – egyértelművé tette, hogy a rendes bírósági szervezet és a közigazgatási bírósági szervezet igazgatása is elkülönül. Ezt képezik le a Javaslatnak a közigazgatási bírósági rendszer sajátos szervezeti és igazgatási szabályaira vonatkozó rendelkezései.

A bírósági szervezet ezen kétszintűségét és egyszerre egységességét képezik le jelen Javaslat szabályai azzal, hogy az e törvényben nem szabályozott kérdésekben a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) és a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (a továbbiakban: Bjt.) rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni. Ezzel is hangsúlyozza a Javaslat, hogy a bírósági szervezetre és a bírói jogállásra alapvetően egységes szabályrendszer vonatkozik, és csak egyes, a közigazgatási bíráskodás sajátosságai által indokolt körben állapít meg eltérő rendelkezéseket.

II.

A Javaslat elsőként a közigazgatási bírósági szervezet sajátos szabályait állapítja meg. Az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdése tételezi a Közigazgatási Felsőbíróóságot, amely a közigazgatási bírósági szervezet élén áll. Ebből következően a közigazgatási bírósági szervezetnek fogalmilag többszintűnek kell lennie. Az optimális megoldást a kétszintű közigazgatási bírósági szervezet jelenti, amely a Közigazgatási Felsőbíróóságból és nyolc közigazgatási törvényszékből áll.

A közigazgatási törvényszékek illetékességi területe a 2018. január 1-jén hatályba lépett közigazgatási perrendtartás szerinti kiemelt közigazgatási és munkaügyi bíróságokéhoz kapcsolódik, így biztosítva a működő rendszer előnyeinek megőrzését és a hatékony átmenetet.

A közigazgatási törvényszékek kizárólag első fokon járnak el, ezzel szemben a Közigazgatási Felsőbíróóság hatásköre részben jogorvoslati (fellebbezés és felülvizsgálat), részben elsőfokú, amely egyben végső fok is. A közigazgatási törvényszékek besorolása a rendes bírósági szervezetben a törvényszéknek felel meg, a Közigazgatási Felsőbíróóság pedig a Kúriával egy szinten jön létre.

A közigazgatási törvényszékeken és a Közigazgatási Felsőbíróóságon szakmai testületként –a közigazgatási bírói útra tartozó ügyek tárgyára és számára figyelemmel – közigazgatási kollégium(ok) kerül(nek) megszervezésre. Mindegyik közigazgatási bíróság jogi személy, hivatali szervezettel rendelkezik. Bírói testületei az összbírói értekezlet (Közigazgatási Felsőbíróóságon a teljes ülés) és a közigazgatási bírói tanács. A közigazgatási törvényszéken ítélező tanácsok működnek, amelyek mellett a Közigazgatási Felsőbíróóság esetében önkormányzati tanács is működik, továbbá jogegységi tanács és joggyakorlat-elemző csoport

létesíthető.

III.

A közigazgatási bíróságok igazgatásában az Alaptörvény hetedik módosítása alapján a rendes bíróságok igazgatásától eltérő modellnek kell érvényesülnie; az Országos Bírósági Hivatal elnökének igazgatási jogköre nem terjed ki a közigazgatási bíróságokra. Az Alaptörvény 25. cikk (5) bekezdése alapján a közigazgatási bíróságok igazgatásában a bírói önkormányzati szervek közreműködését biztosítani kell. Az Alkotmánybíróság évtizedes gyakorlata szerint a bírósági igazgatási rendszer részleteinek alakításában a jogalkotói szabadság érvényesül, s ennek gyakorlásánál igazgatásszervezési és célszerűségi szempontok is szerepet játszhatnak. Európa több országában elkülönül a rendes és a közigazgatási bíróságok igazgatása. A latin, államtanácsi modell esetében a kormány meghatározó szerepet játszik a bírósági szervezet igazgatását illetően, Lengyelországban a közigazgatási bíróságok teljes önigazgatása valósul meg. Miniszteriális igazgatási modellben is van példa az elkülönülő igazgatásra: Ausztriában egészen a közelmúltig a közigazgatási bíróság igazgatása a miniszterelnökség feladata volt, a Bajor Szabadállamban ez pedig a belügyminisztérium feladata.

Magyarország jogtörténeti hagyományaira figyelemmel az új modell alapvető jellemzőinek megállapításakor jelen Javaslat az alternatívák alapos körültekintő mérlegelését követően a miniszteriális igazgatási modellt követi. Ennek megfelelően az igazságügyi igazgatás közigazgatási bíróságokat érintő feladataiban az igazságügyért felelős miniszternek hangsúlyos szerep jut. A miniszter igazgatási jogkörei – az Alkotmánybíróság által megfogalmazott alkotmányossági követelmények [legutóbb: 33/2017. (XII. 6.) AB határozat] szem előtt tartásával, széles körű garanciák biztosítása mellett – kiterjednek a központi költségvetés közigazgatási bíróságok fejezete tekintetében a fejezetet irányító szerv hatásköreinek gyakorlására az államháztartásról szóló törvényben meghatározott általános és különös rendelkezések szerint; a közigazgatási bírói pályázatokkal, bírói és bírósági vezetői kinevezésekkel kapcsolatos feladatokra, továbbá a közigazgatási bíróságok működéséhez szükséges statisztikai, infrastrukturális és informatikai feltételek biztosítására.

A bírósági önigazgatási szervek (bírói testületek) hatáskörei a nemzetközi standardokkal összhangban kerülnek meghatározásra. Alapvetően véleményező, javaslattételi és konzultációs feladatokat látnak el elsősorban a bírói életpályával, bírák előmenetelével és a bíróságok működésének garanciális jellegű kérdéseivel (személyi kérdések, ügyelosztási rend meghatározása, költségvetési források biztosítása) összefüggésben.

A bírói testületek két szinten jönnek létre: az egyes közigazgatási bíróságok mellett öszbírói értekezlet és közigazgatási bírói tanács, országos szinten az Országos Közigazgatási Bírói Tanács kerül felállításra.

A Javaslat az egyes közigazgatási bíróságok igazgatásában a közigazgatási bírósági elnököknek

juttat kiemelt szerepet, amely magában foglalja az adott bíróság működéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosításával összefüggő feladatokat is. Ebben az elnököket hivatalvezető segíti. Egyes, valamennyi közigazgatási bíróságot érintő, egységes fellépést igénylő ügyekben (kölségvetési források átcsoportosítása, képzésszervezés) a Közigazgatási Felsőbíróság elnökéhez telepít a szabályozás javaslattételi, véleményezési és döntési hatásköröket.

A közigazgatási bíróságok önálló igazgatásának kialakításra kerülő modellje a bírói függetlenség és a hatalommegosztás elveinek tiszteletben tartásával olyan megoldásra törekszik, amely megteremti az igazságügyi miniszter igazságügyi igazgatással összefüggő hatásköreit, hogy jelenlegi eszközrendszeréhez viszonyítva nagyobb mértékben tudjon politikai felelősséget vállalni a közigazgatási bíróságok igazgatásáért, és azon keresztül az közigazgatási bírósági szervezet működésének biztosításáért. A bírói testületek hatáskörei a bírói jogállás és az ítélezést érintő igazgatás terén pedig megfelelően garantálják a bírói függetlenség elvének érvényesülését az ítélezési tevékenységgel legszorosabban összefüggő területeken.

IV.

Az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdése szerint a bírák függetlenek, és csak a törvénynek vannak alárendelve, ítélezési tevékenységükben nem utasíthatóak. Ebből a megfogalmazásból egyértelműen levezethető, hogy a bírói jogállás egységes, amit a Javaslat garanciális rendelkezésként tételesen is rögzít. Teljes szakmai konszenzus övezi azt a kérdést, hogy a közigazgatási bíróra vonatkozó rendelkezések körében csak kisebb eltérések lehetségesek a rendes bírósági bírókra vonatkozó szabályoktól.

Az eltérések fő iránya azt szolgálja, hogy a közigazgatási bíróságokon a hagyományos belső bírósági karrierből (fogalmazó, titkár) és a kívülről, a megfelelő közigazgatási szaktudással érkező pályázók egyenlő eséllyel rendelkezzenek a közigazgatási bíróvá válás folyamatában. Egyes országokban kvóta rendszer került felállításra, amely meghatározza, hogy a bíróknak milyen arányban kell a közigazgatásból érkezniük, Magyarországon a Magyar Királyi Közigazgatási Bíróság felállításakor a törvény rendelkezése értelmében a bírók fele érkezett a közigazgatásból. A Javaslat nem kíván arányokat meghatározni, hanem mindenki számára azonos esélyt kíván nyújtani, feltételezve a magas szintű közigazgatási szaktudást.

A magyar és külföldi példák is bizonyítják, hogy a közigazgatási bíráskodás akkor felel meg az elé kitűzött alkotmányos céloknak, ha egyszerre érvényesül a közigazgatási jogi gyakorlati tapasztalat és a bírói gondolkodásmód az ítékezés során.

Az azonos pályázati esélyeket biztosítja a szakmai tapasztalat számításánál a közigazgatási tapasztalat fokozott értékelése, illetve a jogi szakvizsgálathoz nem kötött közigazgatási munkakörben eltöltött gyakorlat figyelembe vétele. Szintén a közigazgatási bíráskodás sajátosságát testesíti meg, hogy intenzívebb kapcsolat jön létre a közigazgatás és a közigazgatási

bíróságok között elsősorban azért, hogy a Javaslat biztosítja a „berendelés” (beosztás) lehetőségét a közigazgatási szervekhez, alkotmányos intézményekhez annak érdekében, hogy a közigazgatási bíró a közigazgatási tapasztalatait bővíthesse, illetve a bírói tapasztalatot a közigazgatásban kamatoztassa.

A közigazgatási bírósági bírák kiválasztása és kinevezése némileg eltér a rendes bírósági bírákétól, amelynek oka elsősorban az igazgatási modell különbségeiben keresendő. Az Alkotmánybíróság korábbi alkotmányos környezetre vonatkozóan tett megállapítása szerint a bírák és bírósági vezetők kinevezésénél alkotmányos követelmény az, hogy a más hatalmi ághoz tartozó kinevező – vagy a kinevezést tartalmilag meghatározó előterjesztő – politikai meghatározottságának hatását, vagy a bírói hatalmi ág érdemi közrehatása, vagy más, a bírói hatalmi ágon kívüli ellensúly semlegesítse. A bírói függetlenség biztosításának megfelelő eszköze ezért, ha a bírák kinevezése és előmenetele vonatkozásában a független bírósági tanácsok döntő szereppel bírnak. A Javaslat a bírói testületeket a pályázati eljárásban olyan véleményezési és javaslattételi joggal ruházza fel, amely behatárolja a közigazgatási bíróságokat érintő igazgatást gyakorló igazságügyi miniszter döntési jogosítványát. Az Alaptörvény 9. cikk (3) bekezdés k) pontjára figyelemmel és a magyar hagyományoknak megfelelően a kinevezés aktusa pedig a köztársasági elnökhöz kötődik.

V.

A közigazgatási bíráskodás fejlesztése, az elkülönült közigazgatási bírósági szervezetrendszer és annak önálló igazgatása megteremtésének elsődleges célja a közigazgatási ítélkezési tevékenység színvonalának emelése, az egységes joggyakorlat elősegítése a megfelelő jogszabályi és szervezeti környezet kialakításával. A Javaslat e célokat a magyar alkotmányjogi követelményekkel, történelmi alkotmányunk hagyományaival és a nemzetközi standardokkal összhangban álló módon valósítja meg.

Részletes indokolás

A Preambulumhoz

„Csak a törvény által rendezett és bírói ellenőrzésnek alávetett közigazgatás biztosíthatja kellően az egyénnek az állambani szabadságát, ami pedig a jogállamnak legfőbb követelménye. Mind az állam, mind pedig az egyén érdekében létesülnie kell tehát a közigazgatási bíráskodásnak, mely a törvényhozás és a végrehajtás közti harmóniának a betetőzése, amit az alkotmányos állam egyáltalán nem nélkülözhet.”

Boér Elek fenti megállapítása összefoglalja azt az alaptételt, hogy a közigazgatási bíráskodás nem választható el a jogállamiság fogalmától. Miután a jogállam a közhatalom joghoz kötöttségeként is leírható, az az állami szervek joghatást kiváltó cselekményeit ellenőrző független intézmények létét is feltételezi. A legfontosabb ilyen intézmény az elkülönült

közigazgatási bíróság; ezt jogelméleti tézisek, nemzetközi példák és történeti tapasztalatok is igazolják.

A preambulum összefoglalja azokat a történeti és eszmei alapvetéseket, amelyek az elkülönülő közigazgatási bíraskodás szükségességét alátámasztják. Általános jogi alaptétel, hogy egy demokratikus államban a polgárok szabadságát csak a törvény által szabályozott és bírói kontrollnak alávetett közigazgatás biztosíthatja. Ennek a szervezeti elkülönülésnek az okai két tényezőben keresendők.

Egyrészt, a közigazgatási bíraskodás sajátos célja indokolja. A közigazgatási bíraskodás Boér Elek szavaival „jogi garancia az állam mindenhatóságával szemben”. Egyúttal azonban méltányos egyensúlyt kell teremtenie az egyéni érdek és a közérdek, a közigazgatás objektív jogrendje és az egyén alanyi jogai és érdekei között, ezáltal pedig az állam működőképességének is biztosítója.

Másrészt szükséges a szervezeti különállás a közigazgatási bíraskodás sajátos belső logikája miatt. A közigazgatási jogviták elbírálása speciális szakismeretet, bírói attitűdöt igényel. Ennek okát pedig a különböző eljárások tárgyává tett jogviszonyok gyökeresen eltérő sajátosságaiban kell keresni. Míg a polgári perben egymással egyenrangú, mellérendelt felek vitáját dönti el a bíró, a közigazgatási perben a jogviszony egyik alanya szükségszerűen erőfölényes helyzetben van: az ügyfél áll az információs, szakmai és anyagi erőfölényben lévő hatósággal szemben. Ezért kell a közigazgatási perrendtartás alapján a közigazgatási bírónak számos eljárási cselekményt hivatalból megtennie, tevőlegesen hozzájárulva a bizonyítási eljárás sikeréhez. A közérdek és az egyén szabadságának védelme, vagyis az objektív és szubjektív jogvédelem együttes biztosítása, és az ilyen eljárások lefolytatása tehát különös szakismeretet is feltételez, ezért elengedhetetlen a közigazgatásban szerzett tapasztalat hasznosítása.

A közigazgatási bíraskodás szervezeti kereteinek megteremtése történeti alkotmányunkra is visszavezethető: a pénzügyi közigazgatási bíróságról szóló, 1883. július 13-án szentesített, 1883. július 21-én kihirdetett 1883. évi XLIII. törvénycikkkel, annak hatályba lépésével 1884-ben jött létre, ekkor kezdte meg működését a pénzügyi közigazgatási bíróság. A törvény megszabott ügykörökben első ízben tette lehetővé közigazgatási döntés ellen a bírói felülvizsgálatot, először fogadta el a végrehajtás bírói kontrolljának elvét. A történeti alkotmányt egyidejűleg módosítva megváltoztatta az 1869. évi IV. tc. rendelkezését, amely szerint a bírói és végrehajtói hatalom egymástól független és el vannak egymástól választva. A modern felfogásnak megfelelően elismerte a polgárok közigazgatás elleni egyéni kereseti jogát és a pénzügyek egy részének, a legtöbb vitára okot szolgáltató adó-és illetékügy területén hatékony jogvédelmet biztosított. A közigazgatási bíraskodás első hazai intézménye tehát a hazai jogvédelem terén áttörést jelentő pénzügyi közigazgatási bíróság volt.

A magyar közigazgatási bíraskodást – osztrák példára – a magyar királyi közigazgatási bíróságról szóló 1896. évi XXVI. törvénycikk teremtette meg. Ezt, az államhatalmat ellenőrző

közigazgatási bíróságot a kommunista diktatúra 1949-ben felszámolta. A magyar állam, a közjogi gondolkodás és a jogi garanciák iránti társadalmi igény is újra megérett arra, hogy felvetődhessen a közigazgatás tevékenysége felett ellenőrzést gyakorló, a bírói függetlenség garanciáit biztosító szervezetrendszerben működő, önálló közigazgatási bíróság gondolata, ami nem más, mint a végrehajtó hatalom önkorlátozásának megtestesítője.

Az 1-4. §-hoz

A Javaslat rögzíti, hogy a közigazgatási bíróságok – szemben a rendes bíróságokkal – kétszintű rendszer képeznek a közigazgatási ügyek gyors elintézéséhez fűződő érdekre és a közigazgatási per sajátos szabályaira is tekintettel. A Közigazgatási Felsőbíróság és a közigazgatási törvényszékek együtt alkotják a közigazgatási bíróságok fogalmát. Azzal, hogy a Javaslat a korábbi járásbírósággal azonos szintről törvényszéki szintre emeli a közigazgatási bíráskodás első fokát, kifejezi azt a szándékot, amely a közigazgatási bíráskodás megbecsülésének növelésére irányul. A közigazgatási bíróságok elsősorban közigazgatási jogvitákban járnak el.

Az európai uniós összehasonlításban is többségben vannak azok az államok, ahol részben vagy egészben elkülönült, önálló közigazgatási bírósági szervek működnek. Azokban az országokban, ahol teljes egészében elkülönült (Legfelsőbb Bíróság alá nem tartozó), többfokú közigazgatási bírósági szervezet működik, az elsőfokú közigazgatási bíróságok jellemzően regionális, illetve megyei szinten az állam területi beosztásához igazodóan kerülnek megszervezésre, míg a közigazgatási bíróságok legfőbb szerveként eljáró bíróságok országos illetékességgel rendelkeznek. A Javaslat melléklete e tapasztalatoknak is megfelelően, valamint a közigazgatási perrendtartás (a továbbiakban: Kp.) által bevezetett, több megyére kiterjedő illetékességi szabályokkal összhangban meghatározza a közigazgatási bíróságok székhelyét és illetékességi területét. Figyelemmel arra, hogy a közigazgatási bírósági szervezet jóval kevesebb egységre tagozódik, és ennél fogva a területi változásoknak kevésbé kitett, mint a rendes bírósági szervezet, az egyes illetékességi területek külön törvényben történő meghatározása nem szükséges. A szabályozási megoldás a bíróságok elnevezéséről, székhelyéről és illetékességi területének meghatározásáról szóló törvény rendes bíróságokra vonatkozó rendelkezéseit nem érinti. Kiemelendő, hogy a Közigazgatási Felsőbíróság székhelyeként a Javaslat Esztergomot jelöli meg, amely történelmi hagyományai okán méltó székhelye lesz a Közigazgatási Felsőbíróságnak.

A Javaslat elvi élel erősíti meg az együttműködés jogrendszerünk egészét átható alapelvét akkor, amikor rögzíti a közigazgatási bírósági vezetők közötti kapcsolat alapjait. Ezért a Javaslat kimondja, hogy a közigazgatási törvényszékek elnökei együttműködnek a Közigazgatási Felsőbíróság elnökével e törvény céljainak megvalósítása érdekében.

A Javaslat kimondja, hogy a Közigazgatási Felsőbíróság és a közigazgatási törvényszék jogi személy, ezzel is biztosítva önálló működésük alapjait. Megjegyzendő, hogy a közigazgatási törvényszékek és az első fokon eljáró közigazgatási és munkaügyi bíróságok között jelentős

eltérés, hogy utóbbiak nem rendelkeznek jogi személyiséggel, ezért közöttük általános jogutódlásról sem lehet szó.

A Javaslat a közigazgatási bíróságok költségvetését a központi költségvetés önálló fejezetében rendeli meghatározni, a rendes bíróságok költségvetésétől elkülönítve, figyelemmel az eltérő igazgatási és az ehhez szükségképpen igazodó „fejezetgazdai” rendre. Ennek következtében a jövőben a központi költségvetés két, elkülönülő, a rá vonatkozó szabályok szerint egyaránt nagyfokú függetlenséggel rendelkező bírósági fejezetet (a rendes és a közigazgatási bíróságok költségvetése) tartalmaz. A Velencei Bizottság által 2016-ban kiadott „Rule of Law Checklist” [Rule of Law Checklist, adopted by the Venice Commission at its 106th Plenary Session (Venice, 11-12 March 2016) CDL-AD(2016)007-e, 20-22. o.] a bíróságok függetlensége és pártatlansága témakörében különös hangsúllyal tartja vizsgálandónak hogy van-e külön fejezet a költségvetésben a bíróságokkal kapcsolatban. Ennek az elvnek az érvényesülését a Javaslat megfelelően biztosítja.

A Javaslat kimondja, hogy közigazgatási bíróságon egyesbíróként a határozott időre kinevezett bíró a kinevezését követő egy évig nem járhat el. Ennek oka, hogy így biztosítható a jogalkalmazási gyakorlat elmélyítése. A Kp. nem ismeri a nemperes eljárás intézményét, ami a rendes bíróságokon a bírósági titkárok kvázi-bírói tevékenységi körébe tartozik. Ezért a Javaslat kimondja, hogy bíró jogkörében bírósági titkár nem járhat el.

Az 5-6. §-hoz

A Javaslat – figyelemmel arra, hogy az Alaptörvény 25. cikk (1) bekezdése a bírósági rendszert két egységes, rendes és közigazgatási bírósági ágra osztja – törekszik arra, hogy megteremtse a két szervezet működésének tartalmi párhuzamosságát. Ennek szellemében a Bszi. törvényszékre vonatkozó szabályaival összhangban rendelkezik arról, hogy a közigazgatási törvényszéket az elnök vezeti és képviseli. A közigazgatási törvényszék hatásköri szabályainak megállapításánál a közigazgatási bírósági szervezet sajátosságaira figyelemmel tér el a Bszi. rendszerétől, amikor kizárólag első fokú hatáskörben eljáró bíróságként tételezi a közigazgatási törvényszéket (szemben a rendes bírósági szervezetben vegyes fokú bíróságként eljáró törvényszékekkel).

A Javaslat a közigazgatási bíróságok belső szervezete kapcsán elsőként a hivatali szervezetről rendelkezik. A közigazgatási bíróság elnöke és a miniszter igazságügyi igazgatással összefüggő hatásköreinek hatékony gyakorlása szükségessé teszi, hogy az adminisztratív feladatok ellátását az egyes közigazgatási bíróságokon hivatali szervezet és annak élén hivatalvezető segítse.

A közigazgatási törvényszék bírói testületei az összbírói értekezlet és a közigazgatási bírói tanács. E szervek kiemelt, garanciális szereppel bírnak: a Velencei Bizottság által 2016-ban kiadott „Rule of Law Checklist”, a 2010-es bírósági rendszer függetlenségéről szóló jelentés és az Európa Tanács Miniszterek Tanácsa 2010-es ajánlása a bíróságok függetlensége és pártatlansága témakörében különös hangsúllyal tartja vizsgálandónak a független bírói testületek

létét.

A társasbíráskodás Alaptörvényben rögzített elvére figyelemmel, a rendes bírósági szervezethez hasonlóan a Javaslat rögzíti, hogy a közigazgatási bíróságon ítélkező tanácsok működnek. Ebből pedig az is következik, hogy az ítélkező tanácsokat nem ad hoc, hanem állandó összetételben kell felállítani.

A Javaslat – követve a rendes bíróságra irányadó szabályozást – a szakmai kérdések megvitatására a közigazgatási törvényszékeken is létrehozni rendeli a kollégiumokat. A közigazgatási törvényszékeken összevont közigazgatási kollégium működik, de a Javaslat lehetőséget ad a kollégiumon belül szakági osztályok létrehozására is. Ezt a szervezeti tagolási lehetőséget a különböző közigazgatási törvényszékek eltérő létszáma, ügyterhe vagy hatásköre teheti szükségessé. Ennek egy esetét a Javaslat maga tételesen is rendezi: a Fővárosi Közigazgatási Törvényszéken külön általános és külön pénzügyi közigazgatási kollégium működik. A szakmai konzultáció lehetőségének szélesítése érdekében – követve a rendes bíróságok kollégiumainak gyakorlatát – a Javaslat előírja, hogy a Közigazgatási Felsőbíróság közigazgatási kollégiumának vezetője meghívottként részt vesz a közigazgatási törvényszék közigazgatási kollégiumának ülésén.

A 7. §-hoz

A közigazgatási bíróságok bírói testületeinek első szintjét az összbírói értekezlet jelenti, amelyek az egyes közigazgatási törvényszékeken, az oda beosztott közigazgatási bírákból álló testületként jönnek létre. Az összbírói értekezletet évente legalább egy alkalommal össze kell hívni, továbbá akkor is, ha azt a közigazgatási bírák egyharmada, a közigazgatási bírói tanács, vagy a Közigazgatási Felsőbíróság elnöke kezdeményezi. Hangsúlyozandó, hogy a miniszter igazságügyi igazgatási hatáskörei sem az összbírói értekezlet, sem más bírói testület ülésének összehívására nem terjednek ki.

A Javaslat garanciális jelleggel szabályozza az összbírói értekezlet összehívására, határozatképességére, valamint a határozathozatalhoz szükséges többségre és a határozathozatal módjára vonatkozó szabályokat.

A 8-9. §-hoz

A bírói testületek második szintjét a Közigazgatási Felsőbíróságon és az egyes közigazgatási törvényszékeken megszervezendő közigazgatási bírói tanács jelenti. A közigazgatási bírói tanácsok egységes szervként, de egyes hatásköreik gyakorlása során eltérően kiegészülő személyi összetételben járnak el.

A közigazgatási bírói tanácsok öt tagját az összbírói értekezlet választja, és a Javaslat – a Bszi. szerinti póttag intézményét mellőzve – a megszűnt megbízatású tag helyett új tag választására 90

napos határidőt ír elő, ami a működőképesség szempontjából is megfelelő megoldás. Lényeges, hogy a bírói önkormányzás erősítés érdekében a közigazgatási bírói tanács tagjává nem választható a közigazgatási bíróság elnöke, másodelnöke és hivatalvezetője. A közigazgatási bírói tanácsoknak személyi ügyekben ún. személyi tanácsként eljárva az egyes bíróságok működésére jelentős befolyása lehet, indokolt, hogy a közigazgatási bírói tanács ülésén a közigazgatási törvényszék és a Közigazgatási Felsőbíróság elnöke állandó meghívottként – személyesen vagy megbízottja útján – részt vehessen. E részvételi jog azonban hangsúlyozottan tanácskozási jellegű, a döntéshozatalban (véleményformálásban) való részvétel joga kizárólag a közigazgatási bírói tanács választott tagjaié.

A bírói tanácsi tagság keletkezésének és megszűnésének alapvető szabályait a Javaslat a Bszi. rendelkezéseivel összhangban állapítja meg. Garanciális jelleggel – az ártatlanság vélelmére tekintettel – rendelkezik a bírói tanácsi tagság szüneteléséről a fegyelmi eljárás és az alkalmatlansági eljárás időtartamára, az eljárások lezárulásáig, amelyek eredményéhez képest dől el a tagság sorsa, ha valamely megszűnési ok beállt.

A Javaslat a Bszi. szabályainak alapul vételével szabályozza a közigazgatási bírói tanács összehívására, határozatképességére, valamint a határozathozatalhoz szükséges többségre és a határozathozatal módjára vonatkozó szabályokat. A határozatképesség a tagok kétharmadának jelenlétét igényli, de a határozatképtelenség miatt megismételt ülésen már elegendő a tagok több mint a felének jelenléte. Erre garanciális okokból van szükség, figyelemmel arra, hogy mind a költségvetés, mind a bírói és bírósági vezetői pályázatok véleményezése, mind az ügyelosztási rend véleményezése olyan, a bírói függetlenség szempontjából kiemelt jelentőségű kérdés, amelyekben a széleskörű legitimáció szükséges a bírói testületen belül.

A közigazgatási bírói tanács két sajátos, eltérő feladatkörű formációban ülésezik: személyi tanácsként és igazgatási tanácsként jár el.

A személyi tanácsi funkciójában a közigazgatási bírói tanács – hasonlóan a Bszi. megoldásához – kiegészül két, a Közigazgatási Felsőbíróság elnöke által kijelölt közigazgatási felsőbbbírósági bíróval, akiket a közigazgatási bírói tanácsnak e feladatai ellátása körében a többi taggal azonos jogok illetnek meg és kötelezettségek terhelnek. Ezzel a megoldással biztosítható, hogy a bírósági szintek közötti, a perorvoslati rendszeren – és bírósági vezetők esetében az igazgatási feladatokon – keresztül fennálló kapcsolatra tekintettel a Közigazgatási Felsőbíróság rálátással rendelkezzen a közigazgatási törvényszékek egyes kiemelt személyi ügyeire. Hangsúlyozandó, hogy a közigazgatási bírói tanács létszámszabályaira tekintettel a közigazgatási törvényszék bíróinak többsége biztosított a testületben.

Ha a bírói tanács igazgatási tanácsként jár el, kiegészül a közigazgatási törvényszék elnökével

A Javaslat megállapítja a közigazgatási bírói tanács működésének legfontosabb szabályait, így amellet, hogy rendelkezik az ülés fős szabály szerinti nyilvánosságáról, szabályozza a zárt ülés

megtartását is. Kiemelendő, hogy a Bszi.-hez képest részletesebben szabályozza a működés szabályai körében a határozatképesség, a határozatképtelenség miatt megismételt ülés kérdését, továbbá megállapítja a szavazás legfontosabb szabályait is. Megjegyzendő továbbá, hogy a Javaslat szerint a bírói tanács évente legalább négy alkalommal ülésezik, amelybe a különböző formációban tartott ülések egyaránt beleszámítanak.

A 10. §-hoz

A bírósági kollégiumok rendszere a magyar bírósági szervezetben meghonosodott, hagyományosan szakmai és igazgatási feladatokkal egyaránt felruházott szervezeti egységek. A Javaslat következetesen elválasztja az igazgatási és ítélkezési tevékenységgel összefüggő feladatokat, ezért a kollégiumok szerepét is újraszabályozza. A Javaslat értelmében – a Bszi.-től eltérően – a kollégium nem az azonos ügyszakba, hanem az adott szakágba beosztott közigazgatási bírákból áll, ezért indokolt elnevezésében is megjeleníteni a közigazgatási jelzőt. Ennél is jelentősebb különbség azonban, hogy a közigazgatási kollégium tisztán szakmai fórum, az ítélkezési tevékenységre gyakorolt hatása miatt igazgatási feladatai nincsenek. (A rendes bírósági szervezetben megmaradó igazgatási feladatokat a bírói tanácsok látják el.)

A 11-14. §-hoz

Az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdésének második mondatának első fordulata szerint a közigazgatási bírósági szervezet legfőbb szerve a Közigazgatási Felsőbíróság. E kitüntetett szerepre figyelemmel a Javaslat megállapítja a Közigazgatási Felsőbíróság működésének és szervezetének sarkalatos törvényi szabályait.

A közigazgatási perek sajátosságaira – különösen az egyes alapjogok gyakorlásával közvetlenül összefüggő, a jogvita mielőbbi végleges elbírálását igénylő ügyekre – tekintettel szükséges rendelkezni arról, hogy a Közigazgatási Felsőbíróság egyes ügýtípusokban első és végső fokon jár el, egyebekben pedig elbírálja a perorvoslati kérelmeket, normakontroll hatáskört gyakorol és eljár törvénnyel a hatáskörébe utalt egyéb ügyekben.

A Javaslat a közigazgatási törvényszékekre vonatkozó rendelkezéseivel megegyezően rögzíti, hogy Közigazgatási Felsőbíróságot az elnök vezeti és képviseli, a Közigazgatási Felsőbíróság hivatali szervezetét pedig a hivatalvezető vezeti.

A Közigazgatási Felsőbíróság bírói testületei a teljes ülés és a közigazgatási bírói tanács. A Közigazgatási Felsőbíróság teljes ülésére a közigazgatási törvényszék összbírói értekezletére vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni, ahogyan a Bszi. a Kúria teljes ülését is összbírói értekezletnek tekinti. A Közigazgatási Felsőbíróság közigazgatási bírói tanácsára a közigazgatási törvényszék közigazgatási bírói tanácsára irányadó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni azzal, hogy szemben azzal a közigazgatási bírói tanács nem öt-, hanem héttagú, továbbá a személyi és az igazgatási tanács egyaránt a Közigazgatási Felsőbíróság

elnökével egészül ki.

A Közigazgatási Felsőbíróságon ítélező és önkormányzati tanácsok, valamint alapjogi, általános és pénzügyi közigazgatási kollégiumok működnek. A közigazgatási kollégium a Közigazgatási Felsőbíróság esetén is kizárólag szakmai tevékenységet folytat, így – az egységes ítélezési gyakorlat biztosítása érdekében – figyelemmel kíséri a közigazgatási bíróságok gyakorlatát, valamint a joggyakorlat-elemző csoport vezetőjének felkérésére közreműködik a joggyakorlat-elemző munkában. Ha a szakmai munka úgy kívánja a Közigazgatási Felsőbíróság elnökének a szervezeti és működési szabályzatban lehetősége van a kollégiumokon belül szakági osztályokat létesíteni.

Nem állandó jelleggel működnek, azonban a Javaslat lehetővé teszi, hogy – a rendes bírósághoz hasonlóan – a Javaslat 16-23. §-ai szerint jogegységi tanácsokat, illetve 24. §-a értelmében joggyakorlat-elemző csoportot létesítsenek a Közigazgatási Felsőbíróságon.

A 15. §-hoz

Az Alaptörvény 32. cikk (4) és (5) bekezdése rendelkezik a jogszabálysértő önkormányzati rendelet felülvizsgálatáról valamint a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapítására irányuló eljárásokról. A Javaslat ezzel összhangban – az ügycsoport egyértelműen közjogi természetére tekintettel – az önkormányzati normakontroll feladatát és az ún. aktuspótlásról való döntést a Kúria helyett a közigazgatási bíráskodás körébe utalja és a Közigazgatási Felsőbíróság eljárását írja elő. Egyebekben – az alábbi két eltéréssel – a Kúria önkormányzati tanácsára vonatkozó, a Bszi.-ben foglalt szabályok átvételét valósítja meg a Javaslat. Egyfelől nem ismétli meg a Kp.-ben a Bszi.-nél sokkal részletesebben megállapított eljárási szabályokat. Másfelől pedig a Javaslat kimondja, hogy az eljáró önkormányzati tanács háromtagú, vagyis akár több önkormányzati tanács is létesíthető a Közigazgatási Felsőbíróságon.

A 16-24. §-hoz

Az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdése szerint a Közigazgatási Felsőbíróság, mint a közigazgatási bírósági szervezet legfőbb szerve biztosítja a közigazgatási bíróságok jogalkalmazásának egységét, a Javaslat ezen alkotmányos feladat ellátásához szükséges hatásköri és eljárási szabályokat állapítja meg a Közigazgatási Felsőbíróság joggyakorlat-egységesítő tevékenységéről szóló alcímben.

Az Alaptörvény idézett rendelkezése kimondja, hogy a Közigazgatási Felsőbíróság a közigazgatási bíróságokra kötelező jogegységi határozatot hoz. A Javaslat – a Bszi. jogegységi indítványra, jogegységi tanácsra és eljárásra vonatkozó rendelkezéseire támaszkodva – a jogegységi döntéshozatal tárgykörét, annak jelentőségére tekintettel teljes egészében önállóan szabályozza, kisebb eltérésekkel. Így meghatározza a jogegységi tanács intézményét,

összetételét, a jogegységi indítvány előterjesztésére jogosultakat, és az indítvány tartalmi követelményeit, valamint a jogegységi eljárás szabályait.

Az eltérések közül kiemelendő, hogy a joggyakorlat továbbfejlesztésének és az egységes ítélkezési gyakorlat biztosításának szükségességén túl akkor van helye jogegységi eljárásnak, ha a Közigazgatási Felsőbíróság valamely ítélkező tanácsa jogkérdésben el kíván térni a Közigazgatási Felsőbíróság másik ítélkező tanácsának határozatától. Nem feltétele tehát a jogegységi eljárásnak, hogy az a döntés, amelytől el kíván térni az adott tanács elvi bírósági határozatként vagy elvi bírósági döntésként közzétett legyen. A közigazgatási bírósági szervezet ügyeinek specialitása és mennyisége okán ugyanis valamennyi korábban meghozott döntés áttekintése előírható a *stare decisis* elv egyfajta leképeződéseként, így az elvi jellegűnek minősített döntések sajátlagos közzététele okafogyottá válik.

A Javaslat – hasonlóan a Bszi.-hez – intézményesíti a Közigazgatási Felsőbíróságnál is a joggyakorlat-elemző csoportot, amely a nevében foglalt feladat ellátására hivatott. A joggyakorlat-elemző csoport működésének tartalmi kereteit a Közigazgatási Felsőbíróság szervezeti és működési szabályzata hivatott megállapítani, ide értve a csoportban résztvevők körét és az esetleges külső szakértők bevonásának feltételeit is.

Tekintettel arra, hogy a joggyakorlat-egységesítő tevékenységet az alcím részletesen szabályozza, (köztük a joggyakorlat-elemző csoportok létesítésének lehetőségét), a Javaslat szakít az egyéb, Bszi.-ben biztosított eszközök, az elvi bírósági határozatok, illetve elvi bírósági döntések közzétételének gyakorlatával.

A 25. §-hoz

A Javaslat a nemzetközi követelményekkel összhangban széles körben biztosítja a bírói testületek szerepét a közigazgatási bíráskodást, illetve bírói jogállást érintő kérdésekben. Ennek részeként – az egyes bíróságokon működő bírói testületek mellett – felállításra kerül az az Országos Közigazgatási Bírói Tanácsba (a továbbiakban: OKBT) , amely a közigazgatási bíróságokat érintő aktuális kérdések megvitatásának fóruma, másfelől lényeges személyi és igazgatási jogkörök gyakorlója.

Az OKBT sokrétű hatáskörei három fő csoportba sorolhatók: általános konzultatív hatáskörök, véleményező feladatok és önálló döntési jellegű tevékenységek.

Garanciális szempontból az egyik legfontosabb, döntési jellegű hatáskör a közigazgatási bírói és közigazgatási bírósági vezetői pályázatok értékelése. A többek között a Velencei Bizottság „Rule of Law Checklist”-je és ENCJ Dublini Deklarációja egyaránt a bírói függetlenség egyik garanciájaként emeli ki a bírói kinevezések és előmenetel kapcsán a független bírói tanácsok szerepét. Azzal, hogy az OKBT véleményezi a pályázatokat és a legjobbnak értékelt pályázatok alapján személyi javaslatot állít fel, a miniszter döntési hatáskörének terjedelmét döntően

meghatározza. Ezzel megfelel az Alkotmánybíróságnak már a kezdeti gyakorlatában kidolgozott elvnek, amely szerint a bírói kinevezési eljárásban a javaslat kialakítása során javaslatlétben a bírói hatalom reprezentálására alkalmas bírói testületek érdemi állásfoglalásának kell kifejezésre jutnia, azaz a döntésnek a miniszter kinevezési jogkörét valóban kötött jogkörre kell, hogy tegye. A bírák és a bírósági szervezet érdekeinek kifejezésre juttatását egyaránt szolgálja, hogy az OKBT véleményt ad, illetve javaslatot tesz a miniszternek a közigazgatási bírósági vezető felmentésére.

Szintén garanciális szempontból kiemelkedő jelentőségűek a közigazgatási bíróságok költségvetésével kapcsolatos jogkörök. Az OKBT egyrészt véleményezi a központi költségvetés közigazgatási bíróságok fejezetének tervezetét, illetve az elfogadott közigazgatási bírósági költségvetés végrehajtását, másrészt az egyetértése szükséges a központi költségvetés közigazgatási bíróságok fejezetét érintő (a fejezetek közötti vagy a fejezeten belül az előirányzatok közötti) átcsoportosításhoz. E jogkörök összhangban állnak a Velencei Bizottság által felállított azon elvi követelménnyel, amely szerint a bíróságok függetlensége érdekében biztosítani kell a lehetőséget, hogy a bírák a bírói testületeken keresztül kifejezhessék véleményüket a bíróságokat érintő költségvetésről, a költségvetési támogatás megoszlása pedig biztosítsa a bírói függetlenséget. [CDL-AD(2010)004-e Report on the Independence of the Judicial System Part I: The Independence of Judges adopted by the Venice Commission at its 82nd Plenary Session (Venice, 12-13 March 2010), 9. o.]

Az OKBT véleményező feladatai megjelennek a jogalkotással összefüggésben is. A testület saját kezdeményezésre vagy a jogszabály-előkészítő megkeresésére véleményt nyilváníthat a közigazgatási bíróságokat érintő jelentős jogszabályok tervezeteiről, ilyen tárgyú jogi szabályozás megalkotását kezdeményezheti az igazságügyért felelős miniszternél. Szintén fontos véleményező szerepet tölt be a közigazgatási bíróságok képzési tervének megalkotása során.

Az OKBT konzultatív, a közigazgatási bírósági öngazgatás teljes spektrumára kiterjedő szerepe a közigazgatási bíráskodással kapcsolatos általános kérdésekben jelenik meg: figyelemmel kíséri és megvitatja a közigazgatási bíráskodás általános helyzetét, a közigazgatási bírák és igazságügyi alkalmazottak helyzetét (jogállási szabályait, illetményét, feladatait, a bíróságok igazgatásának gyakorlatát és szabályait) érintő jelentős kérdéseket.

Az OKBT mint független bírói testület működőképessége szempontjából garanciális jelentőségű, hogy a munkáját – figyelemmel arra, hogy elnöke a Közigazgatási Felsőbíróság elnöke – a Közigazgatási Felsőbíróságon működő titkárság segíti.

A 26-27. §-hoz

Az OKBT – a korábban ismertetett nemzetközi ajánlásoknak teljes mértékig eleget téve, és a többi bírói testületnek a Javaslatban foglalt összetételéhez igazodva – főszabályként kizárólag bíró tagokból áll. Elnöke a Közigazgatási Felsőbíróság elnöke, minden közigazgatási

törvényszék összbírói értekezlete egy tagot, a Közigazgatási Felsőbíróság teljes ülése pedig két tagot választ az OKBT-be. A bírói testületek felépítésének, működésének egységes koncepciójával összhangban a Javaslat szerint nem választható az OKBT tagjává, aki közigazgatási bírói tanács tagjává sem lenne választható.

Az OKBT ülésein indokolt, hogy tanácskozási joggal részt vehessen – az igazságügyi igazgatás és a jogalkotás érintettsége okán – a miniszter vagy megbízottja, továbbá a közigazgatási törvényszékek elnökei, az OKBT közigazgatási bíraskodásra és a közigazgatási bírák helyzetére kiterjedő általános hatáskörei miatt.

A Javaslat nem szól az OKBT üléseire más, az igazságszolgáltatásban érintett szereplők meghívásáról. A bírói önkormányzás elve alapján az OKBT elnökére bízva annak meghatározását, hogy akinek véleménye megismerését a tárgyaltnapirendi pont szempontjából fontosnak tartja, az ülésre meghívja.

A Javaslat garanciális jelleggel szabályozza az OKBT ülésének összehívására, a határozatképességére, valamint a határozathozatalhoz szükséges többségre és a határozathozatal módjára vonatkozó szabályokat. A határozatképesség kapcsán a közigazgatási bírói tanácsra vonatkozóan megállapított garanciális, magasabb legitimitációt biztosító szabályok az OKBT-re is irányadók. A közigazgatási bírósági rendszer működőképességét szolgálja, hogy költségvetési hatáskörök kapcsán az OKBT döntésének elmaradása nem akadályozhatja az eljárás lefolytatását; ha a javaslattevő miniszter által meghatározott, ésszerű határidőn belül az OKBT nem foglal állást, a javaslat támogatottnak tekintendő.

A 28. §-hoz

A Javaslat az OKBT személyügyi hatásköreinek ellátása körében sajátos megoldást alkalmaz. Az OKBT Személyi Tanácsa vegyes összetételben működik: elnöke a Közigazgatási Felsőbíróság elnöke, nyolc tagjából négyet az OKBT saját tagjai közül választ. További négy –nem bíró – tagját a kiemelkedő tudású elméleti jogászok vagy legalább tízévi, jogi területen folytatott szakmai gyakorlattal rendelkező személyek közül az Országgyűlés igazságügyért felelős bizottsága, a legfőbb ügyész, a közigazgatás-szervezésért felelős miniszter és a Magyar Ügyvédi Kamara elnöke kér fel három évre. A Személyügyi Tanács ilyen összetétele egyfelől biztosítja a bírói többséget, másfelől lehetővé teszi az igazságszolgáltatás egyéb résztvevői reprezentánsainak, illetve az Országgyűlés szakbizottságának részvételét a döntéshozatalban, annak érdekében, hogy szélesebb igazságszolgáltatási és egyéb társadalmi szempontok is érvényesülhessenek a közigazgatási bírák és közigazgatási bírósági vezetők kiválasztási eljárásában.

A Javaslat úgy biztosítja a külső szempontok érvényesülését, hogy ahhoz további kiegyensúlyozott garanciákat fűz, kimondva: az OKBT Személyi Tanácsának tagja nem hívható vissza, e tevékenysége körében nem utasítható, a Személyi Tanács zárt ülésen dönt, amelyen

csak a tagjai vehetnek részt, döntéseit titkos szavazással, a jelenlévő tagok kétharmadának szavazatával hozza. E garanciák biztosítják, hogy a döntéseikben a tagok ne legyenek befolyásolhatók.

A Javaslat meghatározza az OKTB Személyi Tanácsának működési és döntéshozatali rendjét, és ennek körében a közigazgatási bírák többségét kívánja meg a határozatképesség szabályozásánál is.

Az Alkotmánybíróság a korábbi alkotmányos környezetre vonatkozóan tett, de ma is irányadó megállapítása szerint a bírák és bírósági vezetők kinevezésénél alkotmányos követelmény az, hogy a más hatalmi ághoz tartozó kinevező – vagy a kinevezést tartalmilag meghatározó előterjesztő – politikai meghatározottságának hatását, vagy a bírói hatalmi ág érdemi közrehatása, vagy más, a bírói hatalmi ágon kívüli ellensúly semlegesítse. A bírói függetlenség biztosításának megfelelő eszköze lehet, ha a bírák kinevezése és előmenetele vonatkozásában a független bírósági tanácsoknak is szerep jut.

A Velencei Bizottság szerint is kifejezett alkotmányos és jogi biztosítékokra van szükség a bírák kinevezésével kapcsolatos politikai visszaélések elkerülése érdekében. Hangsúlyozta a testület azt is, hogy a kiválasztás, kinevezés, előmenetel rendszerének objektív kritériumokon kell nyugodnia, hogy biztosítsa az érdek szerinti kiválasztás és előmenetel lehetőségét. [CDL-AD(2007)028-e Judicial Appointments - Report adopted by the Venice Commission at its 70th Plenary Session (Venice, 16-17 March 2007) és CDL-AD(2010)004-e Report on the Independence of the Judicial System Part I: The Independence of Judges adopted by the Venice Commission at its 82nd Plenary Session (Venice, 12-13 March 2010), 6-8. o.]

A 29-33. §-hoz

A közigazgatási bírák függetlenségének egyik legjelentősebb szervezeti garanciája, hogy a központi költségvetésben a közigazgatási bíróságok önálló fejezetet alkotnak. Alkotmányos követelmény, hogy a költségvetés megalkotásában a bírák – bírósági vezetők és bírói testületek útján – maguk is részt vegyenek, sőt e körben meghatározó befolyásuk érvényesüljön a végrehajtó hatalommal szemben. Ennek érvényre juttatásában a Javaslat a Közigazgatási Felsőbíróság elnökét a folyamat meghatározó szereplőjévé teszi. Így nem pusztán – az egyes közigazgatási bíróságoktól és az OKBT-től érkező egyedi javaslatok alapján – javaslatot tesz a központi költségvetés közigazgatási bíróságok fejezetének összeállításához, illetve adatot szolgáltat a zárszámadás előkészítéséhez, de központi költségvetés közigazgatási bíróságok fejezetének tervezetét véleményezi is, sőt annak országgyűlési tárgyalása során a költségvetéssel foglalkozó bizottságának ülésén részt vesz. A Javaslat rendezi azt a kivételes esetet is, ha a Közigazgatási Felsőbíróság elnöke bármely okból nem tenné meg határidőben javaslatát: ilyenkor a miniszternek az előző évi központi költségvetési közigazgatási bíróságok fejezetével megegyező javaslatot kell tennie.

A Javaslat részletesen szabályozza, hogy a közigazgatási bíróságok bírói tanácsai és az OKBT miként vesz részt a költségvetés megalkotásának folyamatában.

Garanciális szabályként, a Közigazgatási Felsőbíróság elnöke, illetve az OKBT nagyon erős jogosítványként meghatározza, hogy költségvetési év közben a fejezeten belül bármilyen változtatáshoz a Közigazgatási Felsőbíróság elnökének, és ha az átcsoportosítás nem a Közigazgatási Felsőbíróság címét érinti, az OKBT egyetértése szükséges. Ugyancsak a közigazgatási bíróságok függetlenségének biztosítása miatt a Javaslat a miniszter egyes fejezetgazdai hatásköreit korlátozza, másokhoz pedig az OKBT véleményének beszerzése és a Közigazgatási Felsőbíróság elnökének egyetértése szükséges.

A Velencei Bizottság által 2016-ban kiadott „Rule of Law Checklist” a bíróságok függetlensége és pártatlansága témakörében különös hangsúllyal tartja vizsgálandónak a bíróságok költségvetési függetlenségét elsősorban a végrehajtó hatalom általi egyoldalú forráscsökkentés tekintetében. Konkrétabb szinten különösképpen jelentősnek értékeli, hogy van-e külön fejezet a költségvetésben a bíróságokkal kapcsolatban, kizárva a végrehajtó hatalom által történő egyoldalú csökkentés lehetőségét, (kivéve, ha ez egy javadalmazási rendszert érintő általános intézkedés révén történik). Ugyancsak fontos kérdésként kezeli azt, hogy a bírók, a bírói tanácsok (bírói testületek) bevonásra kerülnek-e a költségvetés megállapításának folyamatába. A már szintén hivatkozott a bírósági rendszer függetlenségéről szóló velencei bizottsági jelentés [CDL-AD(2010)004-e Report on the Independence of the Judicial System Part I: The Independence of Judges adopted by the Venice Commission at its 82nd Plenary Session (Venice, 12-13 March 2010), 9. o.] a bírói függetlenség egyik garanciájaként emeli ki azt, hogy a bírák a bírói testületeken keresztül kifejezhessék véleményüket a bíróságokat érintő költségvetésről.

Ezt a követelményrendszert a törvény teljes mértékben érvényre juttatja, a szabályozás több pontján megjelennek ennek garanciái, itt is érvényesülnek ezek a követelmények a közigazgatási bíróságok költségvetése megalkotásának folyamatában, hiszen a közigazgatási törvényszékek elnökei, a Közigazgatási Felsőbíróság elnöke és a bírói testületek részvétele biztosított a költségvetés megalkotásának folyamatában, akik maguk is bírák.

A 34-35. §-hoz

A Javaslat nem állapítja meg részleteiben az egyes közigazgatási bíróságok működéséhez szükséges szervezeti szabályokat, annak megállapítása szervezeti és működési szabályzatban a közigazgatási bíróság elnökének feladata. Az SZMSZ-re vonatkozó javaslatot a hivatalvezető készíti elő, majd azt a közigazgatási bírói tanács véleményezi, azonban ha az elnök e véleményétől eltérne, azt indokolni köteles.

A Közigazgatási Felsőbíróság elnöke kivételével a közigazgatási bírósági elnököknek az SZMSZ-t – a közigazgatási bírói tanács véleményének csatolásával – jóváhagyás céljából fel kell terjeszteniük a miniszternek. A felterjesztett SZMSZ-t a miniszter harminc napon belül

megvizsgálja, és – ha nem ütközik jogszabályba – a miniszter azt jóváhagyja. Ha azonban az SZMSZ jogszabályba ütközne, a miniszter a jóváhagyást indokolt döntésével megtagadja. A közigazgatási törvényszék elnöke az SZMSZ kifogásolt pontját harminc napon belül módosítja.

E szabályok a közigazgatási bírósági szervezet működőképességét, a működés jogszerűségét és a szabályzatok egységességét egyaránt szolgálják.

A Javaslat nem állapítja meg a szabályzatok zárt katalógusát, biztosítja annak lehetőségét, hogy – értelemszerűen törvény keretein belül, feladatkörében – a közigazgatási bíróság elnöke az SZMSZ-ben nem rendezett kérdésben szabályzatot adjon ki.

A 36. §-hoz

A jogvédelmi szintet emeli és a tisztességes eljáráshoz való alapjog részeként a törvényes bíróhoz való jog garanciáit fokozza annak az elvnek az általános kimondása, amely szerint az ügyelosztási rendet úgy kell összeállítani, hogy abból kétséget kizáróan előzetesen megállapítható legyen, hogy az adott közigazgatási perben mely tanács jár el, ideértve azt is, hogy akadályoztatásuk esetén ki jár el helyettük.

A Javaslatban meghatározott szempontokat is figyelembe véve az ügyelosztási rendet a közigazgatási bírói tanács véleményének ismeretében az elnök határozza meg. Ebben a mechanizmusban a munkaszervezési, a szakmai és az öngazgatással összefüggő szempontok egyaránt megfelelő súllyal esnek latba. Fontos eltérés a Bszi. szabályaihoz képest, hogy ha a közigazgatási bírói tanács véleménye szerint az ítélező tanácsok összetételének meghatározása, vagy az ügyelosztási rend törvénysértő, és e véleményét az elnök nem vette figyelembe, a közigazgatási bírói tanács három napon belül szolgálati bírósághoz fordulhat. A szolgálati bíróság a közigazgatási bírói tanács indítványáról annak beérkezését követő nyolc napon belül dönt.

Ugyancsak a törvényes bíróhoz való jog biztosítását hivatott szolgálni a Javaslat azzal, hogy a közigazgatási bíró számára szolgálati bírói utat biztosít arra az esetre, ha megítélése szerint az őt közvetlenül érintő valamely igazgatási intézkedés az ügyelosztási rend megsértésével járt.

A 37. §-hoz

A bírói testületek működése részletszabályait a Javaslat nem határozza meg. Függetlenségük, önállóságuk fontos garanciája, hogy működésük részletes szabályait e törvény rendelkezéseivel összhangban maguk állapítják meg, amely szabályokat természetesen a jogszabályok és a magasabb szintű (általánosabb) közigazgatási bírósági szabályzatok keretei között lehet meghatározni.

A 38-39. §-hoz

A személyügyi igazgatás általános szabályai keretében a Javaslat meghatározza, hogy melyek a közigazgatási bírósági elnökök és a miniszter legfontosabb feladatai. Így a miniszter – az érintett közigazgatási bírósági elnök javaslata alapján – a közigazgatási törvényszékek esetében a Közigazgatási Felsőbíróság elnökének véleményének megismerését követően – megállapítja a közigazgatási bíróság bírói és igazságügyi alkalmazotti létszámát. Amint a rendes bíróságokon az OBH, úgy a közigazgatási bíróságok esetében a miniszter látja el közigazgatási bírák személyi nyilvántartásának feladatait. A Javaslat meghatározza, hogy a közigazgatási törvényszékek elnökei felett a miniszter, a közigazgatási bíróság bírái, titkárai és fogalmazói felett – a Javaslat szerinti eltérő törvényi rendelkezés hiányában – a bíróság elnöke gyakorolja a munkáltatói jogokat. A miniszter feladatkörébe tartozik – a Bszi. rendelkezéséhez hasonlóan – a más állami szervhez beosztott bírák vagyonyilatkozatával kapcsolatos feladatok ellátása. Ezek a rendelkezések a személyügyi igazgatási hatásköröket az adott megbízatás jelentőségéhez és a bíróságon belüli szerepéhez igazodva, észszerűen osztja el a miniszter és a közigazgatási bíróságok elnökei között.

Az igazságügyi alkalmazottak közül a Javaslat az ítélkezési tevékenységgel való szoros szakmai kapcsolatuk miatt kiemeli a közigazgatási bíróság titkárait és fogalmazóit abban is, hogy az ilyen álláshelyekre a pályázatot a miniszter írja ki, és kinevezi a bírói testületek véleménye alapján a közigazgatási bíróság elnöke által javasolt személyt. E körben tehát a miniszter elé nem rangsort terjesztenek, hanem kifejezett kinevezési javaslatot. További garanciális eljárási szabályok megalkotása a bírósági titkári és fogalmazói pályázatok elbírálásával összefüggésben az igazságügyi alkalmazottak szolgálati jogviszonyáról szóló törvényben indokolt.

A 40. §-hoz

A képzéssel kapcsolatban ugyancsak kiemelkedő, a közigazgatási bírósági szervezet egészét érintő felsőbbbírósági elnöki feladatköröket határoz meg a Javaslat. A Közigazgatási Felsőbíróság elnöke kidolgozza a közigazgatási bírák képzési rendszerére vonatkozó tervet és programot, valamint a közigazgatási bíróságok titkárai és fogalmazói egységes központi képzésének tervét és programját, A képzési programot az OKBT véleményezi. A Javaslat így a közigazgatási bíróság bíráinak, titkárainak és fogalmazóinak képzését program alapján a Közigazgatási Felsőbíróság elnökének kezébe helyezi. Nem rendelkezik azonban arról, hogy a képzést miként kell megvalósítani. Erre több út is nyitva áll majd a jövőben: a Közigazgatási Felsőbíróság elnöke köthet megállapodást akár a Magyar Igazságügyi Akadémia képzéseinek igénybevételére, megszervezheti a képzést akár felsőbbbírósági bírák oktatási tevékenységére építve, vagy bármely más, hatékony módon, amely alkalmas lehet a közigazgatási bírák ismeretszintjének és készségeinek korszerű fejlesztésére. A képzés helyi szintű feladatai kapcsán a tervezet kimondja, hogy a közigazgatási bíróság elnöke ellátja a képzési programban megállapított oktatási és továbbképzési feladatokat.

A 41. §-hoz

A Javaslat önálló címben rendelkezik a közigazgatási bíróságok működésének átláthatóságával összefüggő legfontosabb kérdésekről. Előírja, hogy a közigazgatási bíróságok központi honlapján rendszeresen a közigazgatási bíróság elnöke és az OKBT a közigazgatási bíróságok tevékenységéről időszerű tájékoztatást nyújtson.

A közigazgatási bíróságok működésének átláthatóságát segíti, hogy az ügyelosztási rendet a közigazgatási bíróságok központi honlapján közzé kell tenni. A Bszi.-nél pontosabban határozza meg a Javaslat a jogegységi határozatok, valamint az ügy érdemében hozott jogerős határozat – és a megelőző eljárásban született és a közigazgatási perben felülvizsgált – döntések közzétételének szabályait. Az így közzétett határozat értelemszerűen személyes adatot és a törvény által védett titkot nem tartalmazhat.

A Javaslat egyik újítása, hogy a közigazgatási bírósági jogalkalmazás egységességét a jogegységi eljárás és a rendes bíróságoknál ismert, joggyakorlat-elemző csoportok működése mellett más, külföldi példákon alapuló, soft-eszközökkel is legyen képes biztosítani. A Javaslat ennek megfelelően arról rendelkezik, hogy Közigazgatási Felsőbíróság elnöke nyomon követi a közigazgatási bíróságok joggyakorlatát és – a Közigazgatási Felsőbíróság erre rendelt szervezeti egysége útján – tájékoztatást ad az adott jogkérdésben kialakult nemzetközi gyakorlatról.

A 42-43. §-hoz

A Javaslat – a rendes bíróságokhoz hasonlóan – meghatározza a közigazgatási bíróságok vezetőit, azonban a Bszi. 118. §-ában meghatározott vezetői megbízatásokhoz képest három pontban eltér. A Bszi. rendelkezéseivel tartalmilag azonos módon vezetőként tételezi a közigazgatási bíróságok (a Közigazgatási Felsőbíróság és közigazgatási törvényszékek) elnökeit és másodelnökeit, a kollégiumvezetőt és a kollégiumvezető-helyettest, a tanácselnököt. A Javaslat a magyar közjogi hagyományokhoz visszatérve az elnökhelyettes helyett a tisztséget másodelnöknek nevezi, amely rámutat arra is, hogy e vezető feladata távolról sem merül ki az elnök helyettesítésében. A közigazgatási bíróságok kisebb létszámára figyelemmel nem indokolt csoportok szervezése, ezért a Javaslat a vezetők között nem rendelkezik a csoportvezetőről. A közigazgatási bíróságok rendes bíróságokétól elkülönülő igazgatása miatt szükségessé vált egy első sorban az elnök igazgatási munkáját segítő, hivatalvezetői feladatkör meghatározása.

Azt is rögzíti a javaslat, hogy a Bjt., a Bszi., vagy a Javaslat eltérő rendelkezése hiányában a vezetői tisztséget pályázat alapján kell betölteni, így főszabályként a pályázati kiválasztás érvényesül. A Javaslat a közigazgatási bírósági vezetők tisztségének megszűnésére a Bszi. azonos tárgykorú rendelkezéseit rendeli alkalmazni, figyelemmel a megbízatás alapvetően azonos jellegére. A rendelkezést a tárgykor kiemelkedő jelentőségére tekintettel és a szükséges értelmező szabály megállapítása érdekében tartalmazza a Javaslat. Ugyanakkor tételes eltérést is megállapít a Bszi.-től a Javaslat: egyes közigazgatási bírósági vezető bírósági vezetői vizsgálatát nem a kinevező, hanem az érintett személy felettesének tekinthető bírósági vezető végzi el. E megkülönböztetéssel választja el a Javaslat a bírósági vezető felmentését eredményező

alkalmatlanság megállapításának jogkörét a felmentési döntés meghozatalának jogától.

Szükséges a bírósági vezetővé válás általános feltételeit megállapítani, ezért a Javaslat kimondja, hogy közigazgatási bírósági vezetői tisztséget csak határozatlan időre kinevezett közigazgatási bíró tölthet be, továbbá azt is, hogy a Közigazgatási Felsőbíróság elnöke, valamint a tanácselnök és a hivatalvezető kivételével a vezetői kinevezés hat évre szól. Az általános szabályokhoz képest a tanácselnököt – a rendes bírósági szervezetben érvényesülő szabályokkal megegyezően – határozatlan időre nevezik ki. A hivatalvezető kinevezése azért alakul sajátosan, mert nemcsak, hogy a közigazgatási bíróság elnökének javaslatára, pályázat nélkül nevezi ki a miniszter, hanem azért, mert az elnökkel való szoros munkakapcsolat okán ez az egyetlen vezetői megbízás, amely kizárólag az elnök javaslatára, felmentéssel is megszűnhet.

A 44-49. §-hoz

A Javaslat két eltéréssel a Bszi. Kúria elnökére vonatkozó szabályokkal azonos módon állapítja meg a Közigazgatási Felsőbíróság elnökének megválasztására, megbízatása megszűnésére, és általában jogállására vonatkozó szabályokat. A Kúria elnökével megegyezően a megválasztás feltétele, hogy a jelölt határozatlan időre kinevezett bíró vagy közigazgatási bíró legyen. Figyelemmel azonban az önálló közigazgatási bíráskodás sajátosságaira, a Kúria elnökére vonatkozó szabályozáshoz képest részben eltérő – alternatív – feltételeket is előír. Így megválasztási feltételként az ötéves, közigazgatási ügyszakban töltött bírói szolgálati viszony mellett vagylagosan a határozatlan időre kinevezett bíróként eltöltött időt, valamint más – részletesen körülírt – munkakörben megszerzett, legalább tízéves közigazgatási tapasztalatot kíván meg a Javaslat. A Javaslat emellett ahelyett, hogy megismételné, vagy csak felsorolással meghatározná, hogy a Kúria elnökére vonatkozó mely rendelkezéseket kell alkalmazni, egy utaló generálkalkulációban kimondja, hogy a Közigazgatási Felsőbíróság elnökének jogállására a Kúria elnökére vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. Ezzel biztosítja, hogy a két bírósági szervezet vezetőjének közjogi státusza minden szempontból azonos legyen.

A Közigazgatási Felsőbíróság elnökének a feladatait a közigazgatási törvényszékek elnökeinek feladatához képest, azokat kiegészítve határozza meg a Javaslat, figyelemmel van arra, hogy ő nem pusztán egy a közigazgatási bíróságok elnökei közül, hanem a közigazgatási bíróságok elsőszámú igazgatási vezetője.

A Javaslat öt jól körülhatárolható körben határozza meg és rendszerezi a Közigazgatási Felsőbíróság elnökének feladatait. Az igazságügyi igazgatással összefüggő feladatkörében az elnök jogszabály-alkotási javaslatot tehet, és a közigazgatási bíróságokat érintő jogszabályok tervezetét, valamint közigazgatási bírósági igazgatás hosszú távú feladatait és a megvalósításuk feltételeit tartalmazó programot véleményezi. E körben a rendes bírósági szervezethez szembevetendő különbség, hogy a Közigazgatási Felsőbíróság elnöke tesz javaslatot a miniszternek a közigazgatási bíróságok ügyviteli szabályaira. Ennek az az indoka, hogy egy valóban a közigazgatási bíráskodás – rendes bíróságoktól eltérő – sajátosságait és tapasztalatait

messzemenőig figyelembe vevő közigazgatási bírósági ügyviteli szabályozást adhasson ki rendeletében a miniszter.

A Felsőbíróság elnöke meghívottként részt vesz az Országgyűlés bizottságainak ülésén a közigazgatási bíróságokat közvetlenül érintő jogszabályokra vonatkozó napirendi pont megtárgyalásakor, e jogosítványa párhuzamos az Országos Bírósági Hivatal (a továbbiakban: OBH) elnöke jogával. Hangsúlyozni kell azonban, hogy e körben nem pusztán a közigazgatási bíróságok szervezetére vonatkozó törvényjavaslatokról van szó, hanem e mellett minden olyan eljárási szabályról (így különösen a polgári perrendtartás, közigazgatási perrendtartás, de még a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályai, az adózás rendje, vagy az adóigazgatási rendtartás is), valamint anyagi jogi szabályról, amelyek a közigazgatási bíróságok működésére és tevékenységére előreláthatólag közvetlen hatást gyakorolhatnak. Ez egyébként az igazságszolgáltatás minden területén – így a rendes bíróságokra, illetve az ügyészségre vonatkozó törvényi szabályozásban is – így érvényesül.

Az egységes, magas szintű ítélkezés elméleti és tudományos megalapozása érdekében a Közigazgatási Felsőbíróság elnökének feladata a szakmai munka támogatása, melynek keretében évkönyvben értékeli a közigazgatási bíráskodás helyzetét és a joggyakorlat fejlődését, szakmai fórumokat szervez, tudományos tanácsadó testületet állíthat fel, tudományos ösztöndíjat létesíthet, és a Felsőbíróságon működteti a közigazgatási bíróságok központi közigazgatás-tudományi szakkönyvtárát.

A fent kifejtettek szerint a közigazgatási bírák függetlenségének egyik legjelentősebb szervezeti garanciája, hogy a központi költségvetésben a közigazgatási bíróságok önálló fejezetet alkotnak. A Közigazgatási Felsőbíróság elnökének az előbbieken kifejtettek szerint meghatározó – az egész közigazgatási bírósági szervezetre ható – szerepe van a költségvetés megalkotásának folyamatában.

A Közigazgatási Felsőbíróság elnökének személyügyi igazgatásban betöltött feladatköre is túlmutat az általa vezetett szervezeten. Ennek megfelelően nem pusztán a Közigazgatási Felsőbíróság másodelnökének személyére tesz javaslatot, hanem az OKBT Személyi Tanácsának elnökeként részt vesz a pályázatok elbírálásában is. A Közigazgatási Felsőbíróság szervezetén túlmutat a közigazgatási törvényszékek elnökeinek bírói vagy vezetői pályázat kiírására irányuló javaslat – miniszteri felkérésen alapuló – véleményezése is.

A Javaslat szerint a Közigazgatási Felsőbíróság elnökének tájékoztatási tevékenysége alapvetően több, jól körülhatárolható feladat köré csoportosítható. Egyrészt, a Kúria elnökéhez hasonlóan évente beszámol a közigazgatási bíróságok általános helyzetéről és működéséről az Országgyűlés igazságügyvel foglalkozó bizottságának. Másrészt, a jogszabályok utólagos hatásvizsgálatához, illetve a jogalkotáshoz szükséges, a bíróságok szervezetével és igazgatásával, továbbá a bírósági jogalkalmazással kapcsolatos kérdésekben ad – alapvetően miniszteri kezdeményezésre és részére – tájékoztatást.

Az 50. §-hoz

A Javaslat a Bszi. Kúria elnökhelyettesére vonatkozó szabályokhoz hasonló módon állapítja meg a Közigazgatási Felsőbíróság másodelnökének kinevezésére vonatkozó szabályokat, azoktól csak a közigazgatási tapasztalat előírásában tér el. Ennek megfelelően az Közigazgatási Felsőbíróság másodelnöke is csak határozatlan időre kinevezett bíró lehet. A német közigazgatási bíráskodás kialakult gyakorlatának megfelelően értékelni kell azonban a 81. § szerinti – más állami szervhez történő – beosztás időtartama alatt szerzett közigazgatási tapasztalatot is.

A Közigazgatási Felsőbíróság másodelnökének jogállására a Kúria elnökhelyettesére vonatkozó szabályokat rendeli a Javaslat alkalmazni.

Az 51. §-hoz

A Javaslat meghatározza közigazgatási törvényszék elnöke, illetve másodelnöke kinevezési feltételeit. A megbízás elnyerésének általános feltétele, hogy csak határozatlan időre kinevezett bíró töltheti be. E körben – a Közigazgatási Felsőbíróság elnökénél írtakhoz hasonlóan – vagylagos feltételként értékelhető a hosszabb közigazgatási tapasztalat. A Javaslat arról is rendelkezik, hogy e bírósági vezetőket a miniszter nevezi ki, annak érdekében, hogy a miniszter e kinevezési jogkörén keresztül is felelősséget tudjon viselni a közigazgatási bíróságok igazgatásért. A közigazgatási törvényszék elnökének és másodelnökének jogállására egyebekben a törvényszék elnökére és elnökhelyettesére vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

Az 52. §-hoz

A Javaslat általános szabályként összefoglalja a bírósági elnökök feladatkörét, amely a közigazgatási törvényszékek és a Közigazgatási Felsőbíróság elnökére egyaránt vonatkozik. A közigazgatási bíróság elnöke vezeti a közigazgatási bíróságot, vagyis annak, mint szervezetnek a működéséért első sorban ő a felelős. A közigazgatási bíróság vezetése azonban a bírák ítélkező tevékenységét nem érintheti. Itt is újra hangsúlyozni kell, hogy a szabályozás kialakítása megteremti a bírák belső függetlenségének garanciáit, amit követelményként a Velencei Bizottság is előír. [CDL-AD(2010)004-e Report on the Independence of the Judicial System Part I: The Independence of Judges adopted by the Venice Commission at its 82nd Plenary Session (Venice, 12-13 March 2010), 14-15. o.] A Javaslat – a másutt külön nevesítettek mellett – tizenöt pontban sorolja fel az elnök feladatait, azonban hangsúlyozni kell, hogy a bíróság vezetésének feladatából további, gyakran közelebről meg nem határozható napi, a szervezet működtetéséből fakadó feladatok is következnek.

Az 53. §-hoz

A Javaslat meghatározza a másodelnök feladatait: egyrészt helyettesíti az elnököt, másrészt az

SZMSZ olyan igazgatási részfeladatokat állapíthat meg a másodelnöknek, amelyeket önállóan – saját jogán – lát el, a közigazgatási bíróság elnökének ellenőrzése mellett.

Az 54-56. §-hoz

Mivel a kollégiumnak igazgatási hatásköre a közigazgatási bírósági szervezetben nincs, arra sincs ok, hogy a kollégium vezetőit a miniszter nevezze ki. Így a közigazgatási bíróság elnöke nevezi ki nem csak a tanácselnököt, hanem – pályázat után – a közigazgatási bíróság kollégiumvezetőjét és annak helyettesét is.

A kollégiumvezető szervezi a közigazgatási kollégium munkáját, évente beszámol a közigazgatási kollégiumnak a pályázatához csatolt pályaművében szereplő tervek megvalósulásáról, a megelőző naptári évben a kitűzött célok és intézkedések végrehajtásáról és eredményéről, és ellátja a jogszabály, a közigazgatási kollégiumra kötelező szabályzat, továbbá a közigazgatási bíróság szervezeti és működési szabályzata szerint hatáskörébe utalt – nem igazgatási – feladatokat. A tanácselnök szerepe pedig az ítélkező tanács vezetésére és annak munkájának szervezésére szorítkozik.

Az 57. §-hoz

A Javaslat a közigazgatási bíróságok sajátképi, a rendes bíróságok igazgatási modelljétől eltérő igazgatási modellt állít fel, és fogalomhasználátában is markánsan különbséget tesz a bírósági igazgatási feladat- és hatáskörök, valamint az igazságügyi igazgatás közigazgatási bíróságokat érintő feladat- és hatáskörei között. Ez a megkülönböztetés megfelel a német Gerichtsverwaltung és Justizverwaltung fogalmi megkülönböztetésének. A közigazgatási bíróságok elnökeit annak érdekében, hogy valóban az bíróságuk első bírái lehessenek, és ítélkezési tevékenységüket vezetői megbízatásuk idején is gyakorolhassák, igazgatási tevékenységükben egyfelől tehermentesíteni, másfelől jelentősen segíteni, támogatni szükséges. A német és osztrák bírósági igazgatási modellben az elnököt igazgatási tevékenységében egy (Németországban az ún. Präsidialrichter) vagy több (Ausztriában) bíró segíti. A német bíróságokon jellemzően elkülönült szervezeti egységben (ún. Verwaltung) a Präsidialrichter vezetésével látják el az igazgatási feladatok túlnyomó többségét. A Javaslat ezt a megoldást mintául véve állította fel az egyes bíróságokon működő szervezeti egységként a hivatalt, amelyet a hivatalvezető vezet, akinek munkáját az elnök irányítja. A német mintához hasonlóan a hivatalvezető csak bíró lehet. A Javaslat eltér a Präsidialrichter-modelljétől: nem csak lehetőséget ad arra, hogy a hivatalvezető mentesüljön az ítélkezési feladatok alól, hanem kifejezetten kimondja, hogy ítélkezési tevékenységet nem folytathat. A hivatalvezetőt a közigazgatási bírák közül a közigazgatási bíróság elnökének javaslatára – pályázat kiírása nélkül, határozatlan időre – a miniszter nevezi ki, illetve menti fel. Nem szükséges tehát, hogy a hivatalvezető az adott közigazgatási bíróság bírója legyen, jogállására a beosztott bíróra vonatkozó, javadalmazására pedig az elnökhelyettesre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

Az 58-59. §-hoz

A Javaslat meghatározza az egyes bírói testületek igazgatási jellegű hatásköreit. Ennek megfelelően az összbírói értekezlet – a Közigazgatási Felsőbíróságon a teljes ülés – egyrészt évente egyszer beszámoltatja a közigazgatási bíróság elnökét, kollégiumvezetőit és a bírói tanácsot, másrészt pedig megválasztja a közigazgatási bírói tanácsot, és az OKBT tagját (illetve tagjait). A bírói tanács beszámolója kiterjed az igazgatási és személyi tanácsként kifejtett tevékenységre is.

A közigazgatási bírói tanács kétféle hatáskörében a korábban ismertetteknek megfelelően eltérő összetételben működik. Személyi tanácsként eljárva részt vesz a pályázati eljárásban, véleményt nyilvánít a bíró beosztása, áthelyezése, kirendelése tárgyában, valamint kezdeményezheti a közigazgatási törvényszéki elnök, másodelnök vizsgálatának elrendelését. E hatáskörök hangsúlyozottan érvényre juttatják azt az elvet, hogy a bírói életpályát érintő döntéseknél a bírói testületek szerepe jusson érvényre (pl. Velencei Bizottság „Rule of Law Checklist”; ENCJ Dublini Deklaráció; magyar Alkotmánybíróság az 1997. évi bírósági szervezeti reform előtti gyakorlata).

Igazgatási tanácsként eljárva a bírói tanács véleményezi a költségvetést és annak felhasználását, a közigazgatási bíróság szervezeti és működési szabályzatának tervezetét, továbbá a közigazgatási bíróság elnökének az ügyelosztási rendről és az ítélező tanácsok meghatározásáról szóló javaslatát.

Hangsúlyozandó, hogy a közigazgatási bírói tanács a Velencei Bizottság által 2016-ban kiadott „Rule of Law Checklist” fontos kérdésként kezeli azt, hogy a bírók, a bírói tanács bevonása garantált-e a költségvetés megállapításának folyamatába, amit a Javaslat a bírói tanácsok, az OKBT és a Közigazgatási Felsőbíróság elnöke jogkörei révén biztosít.

A 60-61. §-hoz

A közigazgatási bíróságok igazgatásában az Alaptörvény hetedik módosítása új helyzetet teremtett, ami új igazgatási modell bevezetését teszi szükségessé. Az európai államokban többféle bírósági igazgatási modell alakult ki, amelyek egyaránt megfelelhetnek a jogállamiság követelményeinek. A történeti alkotmány vívmányaira is tekintettel, figyelembe véve a legújabbkori fejlődést (bírói tanácsok szerepvállalása, Velencei Bizottság ajánlásai) került meghatározására az új igazgatási modell, amely tiszteletben tartja a bírósági függetelenséget, mint a demokrácia állócsillagát, egyúttal megteremti az igazságügyi miniszter politikai felelősségét a közigazgatási bíráskodás hatékony működéséért.

A Javaslat a miniszteriális igazgatási modellt intézményesíti. Eszerint a miniszter az igazságügyi igazgatás közigazgatási bíróságokat érintő központi igazgatási jogkörében a közigazgatási a központi költségvetés közigazgatási bíróságok fejezete tekintetében – megfelelő korlátok mellett

– gyakorolja a fejezetet irányító szerv hatásköreit, továbbá dönt a közigazgatási bírósági statisztikai adatok gyűjtéséről és az adatok feldolgozásával kapcsolatos központi feladatokról valamint irányítja és ellenőrzi a közigazgatási bírósági igazgatási vezetők igazgatási tevékenységét. Személyügyi jogkörében eljárva kiírja a közigazgatási bírói álláspályázatokat, javaslatot tesz a köztársasági elnöknek a közigazgatási bírák kinevezésére és felmentésére, közigazgatási bírót beosztja az elnyert pályázat szerinti közigazgatási bíróságra kinevezi és felmenti (a tanácselnök kivételével) a közigazgatási bírósági vezetőket, továbbá a közigazgatási bírósági titkárokat és fogalmazókat.

A miniszter az itt ismertetett jogköreit az Alaptörvény alapján a bírósági önzagatási szervek közreműködésével látja el, továbbá az igazgatásban meghatározó szerepet játszanak a bírósági vezetők is. A Javaslat szerinti igazgatási modell egyensúlyra törekszik az igazgatási feladatok résztvevői között, megfelelően elosztva a jogköröket, és a résztvevőket együttműködésre kötelezve.

Ennek jelentős eleme, hogy a Javaslat – összhangban a Velencei Bizottság ajánlásaival – a közigazgatási bíróság költségvetési fejezetével való gazdálkodás körében a „fejezetgazdai” jogkört azzal a korlátozással biztosítja a miniszternek, hogy a Kormány nem élhet az átcsoportosítás jogával, és a miniszter is e jogát csak a Közigazgatási Felsőbíróság elnökének egyetértésével, valamint az OKBT véleményének beszerzése után gyakorolhatja. Így biztosított, hogy a közigazgatási bírósági rendszer legmagasabb szintjeinek egyetértése nélkül a közigazgatási bíróság törvényben megállapított költségvetési forrásait a kormányzat a közigazgatási bíróság egyetértése nélkül elvonja vagy csökkentse, a közigazgatási bírósági rendszer működésének anyagi alapjait ne veszélyeztesse.

A Javaslat garanciális jelleggel egyértelművé teszi, hogy a miniszter nem jogosult a közigazgatási bíróságokra kötelező szabályzatot alkotni, ajánlást kiadni és – e törvény eltérő rendelkezésének hiányában – határozatot hozni.

A közigazgatási bíróságok önálló igazgatásának a Javaslat szerinti kerülő modellje a bírói függetlenség és a hatalommegosztás elveinek tiszteletben tartásával olyan megoldásra törekszik, amely az igazságügyi igazgatás keretében olyan jellegű igazgatási hatáskörökkel ruházza fel az igazságügyi minisztert, amelyek biztosítják, hogy a közigazgatási bíróságok működésének feltételei kialakuljanak és a hatékony és pártatlan ítélkezés érdekében folyamatosan fennálljanak.

A 62. §-hoz

A Kp. 14. § (2) bekezdése kimondja, hogy ha a közigazgatási ügyben eljáró bíróság hatáskörét megállapítja, e döntése más bíróságra – ide nem értve a közigazgatási ügyben másodfokon eljáró bíróságot és a Kúriát – kötelező. A Kp. e rendelkezése tehát azt az esetet megnyugtatóan rendezi, amikor mindkét bírósági szervezet megállapítaná hatáskörét, vagyis az ún. pozitív hatásköri összeütközés feloldására 2018. január 1-je óta hatályos rendelkezés adott, az aggálytalanul

az együttes ülés szótöbbséggel hozza, vagyis annak elfogadásához mindkét bírósági szervezet bírái közül szükséges támogatás. Ez biztosíthatja az együttes jogegységi határozat kellő szakmai legitimitását.

A 64. §-hoz

Az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdése értelmében a bírói jogállás egységes, amit a Javaslat ehelyütt garanciális rendelkezésként tételesen is, alapelvi szinten rögzít azzal, hogy a közigazgatási bíró az egységes bírói kar tagja.

A bírói jogállásra tehát alapvetően egységes szabályrendszer vonatkozik, amelyet elsősorban a Bjt. szabályoz, a Javaslat pedig csak a közigazgatási bíráskodás sajátosságai által indokolt körben állapít meg eltérő rendelkezéseket. Így a közigazgatási bíróra is mindazok az alapelvek és tételes szabályok vonatkoznak, amelyeket a Bszi. szabályoz, és amelyektől a Javaslat nem tér el. Ennek megfelelően a közigazgatási bíróra is áll az a függetlenségét kiegyensúlyozó elv, hogy az ítélező tevékenységét egy szervezet tagjaként folytatja. Ez a kiegyensúlyozó szerep abban nyilvánul meg, hogy a bíró egy többszintű szervezeti rendszerben működik, a törvények által meghatározott esetekben a társasbíráskodás keretei között jár el, és a törvények által meghatározott döntés-felülvizsgálati rendszernek alávetve határoz. További alapelvi jelentőségű eleme, hogy a bíró szolgálatot teljesít, azaz az állam igazságszolgáltatási közfeladatát látja el, ítélező tevékenységével lényegében – magas szintű – „közszolgáltatást” nyújt.

A Javaslat ugyanakkor különös alapelvként rendelkezik arról, hogy a közigazgatási bíró – az Alaptörvény 25. cikk (1) bekezdése szerint, a rendes bíróságoktól elkülönülő közigazgatási bírósági szervezetrendszerből adódóan – a közigazgatási bírósági szervezet tagjaként teljesíti bírói szolgálatát.

A 65. §-hoz

A bírói jogállás egységességéből adódóan a közigazgatási bíró kinevezésének feltételeire alapvetően a Bjt. 4. § (1) bekezdésben meghatározott feltételek irányadóak, ezt egészíti ki a Javaslat a kiemelkedő közigazgatási jogi ismeretekre és gyakorlati tapasztalatokra vonatkozó többletkövetelménnyel. Ez a törvényi szinten megjelenített eltérés egyrészt a közigazgatási bíráskodáshoz elengedhetetlen szaktudás becsatornázása miatt szükséges, másrészt azt szolgálja, hogy a közigazgatási bíróságokon a hagyományos belső bírósági karrierből (fogalmazó, titkár) és a bírósági rendszeren kívülről érkező, közigazgatási jogi ismeretekkel és tapasztalattal rendelkező pályázók egyenlő eséllyel rendelkezzenek a bíróvá válás folyamatában.

A 66. §-hoz

Az elkülönült közigazgatási bíróságok és a közigazgatási bíráskodás megvalósításának célja az egyéni és a közérdek közötti méltányos és alkotmányos egyensúlyt megteremtése. A

közigazgatási jogviták elbírálása ezért különleges szakismeretet és sajátos bírói attitűdöt igényel, amely képes megvédeni az állampolgárt a szükségszerűen erőfölényben lévő hatósággal szemben is, ugyanakkor nem szem elől tévesztve a közérdeket. A közigazgatási bíráskodás hazai történeti hagyományai is e szempontokon alapultak, és a királyi közigazgatási bíróság létrehozásakor erőteljes hangsúlyt adtak a közigazgatási tapasztalat megjelenésének a bíráskodásban. Ugyanezt támasztják alá a külföldi példák is (pl. Németország), igazolva, hogy a közigazgatási bíróság akkor felel meg a jó állam eszméjének, ha egy személyben képes egyesülni a közigazgatási jogi gyakorlati tapasztalat és a bírói gondolkodásmód.

A Javaslat ezt a megközelítést követve azt célozza, hogy a közigazgatási bíróságokon szélesebb körben legyen mód a közigazgatásból, „kívülről” érkező szakemberek bevonására. A közigazgatásban dolgozó szakemberek jelentős gyakorlati tapasztalattal rendelkeznek; bíróként a döntéshozatalba jobban, közvetlenebbül be tudják vinni az életszerűség, a megvalósíthatóság szempontjait. Ez a jelenlegi bírói jogállási szabályok között is adott lehetőség, és a közigazgatási bírói kar tagjai között most is vannak közigazgatási múlttal rendelkező bírák.

Ennek elsődleges eszköze a közigazgatási bírák kiválasztásánál a szakmai előélet értékelése során a közigazgatási tapasztalat hangsúlyos figyelembe vétele, illetve a jogi szakvizsgálathoz nem kötött közigazgatási munkakörben eltöltött gyakorlat figyelembe vétele. A Javaslat egyébként a közigazgatási bírói szolgálati viszony fennállása alatt is elősegíti és ösztönzi a további közigazgatási joggyakorlat megszerzését, újabb tapasztalatok felhalmozását.

A Javaslat ennek érdekében a közigazgatási bíróvá való kinevezés szempontjából a Bjt.-nél szélesebben határozza meg azok közigazgatási joggyakorlati időket, amelyeket a közigazgatási bírói pályázat elbírálásakor figyelembe kell venni. Így a gyakorlati időbe beszámítani rendeli nemcsak a jogi szakvizsga után, hanem az egyetemi jogi végzettség megszerzését követően szerzett gyakorlati időt is, feltéve, hogy a pályázónak a pályázat idején már a jogi szakvizsgálata is megvan. Így értékelni kell a jogi szakvizsga letétele előtti közigazgatási joggyakorlat időszakát is.

Emellett a Javaslat tételesen meghatározza, hogy a közigazgatás mely területein, szerveinél végzett tevékenység számítható be. E tevékenységek széleskörű és kiegyensúlyozott meghatározása biztosítja a széles merítés lehetőségét a bírói kinevezés körében.

A gyakorlati vagy szolgálati idő pályázati rangsor során történő értékelésére vonatkozó speciális szabályozást a hagyományos belső bírósági és a klasszikus közigazgatási karrier közötti különbség teszi szükségessé, az utóbbiban ugyanis a közigazgatási szakvizsga a jellemzően preferált követelmény. A Javaslat célja, hogy a közigazgatási szakvizsga megszerzését követően, de még a jogi szakvizsga megszerzését megelőzően felhalmozott közigazgatási jogi tapasztalat is beszámításra kerülhessen a pályázatok elbírálása során, és így az is hasznosulni tudjon a közigazgatási bíráskodásban. Ez az előírás a Bjt. 4.§ (1) bekezdésben foglalt feltételekkel összhangban értelmezendő, tehát a közigazgatási bírói kinevezésnek is természetesen

elengedhetetlen feltétele a jogi szakvizsga letétele.

A fenti szempont értékelésének részletes szabályait a Bjt. 14. § (5) bekezdésben adott felhatalmazás alapján igazságügyi miniszteri rendelet állapítja meg.

A 67-73. §-hoz

A Javaslat a Bjt.-hez képest sokkal részletesebben, és a miniszteriális igazgatás sajátosságaira figyelemmel szabályozza a közigazgatási bírói pályázati eljárását. A Javaslat szerint a közigazgatási bírói pályázatokot a miniszter – aki a bírói álláshelyekkel gazdálkodni jogosult – írja ki a megüresedett vagy egyébként még be nem töltött közigazgatási bírói álláshelyekre.

A pályázati eljárásban a Javaslat szerint a bírói testületek kiemelt szerepet kapnak. A pályázatokot a meghirdetett álláshely szerinti közigazgatási bíróság személyi tanácsa a pályázók meghallgatása után – anélkül, hogy pontszámot, vagy rangsort megállapítana – véleményezi, majd megküldi az OKBT Személyi Tanácsának.

A Javaslat rögzíti, hogy a pályázaton az elérhető pontszám nyolcvan százalékában kizárólag a pályázó képzettségét, szakmai tudását és megszerzett tapasztalatát értékelő objektív, húsz százalékában pedig a pályázónak a bírói hivatás gyakorlásához szükséges, tárgyilagosan nem mérhető felkészültségét, elhivatottságát értékelő, a meghallgatás eredményétől függő, szubjektív pontszámból áll össze. A Bjt.-ben meghatározott szempontok alapján, a Javaslatban meghatározott közigazgatási tapasztalatra figyelemmel megállapított objektív pontszámot az OKBT Személyi Tanácsa a meghallgatás előtt közli a pályázóval, amellyel szemben szolgálati bírósági utat nyit meg a Javaslat a nem bíró pályázók számára is. A pályázó meghallgatását követően az OKBT Személyi Tanácsa ún. szűkített átlag módszerével megállapítja a meghallgatás pontszámát, amelyet nyomban, vagyis más pályázók meghallgatása előtt közöl a pályázóval.

Az így létrejött objektív és szubjektív pontok összege adja a pályázó által ténylegesen elért pontszámot. Az OKBT Személyi Tanácsa miután az adott álláshelyre valamennyi pályázó pontszámát megállapította, az elért pontszámok alapján megállapítja a pályázók rangsorát. Ennek alapján a ténylegesen elért legmagasabb pontszám nyolcvanöt százalékát elérő pályázók pályázati anyagát – a közigazgatási bíróság tanácsának véleményével együtt – a pontszámok megküldésével felterjeszti a miniszternek azzal, hogy nem terjeszthető fel annak a pályázata, aki az elérhető pontszám ötven százalékát nem érte el. Ez a szabály messzemenőig biztosítja, hogy az adott álláshelyre pályázó legjobb, és egymáshoz képest szoros eredményt elérő jelöltek kerüljenek a kiválasztási folyamat utolsó fordulójába.

A Javaslat biztosítja a miniszter számára annak lehetőségét, hogy a jelölteket meghallgassa. Ezen a meghallgatáson a pályázók ugyan nem lehetnek jelen más pályázók meghallgatásán, azonban annak átláthatóságát azzal is biztosítja a Javaslat, hogy az érintett közigazgatási bíróság elnöke,

az OKBT Személyi Tanácsának két tagja, valamint a miniszter által felkért – akár jogtudós, vagy a bírósági igazgatásban jártas – személyek számára biztosítja a jelenlét lehetőségét.

Az OKBT Személyi Tanácsa által felterjesztett rangsor és javaslat alapján a miniszter felterjesztést tesz a köztársasági elnöknek a közigazgatási bíró kinevezésére, illetve ha a pályázó bíró, annak a közigazgatási bíróságra való beosztására. Sajátos joga a miniszternek, hogy ha a meghallgatás eredményeként a rangsorolással nem ért egyet, akkor a hozzá felterjesztett három pályázó közül tesz javaslatot a köztársasági elnöknek a bíró kinevezésére, illetve osztja be a nyertes bíró pályázót. Ilyen esetben azonban a köztársasági elnököt és az OKBT Személyi Tanácsát is tájékoztatnia kell e döntésének indokairól.

Ebben a pályázati rendszerben mind a bírói testületek, mind a közigazgatási bíróságok működésének biztosításáért felelősséget viselő miniszternek a jogai kiegyensúlyozottan érvényesülnek: egyfelől a miniszter kötve van a bírói testületek által alkalmasnak tekintett pályázói körhöz, másfelől pedig a miniszter a pályázat eredménytelenségét is csak az OKBT Személyi Tanácsának erre vonatkozó kifejezett javaslata, vagy objektív körülmények alapján állapíthatja meg.

E szabályok eredményeként a miniszter döntési jogköre erős korlátok között érvényesül, és kizárják a bírói pályázatok során nem értelmezhető szempontok esetleges figyelembe vételének lehetőségét is.

A Javaslat rendelkezik arról is, hogy ha a pályázat alapján rendes bírósági bíró nyeri el a közigazgatási bírói álláshelyet, erről a miniszter haladéktalanul tájékoztatja az OBH elnökét. A miniszter a bírót az OBH elnökével folytatott egyeztetés alapján, de legkésőbb a tájékoztatást követő három hónapon belül osztja be. Ez az időtartam megfelel a bírói lemondás időtartamának, ennek megfelelően bizonyosan elegendő az így megürülő rendes bírósági bírói álláshely betöltésére.

Ugyanezek a szabályok érvényesülnek a Közigazgatási Felsőbíróságon rendszeresített álláshely esetében azzal, hogy az OKBT Személyi Tanácsa által felterjesztett pályázathoz a Közigazgatási Felsőbíróság elnöke is csatolja véleményét. Ha ez a vélemény véleménye az OKBT Személyi Tanácsa által felterjesztett rangsortól eltér, a miniszternek a pályázókat meg kell hallgatnia, azonban egyebekben az ismertetett eljárásban jár el.

A 74-78. §-hoz

A Javaslat önálló alcímben rendelkezik a vezetői pályázatok szabályairól. Valamennyi vezetői pályázatot a miniszter ír ki. A kiírt pályázatnak a vezetői megbízatás elnyeréséhez szükséges valamennyi feltételt tartalmaznia kell. A benyújtott vezetői pályázatnak tartalmaznia kell a pályaművet, amely a pályázónak a megpályázott tisztségtől függően az érintett szervezeti egység működésével kapcsolatos hosszú távú terveit tartalmazza.

A továbbiakban alapvetően két rezsimet kell megkülönböztetni, mert a kinevezési jogkörök gyakorlóia eltérnek. A közigazgatási törvényszékek elnökeit és másodelnökeit a miniszter nevezi ki, ezért esetükben a bírói pályázatokhoz hasonló szabályokat állapít meg a Javaslat. Az elnöki és másodelnöki pályázatokat a meghirdetett álláshely szerinti közigazgatási bíróság személyi tanácsa a pályázók meghallgatása után – anélkül, hogy pontszámot, vagy rangsort megállapítana – véleményezi, majd megküldi az OKBT Személyi Tanácsának. Lényeges különbség azonban, hogy az OKBT Személyi Tanácsa megállapított rangsor alapján, azonban a pályázók pontszámának közlése nélkül teszi meg kinevezési javaslatát. További különbség, hogy a kinevezési hatáskörébe tartozó vezetői pályázatok esetén a miniszter minden esetben meghallgatást tart, és – az OKBT Személyi Tanácsának javaslatát is mérlegelve – a meghallgatás eredményéhez képest hozza meg kinevezési döntését. Hangsúlyozandó, hogy itt is érvényesülnek a bírói pályázatoknál említett döntési korlátok, vagyis a miniszter kizárólag a felterjesztett, és egymással szoros versenyben lévő pályázók közül nevezheti ki a vezetőt.

A közigazgatási bíróságok szakmai vezetőinek (kollégiumvezető, kollégiumvezető-helyettes, tanácselnök) kinevezése az igazgatási vezetők kinevezéséhez képest jelentős eltérést mutat, hiszen esetükben a közigazgatási bíróság elnöke az adott bíróság személyi tanácsa véleményének megismerését követően dönt a kinevezésről, vagyis mivel az érintetteknek valójában igazgatási feladata nincs, nem indokolt, hogy a kinevezésükre a központi igazságügyi igazgatás bármilyen hatást gyakoroljon.

A 79-81. §-hoz

A közigazgatási bíróságok elkülönülő miniszteriális igazgatására tekintettel a Javaslat a minisztert jogosítja fel a közigazgatási bíró – első valamint a határozatlan időre való kinevezése esetére – beosztására, továbbá másik közigazgatási bíróságra való áthelyezésére.

A bírói jogállás egységessége és a felállítandó közigazgatási bíróságok, valamint a jelenleg közigazgatási ügyekben eljáró bíróságok közötti tevékenységazonossága megköveteli, hogy azok a jelenleg közigazgatási-munkaügyi ügyszakban ítélező bírók, akik kérik, a törvény erejénél fogva átvételre kerüljenek a közigazgatási törvényszékekhez, illetve a Közigazgatási Felsőbírósághoz. Ennek részletes szabályait az átmeneti szabályokat megállapító törvény határozza meg. E § ehhez kapcsolódóan az érintett bírák miniszter általi beosztásáról rendelkezik.

A Bjt. garanciális szabálya vonatkozik a közigazgatási bíróra is, miszerint ha a bírót – a fegyelmi okot kivéve – szolgálati érdekből alacsonyabb szintű bíróságra helyezik át, vagy alacsonyabb szintű bíróságra rendelik ki, korábbi címére és a címmel járó pótléokra továbbra is jogosult. Ennek analógiájára a bírói jogállás egységessége érdekében a Javaslat – a vezetői álláshelyek számának csökkenése miatt – azt is rendezi, hogy a kérelmére, törvény erejénél fogva közigazgatási bíróvá váló, e törvény hatályba lépését megelőző napon bírósági vezetői megbízással rendelkező korábbi bírósági vezetői megbízásának megfelelő javadalmazás illeti

meg az eredeti megbízatása lejáratának időpontjáig, vagy ha más közigazgatási bírósági vezetővé nevezik ki. E rendelkezés azonban nem vonatkozik a tanácselnöki megbízatással rendelkező bíróra, akit pályázat nélkül tanácselnökké kell kinevezni.

Ezzel a szabályozás garanciális jelleggel biztosítja az átmeneti időszakban a rendes bírósági szervezetben szakmai vezetői megbízatással rendelkező bírák számára, hogy új vezetői kinevezésükig, illetve az eredeti megbízatás lejártáig azonos illetmény mellett folytathassák munkájukat.

A közigazgatási bíró másik közigazgatási bíróságra való kirendelésére a Bjt. szerinti feltételek fennállása esetén van mód, így a miniszter kirendelő döntéséhez az érintett közigazgatási bíróságok elnökeinek egyetértése is szükséges.

A bírák szakmai tapasztalatainak az ítélező tevékenységen kívüli hasznosítása érdekében a Javaslat fenntartja és kiterjeszti a beosztott – köznyelvi fordulattal berendelt – bíró intézményének szabályait. A közigazgatási bíráskodás sajátosságát testesíti meg, hogy intenzívebb kapcsolat jöhet létre a közigazgatás és a közigazgatási bíróságok között elsősorban azáltal, hogy a Javaslat biztosítja a beosztás lehetőségét a közigazgatási szervekhez, alkotmányos intézményekhez annak érdekében, hogy a közigazgatási bíró a közigazgatási tapasztalatait bővíthesse, illetve a bírói tapasztalatot a közigazgatásban kamatoztassa. A beosztás a felek háromoldalú megállapodása esetén lehetséges, tehát ahhoz az érintett szerv vezetőjének kezdeményezése, a bíró kifejezett kérelme, valamint a közigazgatási bíróság elnökének egyetértése szükséges. Ezt az önkéntességen alapuló, bírói szolgálati viszony időtartama alatt történő tapasztalatszerzési lehetőséget kívánja ösztönözni a jogalkotó azzal, hogy a közigazgatási bírósági vezetői pályázatok elbírálása során fokozottan értékelni rendeli a beosztás időtartama alatt végzett közigazgatási tevékenységet. A bírák függetlenségének elvére és a törvényes bíróhoz való jogra figyelemmel a Javaslat a beosztás időtartamára kizárja az ítélezési tevékenység gyakorlásának lehetőségét.

A 82. §-hoz

A bírói jogállás kiemelten fontos garanciális elemeként a mentelmi jog felfüggesztése és megsértése esetén alkalmazandó eljárás egyes kérdéseit – a rendes bíróságoktól eltérő igazgatási modell sajátosságai miatt – szabályozni szükséges. A bírói függetlenség biztosítékeként a Javaslat szerint e hatásköröket nem a miniszter, hanem az OKBT gyakorolja.

A 83. §-hoz

A miniszteriális igazgatás okán a címzetes felsőbbbírósági bírói cím adományozására a minisztert jogosítja fel a Javaslat és a Közigazgatási Felsőbíróság és Kúria párhuzamos jogállására tekintettel a Bjt.-nek a címzetes kúriai bíró címpótlékára vonatkozó rendelkezéseit rendeli megfelelően alkalmazni. Ennek értelmében a cím adományozásával a címzetes felsőbbbírósági bíró

az illetményalap 50 százalékát kitevő összegre jogosult.

A bíróság elnökét is feljogosítja a Javaslat címadományozásra, figyelemmel egyrészt arra, hogy az ítélkezési tevékenység színvonalának folyamatos fenntartásához és emeléséhez szükséges számára motivációs eszközöket biztosítani, másrészt az új igazgatási modell kiegyensúlyozott ebben a tekintetben is, hiszen a külső, igazságügyi igazgatási vezető mellett a közigazgatási bíróság belső igazgatásáért felelős vezetőjének is biztosít jogosítványokat.

A 84. §-hoz

Ahogy azt az Általános indokolás is rögzíti, a bírósági szervezetre és a bírói jogállásra alapvetően egységes szabályrendszer vonatkozik, és a Javaslat csak egyes, a közigazgatási bíráskodás sajátosságai által indokolt körben állapít meg eltérő rendelkezéseket. Ezzel egyben azt a törvényszerkesztési megoldást is hangsúlyozza, amely nem kettőzi meg fölöslegesen a bíróságokra vonatkozó általános törvényi szabályozást – a Bszi. és a Bjt. szabályainak teljes körű megisméltésével –, hanem azok alkalmazását írja elő ott, ahol maga a Javaslat nem állapít meg valamely azoktól eltérő, különös rendelkezést. A Javaslat nem azt a megoldást választja, hogy tételesen felsorolja a Bszi. és a Bjt. alkalmazandó rendelkezéseit, mert ez az említett, összesen mintegy 440 szakasznyi szabálytömegre tekintettel kezelhetetlen lenne. Másfelől a jogalkotó azon meggyőződését is kifejezi, hogy a bírák számára nem jelenthet nehézséget bármely tárgykör alkalmazandó szabályainak azonosítása a Javaslat szerinti törvény, illetve a Bszi. és a Bjt. rendelkezéseinek összevetésével. A Javaslat egyben megállapítja az igazgatási ügyekben döntésre jogosult szervek határidejének általános szabályát, amelytől a Javaslat konkrét esetben tételes szabállyal térhet el.

A 85. §-hoz

A Javaslat a hatálybalépését nem állapítja meg, ehelyett kimondja, hogy arról, és az átmeneti rendelkezések megállapításáról külön törvény rendelkezik.

A 86. §-hoz

Felhatalmazó rendelkezés, amelyben az igazságügyért felelős minisztert kötelezi rendeletalkotásra azon, az igazságügyi igazgatás körébe tartozó kérdésekben, amelyekben központi szabályozás szükséges, de a törvényi szintű szabályozás nem indokolt, ugyanakkor közigazgatási bírósági elnöki szabályzat tárgya sem lehet az érintett kérdések általánosságára és az egységes szabályozás szükségességére tekintettel. Így a miniszter felhatalmazást kap arra, rendeletben állapítsa meg a közigazgatási bíróságok ügyviteli szabályait, a közigazgatási bírósági statisztikai adatok gyűjtésére és feldolgozására vonatkozó szabályokat, a közbeszerzési, minősített beszerzési és beszerzési eljárásairól szóló közigazgatási bírósági elnöki szabályzat általános követelményeit, a közigazgatási bíró és az igazságügyi alkalmazottaknak az igazságügyi alkalmazottak kötelezettségeihez és összeférhetetlenségéhez kapcsolódó részletes

eljárási, kifejezetten technikai rendelkezéseket, valamint a Közigazgatási Bírósági Határozatok Gyűjteményében történő közzététel rendjét.

A 87. §-hoz

A Javaslát sarkalatos rendelkezéseit megállapító záradék.